

ग्रंथ मज्झिमासुत्तं टिप्पणी.

वकील. मोहनलाल हिमचंदभाई.

मु. पादरा (गुजरात)

गांधी. आत्माराम खेमचंद.

साणंद.

નિવેદન.

અધ્યાત્મજ્ઞાનપ્રસારક મંદલ તરફથી શ્રીમદ્ બુદ્ધિસાગર ગ્રંથ માળાના સાસઠમા ધણકા તરીકે ભજનપદ સંગ્રહ મા. ૧૦ કે જેના રચયિતા શાસ્ત્રવિશારદ જૈનાચાર્યશ્રીમદ્ બુદ્ધિસાગરજી સૂરીશ્વરજી છે. તે સં. ૧૯૭૯ ની સાલમાં બહાર પાડવામાં આવે છે તેના પદતર કિંમત રૂ. ૧-૦-૦ રાખવામાં આવેલ છે. આચાર્યશ્રીના ભજનો જૈન જૈનેતર સમાજમાં પ્રેમથી ગવાય છે. તેઓશ્રીના ભજનો સર્વલોકોને આનંદરૂપી રસપૂર્વક ગાવાનું મન થાય તેવાં સ્વામ વિચારણીય છે. તેમનાં રચેલાં ભજનો અધ્યાત્મજ્ઞાનરસથી ભરપૂર છે. મંદલે અન્વાર-મુખી ભજનપદસંગ્રહના ભાગ ૯, બહાર પાડેલ છે. તે આ ગ્રંથ પરાવલ નિવાસી સુશ્રાવક કાલીદાસભાઈ અમરસીભાઈ ડા. શ્રાવિકા ષહેન નેદકોરવેને મેહસાણામાં ગુસ્સામશ્રી વિરાજતા હતા ત્યારે રૂ. ૧૨૦૦) મદત આપવાની પોતાની ઉત્કૃષ્ટા મળાવરાથી આ ગ્રંથ તેમની મદતની સહાયથી છપાવવામાં આવેલ છે, અને આપેલી સહાયમાંથી જે થંદી રૂપે તે અન્ય પુસ્તક છપાવવામાં લેવામાં આવશે. મંદલ પાસે ઉત્તમ પંદ નથી પણ તે ધનવંતીની સહાયથી પુસ્તકો પ્રમિદ્ધ કરે છે. મંદલ તરફથી સરની કિંમતે પુસ્તકો વેચાય છે, તે જનકોપ સારી રીતે જાણે છે. આ ગ્રંથ છપાવવા માટે પોતાના ધનનો મદુરયોગ-કરનાર શાહે (વર્તમાનમાં સામ્વર્જીને) મંદલ તરફથી અંતઃસ્થ પૂર્વદ્ધ પત્રપત્ર દ્વારા આપવામાં આવે છે અને ધરિષ્ઠમાં જેઓ અન્ય પુસ્તકો છપાવવામાં સહાય કરશે, તેઓનો જરૂર માનવામાં આવશે. જેઓ પુસ્તક છપાવવામાં મદત કરી છે, તેઓ આપેલા રસવાનો પાસે સહિત

તેઓના નામોને અક્ષરદેહી અમર કરવામાં આવે છે. ઓં
 ગ્રંથમાં ગુરુશ્રીજે જે જે લખે તે જીવે જીવે ભાવનાઓ પ્રકટી તેવી
 ભાવનાઓથી તેમણે પદો રચ્યાં છે.

સંવત ૧૯૭૯

શ્રાવણ પૂર્ણિમા.

સદ્ગુરુ ચરણોપાસક

} લિ. આત્મારામ સ્વેમચંદ મુ. સાળંદ
 શ્રી અધ્યાત્મ જ્ઞાનપ્રસારક મંડળ તરફથી

भजनसंग्रह भाग १० नौ.

अशुद्धिशुद्ध पत्रकम्.

पत्र.	सीरी.	अशुद्धि.	शुद्धि.
७	६	पापा-	पापा.
१२	१६	बुंदनो.	बुंदना.
१५	१	सतो.	संतो.
१५	४	भर्खा.	भूर्खा.
१६	१	आत्म करे.	मात्म क्यां करे.
२०	२०	भारद.	भारंद.
२१	१८	लयनाना.	लयतानी.
२९	२४	आववा-	आववा.
४७	४	इच्छे.	इच्छो.
४८	३	निरंजन.	निरंजन.
५२	७	बर्दा.	ब.
५६	१	कर्मनी-	कर्मनी.
५६	५	वारनी.	पारनी.
५८	१७	जिमना.	जिमना.
६२	२२	पाने.	मापो.
६५	२१	दुर्गुण व्यसनोमें-	दुर्गुण दुर्न्यसनोमें ।
६७	१६	आत्म दुनियाकुं.	आत्म सब दुनियाकुं.
६९	११	भाक्त-	भक्ति.
७२	३	नि-चरशो-	निचरशो.
७२	१६	सन्देशो.	सन्देशो कहेशो
८०	१९	दगुण	दुर्गुण
९६	५	पापा	पापा

पं.	श्रीश्री.	अनुवि.	शुवि.
९६	१०	नामरूपस	नामरूपमै
१००	४	मण्णाना	मण्णाना
१०७	२०	आणहुं आना	आण जगाना
११४	२१	एधर्म	धर्म ए
११६	१३	इहुं	इमहुं
१२२	४	जीवतां	जीवतां
१३७	५	कमराओ	कर्मराओ
१४९	१२	भक्तस जेइ	भक्तस गेइ
१५०	८	संग	संग
१५०	१५	धर्म	धर्म
१५३	१३	पेस	पेस
१५४	१०	सुस	सुस
१५६	७	मिने	मीने

વિષયાનુક્રમણિકા.

વિષયાંક.	વિષય.	પૃષ્ઠ.
૧	પરમોપકારી ગુરુગુંદલી સ્તુતિ	૧
૨	ગુરુગીત	૨
૩	ગુરુગીત સ્તુતિ	૩
૪	તપિયાને બોધ	૪
૫	આત્મધર્મ	૫
૬	રવિસાગરગુરુનયંતી સ્તુતિ	૬
૭	યોગી	૭
૮	તપિયાને બોધ	૮
૯	સત્યરાજ્ય	૯
૧૦	આત્મવિચાર	૯
૧૧	માયા	૯
૧૨	સ્વદેશપ્રાપ્તિ	૧૦
૧૩	આત્મા અપર છે	૧૧
૧૪	આત્મા શિષ્ય અને ગુરુ નર્થી	૧૧
૧૫	આત્મ આપોઆપ પ્રકાશી	૧૧
૧૬	મધુને	૧૨
૧૭	ઘર	૧૨
૧૮	કરના ક્ષાત્રી ગુરુક્ષા શરણા	૧૩
૧૯	મનને	૧૩
૨૦	મવડી ઘાતી	૧૪

सिपांक.

सिपा.

पृ.

२१	संनमो	११
२२	भगवन् वयो करे द्वाभे म्हा	११
२३	भरिता	११
२४	मध्यम्य ज्ञानरति	१३
२५	धर्मा	१३
२६	महावीर्यम	१८
२७	निद्रा	१८
२८	मनुष्यो ! सद्गुणधी मनु मज्जा	१९
२९	मृग्युनीन	१९
३०	भरती वार्ता	२०
३१	ज्ञानी गुरु करो	२१
३२	दृष्ट्यसन्नो नो म्याग	२१
३३	आत्मशुद्धिधी मुक्ति	२२
३४	मनुष्यो ! मानवभव नहीं दासो	२३
३५	आत्म ! आप स्वरूप संभारो	२३
३६	स्वराजन परमेश्वरने पामे	२४
३७	मृत्यु पाछळ अमरता	२४-३४
३८	आत्मानो शुद्धपरिणितरूपश्री	३४
३९	आत्मकुटुम्ब	३५
४०	पंथवाडा	३५
४१	आत्मसम विश्वने देख	३६

विषयसंक्र.	विषय.	पत्र.
४२	आत्म जगमें न है कोउ तेरा	३७
४३	आत्मवाग	३७
४४	रामरामहरि	३८
४५	मननी मान्यता	३९
४६	आत्म मननुं कहुं नहिं करहुं	३९
४७	संतो महावीरबाटे चालो	४०
४८	सब जग मतकी मारामारी	४०
४९	शुद्ध स्वदेशीव्रत	४१
५०	स्वराज्य प्राप्ति	४१
५१	अमार्ह आत्म राज्य मझानुं	४२
५२	मुक्ति	४२
५३	आत्माका मन शिष्य	४३
५४	आत्म निज उपयोगसे तरना	४३
५५	संत	४४
५६	श्रावक	४५
५७	प्रभुरस पामेला मस्तसंतो	४६
५८	खरी ए प्रभु मळवानी निशानी	४६
५९	महावीर भजन	४७
६०	आत्मा	४८
६१	अवधूत नाम न रूप हमारा	४८
६२	दुनिया हमकुं न कष्टि पिछाने	४९
६३	आत्म स्वर्ग नरक मन गता	४९

विषयांक.	विषय.	पङ्.
६४	हमेरा पार न कोउ पाता	५०
६५	अब हम डतराए भवभारा	५०
६६	भये हम आतम मस्त दिवाना	५१
६७	आतम सबसँ हिन्मिन् चल्ना	५१
६८	आतम आतमकुं मुक्त करना	५२
६९	आतम परकुं क्या समजाना	५२
७०	हमकुं पेसी निद्रा आइ	५३
७१	आतम साक्षी होकर रहैना	५३
७२	सबका धर्म है न्यारा न्यारा	५४
७३	आतम आपोभाव प्रकाशी	५४
७४	हमेरा आतमरूप है जाना	५५
७५	माया बस्य खरी पड्युं	५५
७६	अवधूत नाम न रूप हमेरा	५६
७७	गुणानुरागी याशोरे	५६
७८	अब हम पद पद गुणकर पाके	५७
७९	सर्वनयोनी सापेक्षदृष्टि सर्व सत्य समजाय छै	५७
८०	आतम आप स्वभावमें रमना	५८
८१	आतम अपना देशमें जाना	५९
८२	हमारो कोइ न लेनो केडो	५९
८३	अमारो पार न को जन पामे	६०
८४	अमारी पाछळ कोइ न लागो	६०
८५	आतम नाम अनेक विचारो	६१
८६	हमारो संग न कोइ करसो	६१
८७	आतम मनइन्द्रिय वश करना	६२

विषयांक.	विषय.	पृष्ठ.
८८	आत्म अनुभव विरला जाने	६२
८९	आत्म छोड़दे मोहकी यारी	६३
९०	आत्म धन्य है तेरी फकीरी	६३
९१	अमारी फकीरी मस्ती भरेली	६४
९२	आत्म धर्म है आनंदज्ञाना	६४
९३	आत्मनूर	६५
९४	मनुष्यो !! परमेश्वर दिल धरना	६५
९५	मनुष्यो !! मननी प्रतीत न करशो	६६
९६	आत्म ! मोहने मारी नाखो	६६
९७	सद्गुरु आप तरे पर तारे	६७
९८	आत्म दुनियाकुं भूल जाना	६७
९९	मनुष्यो !! हळीमली संपी रहेशो	६८
१००	आत्म कोने हणो न हणावो	६८
१०१	आत्म आप स्वरूपमां म्हालो	६९
१०२	आत्म अहंपना नहि करना	७०
१०३	आत्म अलख प्रदेशमां चालो	७०
१०४	आत्म ! प्रभु नाम समजी समरीए	७१
१०५	चेतन ! ब्रह्ममां प्रेम जगावो	७१
१०६	आत्म समताभावे विवरशो	७२
१०७	स्वराज्य लायक देश	७२
१०८	दिलमें बया करना अभिमाना	७५
१०९	आत्म सरीखुं सहु जग धायुं	७५
११०	आत्म समताभावकुं धरना	७६
१११	मनुष्यो ! आत्मधर्मने धरशो	७७

श्रवणार्क.	श्रवण.	पृष्ठ.
११२	साचा घास्यग जगमां तेभां जाणता	७८
११३	राज्याधिकारी वी	७९
११४	आत्म तेरी सत्य कर्माणी	८१
११५	आत्म देसी आत्मपुत्रा	८१
११६	आत्मनचना झाली साचा त्यागांभा	८२
११७	राज्यहीन विनाश	८३
११८	अपारी आत्म भूष भलेरी	८५
११९	अपारी अंतर आत्म चेळी	८५
१२०	अस्तव अमे कोइना मार्यां न मरीप	८६
१२१	अस्तव अमे मर्यां न अपारे धरुं	८६
१२२	अरिहंत आत्म नमरे आया	८७
१२३	आत्म कर्मसें कुच्छ न ढरना	८७
१२४	मधु दर्शन घटमें पाया	८७
१२५	आत्म पीजा अमीरस प्याली	८८
१२६	संतो आत्मरूप समरना	८८
१२७	आत्म ! चारवरणरूप थावो	८९
१२८	ब्रह्म सागरमां समाणी	९०
१२९	मभो तुज सागर समनय बाणी	९०
१३०	खरी ए मधु पाम्यानी निशानी	९१
१३१	आत्म कर्मयोगी तव मानु	९१
१३२	चावो ज्ञानानन्द पान	९२
१३३	आत्म अनुभवभांगकुं पीना	९२
१३४	हमेरा घरकुं हमने पिछाना	९२
१३५	हमने ऐसी हवा लूच खाइ	९३

विषयोंक.	विषय.	पृष्ठ.
१३६	हमेरा आत्म तीर्थ अपारा	९३
१३७	हमेरो आत्म प्रभु है प्यारो	९४
१३८	आत्म मोहसें नहि भरमाना	९४
१३९	हमने ऐसी समाधि लगाइ	९५
१४०	खेलुं छुं हुंतो बाजीगरनी बाजी	९५
१४१	हमने ध्यान पतंग उड़ाया	९६
१४२	आत्म ! तू सबसें हो न्यारा	९६
१४३	हमने अनहदवाद्य बजाया	९६
१४४	आत्म निजनी सेवा सारी	९७
१४५	हमारा भजनोकुं नहि गाना	९७
१४६	हमकुं जाने सो है ज्ञानी	९८
१४७	अब हम अबधूत होकर फिरते	९८
१४८	मनुष्यो करशो परोपकारो	९९
१४९	हमारा वर्तन सबही तपासा	९९
१५०	आत्म सहस्रसें सुख पाता	१००
१५१	प्रभु रहने कोटि उपाये उगारो	१००
१५२	जगत्में हम है सबसें नठारा	१०१
१५३	जगत्में सबसें हम है सारा	१०२
१५४	हमारा मनका नहि है ठिकाना	१०२
१५५	दयासम धर्म न को जग सारो	१०३
१५६	समापना	१०३—१०६
१५७	साधुभाइ मनवश करणा न सहेला	१०७
१५८	आत्म जग सब जूठी बाजी	१०७
१५९	आत्म आपकुं आय जगाना	१०७

શિવપીઠ.	શિવ.	
૧૬૦	નિદાનંદુષ્ય લેવાયો	૧૧
૧૬૧	આનન્દરાજ પ્રમુખ ભાષ્યો	૧૧
૧૬૨	મધુકા પર્વે સોં પર્વે રવાણ	૧૧
૧૬૩	કંઠન કામિની ધોરતું વારી	૧૧
૧૬૪	મેનન શિવની રૂપા નિશાને	૧૧
૧૬૫	મુનિશ ધીનપણે ગ્રન્થ પાઠો	૧૧
૧૬૬	ત્યાં જ શિશિલ નરને નારી	૧૧૧-૧૧
૧૬૭	આતમ ભાવશે વા અપોર્ગ	૧૧
૧૬૮	આતમ નિઝ અવોળે રહેશે	૧૧
૧૬૯	આતમ ! આતમશુદ્ધિને પારો	૧૧
૧૭૦	ચતુરમન દિનગિતા દિલ પગલા	૧૧
૧૭૧	રમ્ય જ્ઞાનનંદે કો જ્ઞાની	૧૧
૧૭૨	આતમ તું છે જ્ઞાનનો દરિયો	૧૧
૧૭૩	દીર્ઘાપુષ્પ આરોગ્યવંત થવાના અપાણ	૧૧૭-૧૧
૧૭૪	મહાર્જીર આતમ નામ છે જાણું	૧૧
૧૭૫	આતમ ! શુદ્ધ સ્વદેશી ધાગો	૧૨
૧૭૬	આતમ તું નદિ મદનો ધામ્યારી	૧૨
૧૭૭	કુર્બાનીદામ ષશુલ નિર્ગમ	૧૨
૧૭૮	તનુપર સત્ય જનોઈને ધારો	૧૨
૧૭૯	આત્મચેરિત	૧૨
૧૮૦	આતમ આતમચર્ય છે તારો	૧૨

विषयांक.	विषय.	पत्र.
१८१	धर्माधिकार लायक सदुपेक्ष मेळवो	१२६-२७
१८२	द्वितीयशिक्षा	१२८-२९
१८३	आवकग्रन्थ	१३०
१८४	आर्य अने अनार्य ग्रन्थ	१३१-३२
१८५	योगस्वरूप ग्रन्थ	१३३-३६
१८६	शोकनिवारकभावना ग्रन्थ	१३६-४६
१८७	चेष्टकचोवीशी ग्रन्थ	१४६-४८
१८८	संयक्तर्तव्य ग्रन्थ	१४८-५७
१८९	मन्नासमान कर्तव्य ग्रन्थ	१५७-६७
१९०	मधुमहावीर	१६७
१९१	मधु महावीरदीवार्ज स्तवन	१६८

આગમ પેદાશિરોમણિ પરાવિયા વેદાન્તજ્ઞાન કહેવાય છે. મુર્ખાઓની તે મેષમસ્તીની શરાવ છે (અર્થાત્ મીઠી આનંદદાયક વસ્તુ છે) દુનિયામાં સર્વ દર્શનોમાં છેદામાં છેદી અધ્યાત્મજ્ઞાનવિદ્યા છે, તેનો પાર પામે છે તે તરી જાય છે. દુધનું સાર જેમ ઘૃત છે તેમ જ્ઞાનનું સાર અધ્યાત્મજ્ઞાન છે તેને જે પચવે છે, તેમાં જે લયલીન થાય છે, તેના હૃદયમાંથી અધ્યાત્મજ્ઞાનનાં મગનોનો પ્રવાહ નીકળે છે. અધ્યાત્મજ્ઞાની ગીતાર્થોના સમાગમમાં દરરોજ યગાકાલ પર્યંત આચાર્ય આત્મજ્ઞાનનો અનુભવ આવે છે. અધ્યાત્મજ્ઞાનીગીતાર્થગુરુને માથેકરી ગુરુની સેવા ભક્તિમાં જેઓ સમર્પાડે જાય છે અને પોતાના નામ રૂપને ભૂરી જે ગુરુમાં લયલીન થાય છે અને ગુરુની આજ્ઞાઓને અમન્યા મૂકે છે તેને ચારણ્યે આપોઆપ હૃદયમાં અધ્યાત્મજ્ઞાનનો પ્રકાશ થયા વિના રહેતો નથી. અધ્યાત્મજ્ઞાનના પુસ્તકો વાંચ્યા માત્રથી તો ફક્ત અધ્યાત્મજ્ઞાનની રુચિ પ્રકટે છે અને ગુરુને શરૂપર ધારણ કરીને આત્મજ્ઞાન મેઝવશ પુરુષાર્થ કરતાં આત્માનો સાક્ષાત્કાર અનુભવ થાય છે. શુદ્ધ નિશ્ચયનય કથિત આત્માનું શુદ્ધસ્વરૂપ અનુભવવા માટે આત્મજ્ઞાનો ગુરુનું શરણ સ્વીકારી તેમની આજ્ઞા પ્રમાણે વર્તવાની સ્વાસ જરૂર છે, તે વિના આત્માનો માધ્યાનુકાર કરવા વીજો ઉપાય નથી. ગીતાર્થગુરુની સેવા ભક્તિમાં ઝીવંતાં જેઓ મરજીવા બને છે તે જીવંતાં પ્રમુ પરમાત્મારૂપે આત્માનો સાક્ષાત્કાર કરે છે. મનુષ્ય જન્મનું સત્યધ્યેય પરમાત્મવદ પ્રાપ્તિ કરવી તેજ છે અને તે માટે આત્મજ્ઞાન તેજ મુખ્ય ઉપાય છે અને આત્મજ્ઞાનમાટે ગીતાર્થ ગુરુના શરણ પૂર્વક તેમની આજ્ઞા પ્રમાણે વર્ત્યા વિના અન્ય કોઈ ઉપાય નથી. સગુરુને અધ્યાત્મજ્ઞાનનો પરિપાક થાય છે અને તે વાદમાં નિર્ણય અનાસક્ત રહીને નીતિમય જીવન માઝતો છતો સ્વાધિકારે વાદ કર્તવ્ય કાર્યોને પણ કર્યા કરે છે. તે લોકમાં લોકાચાર રીતિપદ્ધતિ અને આત્મામાં આત્માકાર પરિણિષ્ઠ થઈને છે. તપો-

ગુણ અને રજોગુણ સાથે અધ્યાત્મજ્ઞાન વર્તે છે અને સાત્ત્વિકગુણ સાથે અધ્યાત્મજ્ઞાન વર્તે છે. તમોગુણ અને રજોગુણ રહિત સાત્ત્વિક ગુણ સહિત જે અધ્યાત્મજ્ઞાન પ્રગટે છે તે સ્વપરની વિશેષ ઉન્નતિકાન્ક હોય છે. તમોગુણ રજોગુણ અને સન્ધગુણથી પણ આત્મા ન્યારો છે. ત્રિગુણીમાયા તે નર્તકી સમાન છે અને તે પ્રકૃતિ છે, તેજ કર્મ છે, તેનાથી પુરુષ અર્થાત્ આત્મા ન્યારો છે એમ જે આત્માને અનુભવે છે તે આત્માની શુદ્ધિ કરે છે. સાતત્યોની સાર્વજનિક આત્માનું જ્ઞાન કરવું તે સમ્યગ્જ્ઞાન અર્થાત્ આત્મજ્ઞાન છે. એવાં આત્મજ્ઞાનનાં પદોનું સાતત્યોની અપેક્ષાએ સ્વરૂપ સમજવામાટે વાચકોને વિજ્ઞાપિત કરવામાં આવે છે. આગમસાર, નયચક્ર, અધ્યાત્મસાર, જ્ઞાનસાર, આનંદચનચોવીશી વગેરે ગ્રંથો વાંચવાથી અધ્યાત્મજ્ઞાનની પ્રાપ્તિ થાય છે. ચતુર્થગુણ સ્થાનકથી આરંભી અધ્યાત્મજ્ઞાનનું પ્રાકટ્ય થાય છે. મુખ્યત્વે અધ્યાત્મ જ્ઞાનીઓ ત્યાગી મુનિયો હોય છે. કારણ કે તેઓ પરમાત્મપદપ્રાપ્તિમાટે અર્પણ ગણ્યા હોય છે. મુનિનાં વ્રતોમાં અને મુનિના હૃદયમાં અધ્યાત્મજ્ઞાનની જ્ઞાંત્રી હોય છે ગૃહસ્થો, અધ્યાત્મજ્ઞાનમાં સર્વ સમાન છે અને અધ્યાત્મજ્ઞાનમાં જ્ઞાની મુનિયો મેરુ સમાન છે. જ્ઞાનીમુનિયો સર્વ પ્રકારના સંગથી રહિત હોય છે. ચતુર્થ ગુણસ્થાનક કરતાં પાંચમા દેશવિરતિ ગુણ સ્થાનકમાં અધ્યાત્મજ્ઞાન અનંતગણું સ્વીકૃત છે. પાંચમા દેશવિરતિ ગુણ સ્થાનક કરતાં છઠ્ઠાસર્વવિરતિપ્રમત્તગુણસ્થાનકમાં અનંતગણું વિશેષ અધ્યાત્મજ્ઞાન સ્વીકૃત છે, છઠ્ઠા સર્વવિરતિ ગુણસ્થાનક કરતાં સાતમા અપ્રમત્તગુણસ્થાનકમાં અનંતગણું વિશેષ અધ્યાત્મજ્ઞાન સ્વીકૃત છે, એમ ઉચ્ચરોચ્ચરગુણસ્થાનકોમાં ચારમા ગુણસ્થાનક સુધી અધ્યાત્મજ્ઞાન સ્વીકૃત છે અને ત્રયોદશમાસયોગીકેવલીગુણસ્થાનકમાં કેવલજ્ઞાન પ્રગટ થાય છે અને ત્યાં સાધ્યની સિદ્ધિ થાય છે. અંતરાત્મદશમાં અધ્યાત્મજ્ઞાનદક્ષા તથા મનમધ્યાન સ્પર્શિ છે.

ૐ ભ્રમરં મહારાગનમઃ
ભજનસંગ્રહદશ મોભાગ.

વક્તવ્ય ॥

મહાસર્વજ્ઞ મહારાગદેવતા કૃપાથી સં. ૧૭૭૮ ના જેઠ મુરિ
ત્રયોદશે મેલાળાના સંવતના આગ્રહે મેલાળામાં મળેલ થયો. સંવતના
આગ્રહથી ત્યાં ચાતુર્માસ રહેવાનું થયું. ત્યાં પર્વા નિવૃત્તિ મળી ત્યાં
જેઠ માસથી આરંભી આમો માસ મુખીમાં જે જે વ રને જેજો જેરી
ભાવનાઓ મળ્યા તે તે લખતે તેવાં ભજન પદ્યગેરેની રચના થઈ
છે. મુદ્દપમાળે આલ્યાન્નિક પદ્યો છે અને ગીતનાં નીતિ સદૃષ્ટેશ
આદિનાં ભજનો છે. સાતનયોની અપેક્ષા સમ્યગદષ્ટિ મનુષ્યો ભ-
જનો વગેરેનો સવજો અર્થ ગ્રહણ કરે છે. સમ્યગદષ્ટિમનુષ્યોને
મિથ્યા વ શાશ્વોપણ સવજાં પરિણમે છે અને મિથ્યાદષ્ટિવાળાઓને
સમ્યક્સ્વકારક શાશ્વોપણ અવજાં પરિણમે છે એમ નંદિ મુખમાં દર્શા-
વ્યું છે તે પ્રમાણે જે સમ્યગ્જ્ઞાનીઓ હશે તથા સમ્યગ્જ્ઞાનીઓના
સાધનમાળે વર્તનારા હશે તેઓને ભજનસંગ્રહદશમો ભાગ પણ અ-
નેકનયોની સાપેક્ષદષ્ટિએ સવજાઅર્થરૂપે પરિણમીને આત્માની
શુદ્ધિ કરનાર થશે અને પ્રતિપક્ષી દુર્જન મિથ્યાદષ્ટિજીરોને તો
સવજો અર્થ પણ અવજારૂપે પરિણમીને મિથ્યામોહની શુદ્ધિ કરનાર
થશે. દુર્જનો તો પયમાંથી પણ પૂરા કાઢનારા હોય છે તેઓ તો ભજન
પદોના અર્થોને પોતાની પ્રતિથી સ્વંનીને અવજાઅર્થતરીકે પોતે
માને છે અને લોકોને પણ તેવી રીતે સમજાવ્યાં શ્રાંતિમાં નાલે છે.
બાલજીવોને વિદ્યાનો જેમ દોરવે તેમ દોરવાય છે તેથી તેઓને સમ્યગ્
જ્ઞાનીઓનો સમાગમ થાય છે તો તે તરફ વળે છે અને વિદ્યાનો કે
મિથ્યા દષ્ટિવાળા તથા પ્રતિપક્ષી દુર્જનોનો સમાગમ થાય છે તો
તરફ વળે છે અને તેથી તેઓ પરતંત્ર પડે છે. સર્વ વ્યકારના જ્ઞાન-

માં અધ્યાત્મજ્ઞાન શ્રેષ્ઠ છે. અધ્યાત્મ જ્ઞાનથી આત્માની પૂર્ણ શુદ્ધિ થાય છે. શ્રીમદ્ આનંદધનજી (આત્મજ્ઞાની શ્રમણરૂપે, શીજનો દ્રવ્યલિંગીરે) એમ કયાં આત્મજ્ઞાનીને શ્રમણ કહે છે અને અન્યોને દ્રવ્ય-લિંગી સાધુઓ તરીકે જણાવે છે. એકાંત જ્ઞાનવાદી તથા એકાંતક્રિયાવાદી ન બનવું જોડણ. અધ્યાત્મજ્ઞાનનાં ભજનોમાં-પદોમાં નિશ્ચયનયની દૃષ્ટિ મુખ્ય હોય છે તે ધ્યાનમાં રાખીને શાવકોષ્ વ્યવહાર નયકથિતધર્મથી પરાઙ્મ્ય ન થવું જોડણ. જ્ઞાનમાં શુષ્કતાનો દોષ પ્રમટ્ટવાનો ભય રહે છે અને એકાંતક્રિયામાં જટતાદોષનો સંભવ રહે છે તે વેધી મુક્ત થવાય તેવી રીતે ભજન પદોના જ્ઞાનથી આત્મ હિતાર્થ પ્રવૃત્તિ કરવી જોડણ. પદ ભજનોમાં મોટાભાગે જ્ઞાનીઓના હૃદયજ્ઞાનરસનો ઉભરો નીકળે છે એમ અનુભવ આવે છે, અધ્યાત્મ જ્ઞાનાનુભવીઓને અધ્યાત્મજ્ઞાનનાં ભજનો-પદો રુચે છે. યોગાનુનક્ત-ઓને યોગનાં ભજનો પદો રુચે છે. મક્તોને પ્રભુમક્તિનાં પદો રુચે છે વૈરાગીઓને વૈરાગ્યનાં ભજનો પદો રુચે છે. જેવા જેઓ અધિકારી હોય છે તેઓને તેવું રુચે છે તેમાં દલીલ દેવાની કંઈ જરૂર પડતી નથી. જે મનુષ્યોમાં જેવું હોય છે તેવું ઘણીદારા વધાર પ્રકારે છે.

સાધુ અને જલથી જેમ વચ્ચેની શુદ્ધિ તુર્ત થાય છે તેમ અધ્યાત્મ જ્ઞાન ધ્યાન યોગમાં રમણતા કરવાથી આત્માની શુદ્ધિ થાય છે અને આત્માનું સ્વાભાવિકજ્ઞાન સ્ફુરતમાન થાય છે. આત્મજ્ઞાનધ્યાન મનાધિમાં લયલીન રહેવાથી મસ્તદશા પ્રગટે છે અને તેથી મર્વ પ્રદારનાં ~~પ્રાપ્તિ~~ ~~વંચનોથી~~ આત્મા સર્વં વાચસ્વત્વ નિર્દોષ શુદ્ધ માત્ર જેને દુનિયાની પરવાહ રહેતો નથી. જેને અધ્યાત્મ આત્માની આનંદમત્તદશા અનુભવી છે તેને અધ્યાત્મીનો અનુભવ આવે છે અને તે ~~દેવદાસ પ્રતિ~~ તેન આત્માની શુદ્ધિ ~~દેવદાસ પ્રતિ~~

આગવ વેદશિખેશિ પરારિયા વેદાન્તજ્ઞાન કહેવાય છે. મુર્દાઓની ને
 મેષવસ્ત્રીની ઘરાવ છે (મર્યાન્ મીઠી જાનઃશાયક વસ્તુ છે) દુનિ-
 યામાં સર્વે દર્શનોમાં છેજામાં છેજી અધ્યાત્મજ્ઞાનરિયા છે, તેનો વાવ
 પામે છે તે તરી જાય છે. દુષ્ટનું માર જેવ વૃત છે તેમ જ્ઞાનનું માર
 અધ્યાત્મજ્ઞાન છે તેને જે વચો છે, તેમાં જે જ્યજ્ઞીન થાય છે, તેના
 હૃદયમાંથી અધ્યાત્મજ્ઞાનનાં મનનાં મારાઠ નીકળે છે. અધ્યાત્મજ્ઞાનો
 ગીતાર્થોના મમાગમમાં દરરોજ વચાકાજ વર્ણન આપવાથી આત્મ-
 જ્ઞાનનો અનુભવ જાર છે. અધ્યાત્મજ્ઞાનીર્ગનાર્થગુરુને માર્થેકરી
 ગુરુની સેવા ભક્તિમાં જેમાં મલમાંડ જાય છે અને પોતાના નામ રૂપને
 ખૂચી જે ગુરુમાં જ્યજ્ઞીન વને છે અને ગુરુનાં આજ્ઞાઓને અવલયા
 મૂકે છે તેને વારવેં આપોઆપ હૃદયમાં અધ્યાત્મજ્ઞાનનો પ્રકાશ
 થયા વિના રહેતો નથી. અધ્યાત્મજ્ઞાનના પુષ્પકો વોચરા માત્રથી તો
 પક્ત અધ્યાત્મજ્ઞાનની રુચિ મરટે છે અને ગુરુને શર્પર વારણ ક-
 રીને આત્મજ્ઞાન મેજવરા પુર્યાર્થ કરતાં આત્માનો માધાત્કાર અનુ-
 ભવ થાય છે. શુદ્ધ નિશ્ચયનય કવિત આત્માનું શુદ્ધસ્વરૂપ અનુભરરા
 માટે આત્મજ્ઞાનો ગુરુનું ગરણ સ્વીકારાં તેવની આજ્ઞા મમાળે વર્ત-
 વાની જ્ઞાસ જહા છે, તે વિના આત્માનો માધાત્કાર કરવા વોજો
 ઉપાય નથી. ગીતાર્થ ગુરુની સેવા ભક્તિમાં જીવંતાં જેઓ મરજીવા
 વને છે તે જીવતાં મશુ પરમાત્મારૂપે આત્માનો સાધાત્કાર કરે છે.
 મનુષ્ય જન્મનું સત્યધ્યેય પરમાત્મવદ માત્રિ કરશે તેમ છે અને તે
 માટે આત્મજ્ઞાન તેમ મુખ્ય ઉપાય છે અને આત્મજ્ઞાનમાટે ગીતાર્થ
 ગુરુના શરણ પૂર્વક તેમની આજ્ઞા મમાળે વર્ત્યા વિના અન્ય કોડ
 ઉપાય નથી, સગુરાને અધ્યાત્મજ્ઞાનનો પરિવાક થાય છે અને તે
 વાજમાં નિર્વેષ અનાસક્ત રહેતે નીતિમય જીવન માજતો છતો સ્વા-
 ધિકારે વાવ કર્તવ્ય કાર્યોને વળ કર્યા કરે છે. તે લોકમાં લોકાચાર
 રીતિવ વર્તે છે અને આત્મામાં આત્માકાર પરિણતિવ વર્તે છે. તમો-

ગુણ અને રજોગુણ સાથે અધ્યાત્મજ્ઞાન થતું છે અને સાત્ત્વિકગુણ સાથે અધ્યાત્મજ્ઞાન થતું છે. તમોગુણ અને રજોગુણ રહિત સાત્ત્વિક ગુણ સહિત જે અધ્યાત્મજ્ઞાન પ્રગટે છે તે સ્વપરની વિશેષ ઉન્નતિકારક હોય છે. તમોગુણ રજોગુણ અને સન્ધગુણથી પણ આત્મા ન્યારો છે. ત્રિગુણીમાયા તે નર્તકી સમાન છે અને તે પ્રકૃતિ છે, તેજ કર્મ છે, તેનાથી પુરુષ અર્થાત્ આત્મા ન્યારો છે એમ જે આત્માને અનુભવે છે તે આત્માની શુદ્ધિ કરે છે. સાતનયોની સાપેક્ષાએ આત્માનું જ્ઞાન કરવું તે સમ્યક્જ્ઞાન અર્થાત્ આત્મજ્ઞાન છે. એવાં આત્મજ્ઞાનનાં પદોનું સાતનયોની અપેક્ષાએ સ્વરૂપ સમજવામાટે વાચકોને વિશ્વસિ કરાવવાં આવે છે. આગમસાર, નયચક્ર, અધ્યાત્મસાર, જ્ઞાનસાર, આનંદવનચોર્ચીશી વગેરે ગ્રંથો વાંચવાથી અધ્યાત્મજ્ઞાનની પ્રાપ્તિ થાય છે. ચતુર્થગુણ સ્થાનકથી આરંભી અધ્યાત્મજ્ઞાનનું પ્રાકટ્ય થાય છે. મુખ્યત્વે અધ્યાત્મ જ્ઞાનોએ સ્વામી મુનિયો હોય છે. કારણ કે તેઓ પરમાત્મવદ્ પ્રાપ્તિમાટે અર્પણ ગણ્યા હોય છે. મુનિનાં પ્રતોષાં અને મુનિના હૃદયમાં અધ્યાત્મજ્ઞાનની ક્ષાંતી હોય છે. ગૃહસ્થો, અધ્યાત્મજ્ઞાનમાં સર્વથા સમાન છે અને અધ્યાત્મજ્ઞાનમાં જ્ઞાની મુનિયો મેઠ સમાન છે. જ્ઞાનીમુનિયો સર્વ પ્રકારના મંગરો રહિત હોય છે. ચતુર્થ ગુણસ્થાનક કરતાં પાંચમા દેશવિરતિ ગુણ સ્થાનકમાં અધ્યાત્મજ્ઞાન અનેતગણું રહીલે છે. પાંચમા દેશવિરતિ ગુણ સ્થાનક કરતાં છઠ્ઠા સર્વવિરતિનિમત્તગુણસ્થાનકમાં અનેતગણું વિશેષ અધ્યાત્મજ્ઞાન રહીલે છે, છઠ્ઠા સર્વવિરતિ ગુણસ્થાનક કરતાં સાતમા અમલગુણસ્થાનકમાં અનેતગણું વિશેષ અધ્યાત્મજ્ઞાન રહીલે છે. એમ ઉપરોક્તગુણજ્ઞાનહોવાં જારના ગુણસ્થાનક મુજબ અધ્યાત્મજ્ઞાન રહીલે છે અને ત્રણોદ્ધવામયોગોંચેથીગુણસ્થાનકમાં જેવજ્ઞાન પ્રગટ થાય છે અને ત્યાં માધ્યમો ગિદ્ધિ થાય છે. અંતર્યમયજ્ઞાન અધ્યાત્મજ્ઞાનદ્વારા મેલવજ્ઞાન મળાય છે.

સમર્થિતાને અધ્યાત્મજ્ઞાન મળે છે. અધ્યાત્મજ્ઞાન મળ્યા
 બાદ અધ્યાત્મજ્ઞાનરહે આત્મજ્ઞાનમાં આત્મામાં પરિણમવું, જે
 જે નિશ્ચય ચારિત્ર છે તે છદ્માગુણ સ્થાનકમાં અને વિશેષતઃ
 માત્રાગુણમ્યાનરૂપો વિશેષ મળે છે. ડ્યારે વ્યવહાર ચારિત્રમાં
 પૂર્ણ સ્થિરતા થાય છે અને ગીતાર્થ ગુરુની આજ્ઞા પ્રમાણે ચર્ચન થાય
 છે તથા વ્યવહાર અને નિશ્ચયનો પૂર્ણ અનુભવ આવે છે તથા ગીતાર્થ
 મુનિ ગુરુની પૂર્ણ કૃપા મેટીને અધ્યાત્મજ્ઞાનની પ્રવૃત્તિ થાય છે ત્યારે
 ક્રિયામાં અને જ્ઞાનમાં સ્થિરતા વધે છે અને સર્વદિશાનો અનુભવ
 આવે છે અને તેથી એકદેશીનાં એકાંત આગ્રહદશા રહેતાં નથી.
 જ્ઞાની ગીતાર્થ મુનિચરની સલાહ લેઈ અધ્યાત્મજ્ઞાન પ્રતિરહવું, અન્યથા
 વ્યવહારધર્મસાધનના અધિકારથી પણ ભ્રષ્ટ થરાવું થાય છે. એ-
 કાંત શુષ્ક આત્મજ્ઞાનાંઓથી ચેતના રહેવું, કારણ કે તેઓ બાલજી-
 વોને તેમના ધાર્મિક ક્રિયાક્રિયા અધિકારથી ભ્રષ્ટ કરે છે અને
 બાલજીવોને અધ્યાત્મજ્ઞાનદશાની દશાપણ તેથી ક્રિયાક્રિયા દશા પ્રાપ્ત
 થયાવિના મળતી નથી તેથી તેઓ ઉભયથી ભ્રષ્ટ થાય છે માટે બાલજી-
 વોપણો ગીતાર્થ આચાર્યની સલાહ લેઈ અધ્યાત્મજ્ઞાનનાં ભક્તનોમાં પ્રવૃત્તિ
 વા નિવૃત્તિ કરવી. અપને ગુરુની કૃપાથી વ્યવહારમાં તથા નિશ્ચયમાં
 બ્રહ્મા સ્થિરતા થઈ છે તેથી એકાંત ચરણ થયું નથી અને અન્યોને
 જૈન શાસ્ત્રોના જ્ઞાનપૂર્વક અનેકાંત ચરણ રહે તે માટે સ્વાસ્થ મૂલના
 કરવામાં આવે છે કે તેથી અધ્યાત્મજ્ઞાનની લગની લાગે તોપણ
 શ્રીમદ્ વશોચિત્યની ઉપાધ્યાયની તથા શ્રીમદ્દેવચંદ્રજીની પેઠે
 ચારિત્રાદિ ધર્મ વ્યવહારમાં સ્થિરતા વધે અને અધ્યાત્મજ્ઞાનનો ઉપ-
 યોગ પણ તાજો રહે. એકાંતક્રિયા જઠરાદીઓને અધ્યાત્મજ્ઞાન
 તરફ અહિ હોય તો તેઓને અધ્યાત્મજ્ઞાનનાં શાસ્ત્રોનું રહસ્ય સ-
 મજવા માટે ગીતાર્થ સૂરિઆદિની સેવાભક્તિમાં લપલીન થવા વિજ્ઞ-
 તિ કરવામાં આવે છે.

મુનિની સર્વ ધર્મ પ્રવૃત્તિમાં અધ્યાત્મ જ્ઞાન ભર્યું હોય છે. ફક્ત તે સમજવાની જરૂર છે. અમને પચ્ચીસસત્તાવીશ વર્ષથી અધ્યાત્મ જ્ઞાન તરફ લક્ષ્યવૃત્તિ વઢી છે અને અમો એ અધ્યાત્મ જ્ઞાનનાં તથા દ્રવ્યાનુયોગનાં તથા યોગનાં જનધર્મ સંબંધી તથા બેનેતર ધર્મો સંબંધી હજારો પુસ્તકો વાંચ્યાં છે અને ગુરુની શેવા મક્તિ કરીને તથા ગુરુનો આશીર્વાદ લઈને ગુરુ કુલમાં રહીને અધ્યાત્મ જ્ઞાનને કંદક આત્મસ્વરૂપે પચાવવા પ્રયત્ન કર્યો છે તેથી આત્માના ઉપયોગમાં ચઢતાં અધ્યાત્મ જ્ઞાનની ભાવનાના ઉછાળાઓ પ્રગટનાં અધ્યાત્મ જ્ઞાનનાં જે જે મજનો પદો પ્રગટ્યાં હોય તે તેવા અધિકારીઓમાટે દિશિ દર્શક છે પણ તેથી દશા જેઓની ન થઈ હોય તેઓએ તો તે તરફ રુચિ રાખવી અને પોતાના અધિકાર પ્રમાણે ધર્મક્રિયામાં પ્રવૃત્તિ કરવી અને ઈશી દશા પ્રાપ્ત કરવા માટે તીવ્રચ્છા રાખવી પણ તે દશા આવ્યાવિના મારા જેવાનું અનુસરણ કરવું તે ઇલાંત હિતાવદ નથી. તેમજ ગીતાર્થ ગુરુની સલાહ સ્વીકાર્યાવિના કંઈ પણ તેમાં પ્રવૃત્તિ યા નિવૃત્તિ ન કરવી, ઈશી સ્વાનુભવથી મૂચના આપું છે. કેટલાક શુષ્ક જ્ઞાનીઓ પોતાની દશા અધ્યાત્મજ્ઞાન પરિણતિ થયાવિના ધર્મની ક્રિયાઓનો ત્યાગ કરે છે અને અંગોને પણ તેઓ ધર્મની ક્રિયા-કાર્યોથી ભ્રષ્ટ કરે છે તે યોગ્ય નથી. આત્મજ્ઞાનીઓ કર્મયાંત્રીઓ થને છે અને અંતર્માં આત્મોપયોગે થને છે તે પાલનનું વિશેષસ્વર્ણીકરણ થીમાનેદ્યન પદ ભાવાર્થસંગ્રહમાં અને કર્મયોગગ્રંથમાં કરવામાં આવ્યું છે તથા યોગદીપકગ્રંથમાં તથા ગયસંગ્રહ તેમજ પદમદુપદેન પ્રથમભાગમાં તથા પદમદુપદેન ધીમા ભાગમાં કરવામાં આવ્યું છે, તેથી વિશેષ નિજાનુભોષ તે ગ્રંથો વાંચીને વિશેષ સુલ્લાસાં મેઝરવો.

ગીતાર્થગુરુની આજ્ઞા પ્રમાણે થીને અધ્યાત્મજ્ઞાન મેઝરવાથી આત્માનું સ્વરૂપ અનુભવાય છે. ધર્મ પરીભાષાં થીમદ ઉપાધ્યાયે તે કંઈ મંપે પ્રમાણે જરૂર છે.

તથા.

ગુરુઆણાઙ્ઠિયસ્તય વજ્જાણુદ્ઘાણસુદ્ધચિત્તસ્ત ।
 અજ્જપ્પજ્જાણમ્મિવિ એગ્ગત્તં સમુદ્ધસઙ્ઠ ॥ ૧૯ ॥
 તંમિય આયસરૂવં વિસયકસાયાઙ્ઠોસમલરહિઞ્ઠં ।
 વિન્નાણાણંદઘણં પરિસુદ્ધં હોઙ્ઠ પચ્ચકલ્લં ॥ ૨૦૦ ॥
 જલહિમ્મ અસંલોભે પવણાભાવે જહાજલતરંગા ।
 પરપરિણામાભાવે ણેવ વિઅપ્પા તયા ટુંતિ ॥ ૨૦૧ ॥
 અણ્ણેપુગ્ગલભાવા, અણ્ણો એગ્ગોય નાણમિત્તોદ્ધં ।
 સુદ્ધોએસ ત્રિયપ્પો, અવિઅપ્પસમાહિસંજણઓ ॥ ૨૦૨ ॥
 એયં પરમં નાણં, પરમો ધમ્મો હમ્મોચ્ચિય પતિદ્ધો ।
 એયં પરમરહસ્સં ણિચ્છયસુદ્ધં જિણા વિંતિ ॥ ૨૦૪ ॥

વાચર્થ ક્રિયાનુષ્ઠાનવડે જેનું શુદ્ધ ચિત્ત થઈ છે ત્યાં ગુર્વા-
 શામાં સ્થિત છે તેને અધ્યાત્મ ધ્યાનમાં એકાગ્રપણું ચિલસે છે, અધ્યા-
 ત્મજ્ઞાન ધ્યાન સમાધિમાં વિષયરૂપાયદોષમલરહિત વિજ્ઞાનાનંદ-
 ઘન એવું આત્મસ્વરૂપ પ્રત્યક્ષ થાય છે. સંભવિનાના સમુદ્રમાં વલ-
 નના અભાવે જેમ જલ તરંગો પ્રગટતા નથી તેમ પરપરિણામના અભાવે
 આત્મામાં સંકલ્પવિકલ્પો પ્રગટતા નથી, હું આત્મા જ્ઞાનાનંદ સ્વરૂપ
 છું વાકી અન્ય સર્વ જડપુદ્ગલ ભાવો છે, એવો શુદ્ધવિકલ્પ અર્થાત્
 વિચારતેજ નિર્વિકલ્પ સમાધિજનક છે એવું અધ્યાત્મજ્ઞાન છે તેજ પરમ
 જ્ઞાન છે અને તેજ પરમ ધર્મ છે એવો આત્મા જ્ઞાનવડે સર્વત્ર પ્રતિદ્ધ
 છે અને એજ પરમરહસ્ય છે એમ જિનેશ્વરો નિશ્ચય શુદ્ધ આત્મસ્વરૂપ
 પ્રકાશે છે. સર્વ ધર્મ ક્રિયા વ્યવહાર પ્રવૃત્તિઓ પણ આત્માના સ્વરૂ-
 પના જ્ઞાન માટે થાય નોત તે ઉપયોગી છે. ઉપયોગે ધર્મ છે, ક્રિયા

૧. કર્મ છે અને પરિણામે બંધ છે, માટે આત્મજ્ઞાનના ઉપયોગી બની
 આત્માનો મન્યજ્ઞાન અનુભવ કરવો મનુષ્ય જન્મનું ધ્યેય ૧ છે કે
 આત્માને પરમાત્મારૂપે પ્રકટાવવો, અનુભવવો અને સર્વકર્મ દુઃખથી
 મુક્ત થવું. અજ્ઞાનીઓ ક્રિયાથી બંધાય છે અને આત્મજ્ઞાનીઓ ક્રિયા
 કરીને કર્મથી મુક્ત થાય છે. જ્ઞાનીના વચનથી હલાહલ વિષ પીવું
 અને આત્માના અજ્ઞાનીના વચનથી અમૃત પળ ન પીવું. આત્મજ્ઞાનીની
 સર્વ ધર્મ વ્યવહાર કરવી મોક્ષાર્થ થાય છે. આત્મજ્ઞાની સર્વમાં પ્રવૃત્તિ
 કરતો છતાં પણ સર્વથી નિઃસંગ છે અને અજ્ઞાની સર્વથી વાચટ્ટિય
 નિઃસંગ અક્રિય છતાં આસક્ત-કર્મવેગ સહિત છે, માટે અધ્યાત્મજ્ઞાનની
 દશામાસ કરવા એક ક્ષણ પણ પ્રમાદ ન કરવો. આધ્યાત્મિક મતનો
 પર્ણ પત્ર ૧૩૬ થી શોકનિરારક ગ્રંથ છે અને પત્ર ૧૪૩ માં ચંદ્રક
 પોત્રીશો ગ્રંથ છે. પત્ર ૧૪૮ માં મંથ કર્તવ્ય ગ્રંથ છે તથા પત્ર ૧૫૭
 માં મજા સમાજ કર્તવ્ય ગ્રંથ છે તે ગ્રંથો આધ્યાત્મિક દૃષ્ટિની કલ્પના
 આધ્યાત્મિક વાગ્યોની રચના કરીને સ્વશુદ્ધિ કલ્પના અનુસાર રચ્યા છે
 તેથી તેમાં જન જ્ઞાત્રોની શૈલીથી કંઈ વિરુદ્ધ લાગ્યાં હોય તો શ્રી પત્રવિચ
 મંથ આગળ વિધ્યા દુષ્કૃત દ્વલું અને ગીતાગોને તે મુદ્ધારવાની વિશ્વસિ
 કરું અને જે કંઈ વિપરીત હોય તે ભાગને સહિષ્કૃત કરવા વિશ્વસિ
 કરું છે. જે મજાનો ગ્રંથ વાંચતાં જે કંઈ શંકા પડે તો તેમાંને
 જનજ્ઞાત્રો વિરુદ્ધ લાગે તેનો મુદ્ધાનો લેવાનો રીત્તો હોય તો તેમાં
 ધ્યેયમાં મર્જા મુદ્ધાનો કરવો તથા પત્રદાગ મુદ્ધાનો કરવો. યદાં મુદ્ધા
 મરીતમાં આત્મા છે ત્યાં મુદ્ધા લેવું મર્મ વાગ્યના મુદ્ધામાં કરવાને
 વાગ્યોને વિશ્વસિ કરે છે. મુનિઓનો અધિકાર છે કે તેઓ મંથ
 અને મજાના કર્તવ્ય મગનના ગ્રંથો રચવા અને તે મંથમાં મેં મજા
 ઉપરાંત કંઈક સિધ્ધિ મગન કર્યો છે તેમાંથી સજ્જનો વાગ્ય લાગે
 તે પ્રદાને પરી માતા છે.

ચતુર્વિધ મંત્રની મદદથી જેટલી વર્ગરીજ તેટલી મૂળ છે. શ્રી
 તીર્થકરો પણ નમોતિતથસ્તુ યોગી ચતુર્વિધ મંત્રને નમસ્કાર કરે
 છે, પણ શ્રી સંઘનાં કર્તવ્યો શું? છે તે મંત્ર કર્તવ્ય ગ્રંથમાં જણાવ્યાં
 છે. મંત્રની આગળ મારા સરવા પદ્ય મળુ તામ્યા છે. મંત્રની સેવા
 ભક્તિથી સ્વર્ગની અને નિહિની માત્રિ થાય છે. ચતુર્વિધ સંઘમાંથી
 તીર્થકર મુરિવાનક સાધુ વગેરેની ઉત્પત્તિ થાય છે. સંઘનાં કર્તવ્યોને
 સંઘ જાણીને તે પ્રમાણે પ્રવેશ તો મંત્રની પ્રગતિ થવાયિના રહે નહિ.
 સંઘની આગળ કોઈ મદદ નથી. મુદ્દસ્ય શ્રાવક શ્રાવિકાસંઘમાં
 બ્રાહ્મણ સત્રિય વૈશ્ય અને શૂદ્ર એ ચાર વર્ગ જો મુળકર્મથી હવાની
 નથી ભોગવતી તો સંઘની હાનિ પડતી થાય છે. મુદ્દસ્ય સંઘને પ્રજા-
 સમાજની સાથે વિશ્વમાં વાયઆર્જીરિકાદિ સંબંધથી જોડામાટે
 સંબંધ રાખીને જન્મભૂમિ, સમાજ, ધર્મ, રાજ્ય વસ્ત્રી કુટુંબાદિના
 રક્ષણ માટે સર્વ પ્રકારે તૈયાર રહેવું પડે છે અન્યથા તેનું દુનિયાનાં
 નામનિશાન પણ રહેવું નથી. મુદ્દસ્ય શ્રાવિકાદિ સંઘના અસ્તિત્વમાં
 ત્યાગી સંઘનું અસ્તિત્વ છે અને ત્યાગી સાધુમાત્રીકા સંઘના અસ્તિ-
 ત્વમાં મુદ્દસ્ય શ્રાવક સંઘનું અસ્તિત્વ છે, અને મેળા પડીને દુનિ-
 યાનાં જનધર્મની ચદતી કરી શકે છે. ચતુર્વિધ સંઘ વર્તમાનકાલમાં
 જે વંદ કરે તેમાં તીર્થકરની આજ્ઞા છે. અમત વિષ્ણુહમાર મુનિ
 અને કાલિકાચાર્ય શ્રી સંઘનો રક્ષામાં તથા રક્ષારૂપ સેવા ભક્તિમાં
 પોતાની શક્તિયોને પોસ્ટી હતી. યોગી ત્યાગી મમાધિવંત મહામુનિયો
 પણ શ્રી મદ્દરાહુની પેટે સંઘની આજ્ઞાને ઉઠાવીને તે પ્રમાણે ચલે છે.
 સંઘના અસ્તિત્વમાંજ સ્થાવરતીર્થ જનતામન આદિ સર્વનું અસ્તિત્વ
 છે. સંઘની સેવા ભક્તિમાં સર્વ તીર્થકરો વગેરેની સેવાભક્તિ સમાઈ
 જાય છે. માટે સંઘ કર્તવ્ય ગ્રંથ રચીને સંઘની સેવાભક્તિ કરી સં-
 ઘની ઉન્નતિ જણાવી છે. તેમાં કંઈ ચીતરાગ મહાવીર પ્રભુની આજ્ઞા
 વિગદ લખ્યું હોયતો સંઘની આગળ માપી માગું છે. પ્રજાસમાજ

કર્તવ્ય ગ્રન્થ રચીને પ્રજાસમાજનાં કર્તવ્ય દર્શાવ્યાં છે તે પ્રજાની
 સત્ય ઉન્નતિ થાય તથા પ્રજાસમાજ પોતે માર્ગાનુસારી ગુણવાળો બની
 ધર્મની યોગ્યતા પૂર્વક ધર્મને ભાવિમાં પ્રાપ્ત કરે તેજ મુલ્ય ઉદ્દેશને
 ધ્યાનમાં રાખ્યો છે. પ્રજાસમાજને સાત્ત્વિકધર્મના માર્ગે ચલાવ્યાથી
 સંપત્તી વૃદ્ધિ પ્રગતિ થાય છે. છેવટે પ્રજા મહાવીર દેવનું સમાપ્તિ મંગલ
 કરીને ગ્રન્થ સમાપ્ત કરવામાં આવ્યો છે. ભજનસંગ્રહ દશમા ભાગમાં
 અધ્યાત્મ જ્ઞાનપદો, ભક્તિ, યોગ, નીતિ, સેવાભક્તિ ધરાગપાદિ પદોને
 સમાવેશ થાય છે, તેમાંનાં કેટલાંક આંતરિક સ્વગત ઔદ્યોગિકરૂપ
 છે અને કેટલાંક ઉપદેશરૂપ છે તે ગુરુગમ લેઈ યાંચશે તેઓને સુદે
 અવગોચારે. ભજનસંગ્રહદશમો ભાગ અને તેની પ્રસ્તાવના યાંચના-
 રાઓને પહેલાંના નવ ભાગ અને તેની પ્રસ્તાવના યાંચવી કે જેથી
 તેઓને પરિતઃ જ્ઞાન થાય અને આત્માની પરમાત્મતા પ્રગટાવવામાં
 વિશેષ ઉત્સાહ પ્રવૃત્તિ થાય. ભજનો પદો વગેરે ફક્ત દિશા દેલાકે
 છે પણ ગીતાર્થ ગુરુને શીર્ષપર સ્થાપન કરીને આત્માની શુદ્ધિ કર-
 વાનો પુરુષાર્થ કર્યાંચિના મુક્તિની પ્રાપ્તિ થતી નથી. ગીતાર્થ ગુરુની
 સંગતિ કરવામાં એક ક્ષણ માત્ર પણ પ્રમાદ ન કરવો. અધ્યાત્મ-
 જ્ઞાનના અનુભવથી સર્વપ્રકારના કદાગ્રહ ટળી જાય છે અને ધર્મ
 કર્મ કરવાથી વ્યવહારધર્મની આરાધના પૂર્વક સર્વ કર્મથી શુદ્ધ
 શુદ્ધાત્મા થાય છે. ભજન ગ્રંથાદિકથી મેંચની સેવા ભક્તિ કરવા
 મારા આત્માની પૂર્ણતા પ્રગટે અને સર્વ જીવો આત્માની પૂર્ણતા
 પ્રગટાવો એજ હજી હું. સ્તુત્યેવં ૐ અંદ મહાવીર શાન્તિઃ ૨

વિ. સંવત્ ૧૯૭૯ શ્રાવણ શુક્ર પંચમી.

મુ. વિજાપુર વિજ્ઞાનાલય.

५१ आत्मनस्त दर्शन.	११२	०-१०-०
५२ भारत सहस्रार शिक्षण काव्य	१६८	०-१०-०
५३ धीमह देवचंद्र भाग. २	१२००	३-८-०
५४ गङ्गुली संग्रह भा. २	१३०	०-४-०
५५ कर्मभूमिटीकाभाषांतर	८००	३-०-२
५६ गङ्गातीर गङ्गातीर	२९०	०-०-०

* ૨૧	ધ્વજન પદ સંગ્રહ ભાગ ૬ દ્વો.	૨૦૮	૦-૧૨-૦
૨૪	વચનામૃત.	૮૩૦	૦-૧૪-૦
૨૩	યોગદીપક.	૩૦૮	૦-૧૪-૦
૨૪	જૈન ઐતિહાસિક રાસમાળા.	૪૦૮	૧-૦-૦
* ૨૫	આનન્દગ્ન્ય પદસંગ્રહ ભાવર્થ સહિત,	૮૦૮	૨-૦-૦
* ૨૬	અધ્યાત્મ શાન્તિ [આટ્ટિત્રી વીજી]	૧૩૨	૦-૩-૦
* ૨૭	કાવ્યસંગ્રહ ભાગ ૭ મો.	૧૫૬	૦-૮-૦
* ૨૮	જૈનચરિત્રની પ્રાચીન અને અર્વાચીન સ્થિતિ.	૯૬	૦-૨-૦
૨૯	કુમારપાલ ચરિત્ર (હિંદી)	૨૮૭	૦-૬-૦
૩૦	શ્રી ૩૪ સુખસાગર ગુરુગીતા	૩૦૦	૮-૪-૦
૩૫	પદ્મવ્ય વિચાર.	૨૪૦	૦-૪-૦
* ૩૬	વિજાપુર વૃત્તાંત.	૨૦	૦-૪-૦
૩૭	સાવરમતી કાવ્ય.	૧૯૬	૦-૬-૦
૩૮	મતિજ્ઞા પાલન. ૩૦૪	૧૧૦	૦-૫-૦
૩૯-૪૦-૪૧	જૈનગચ્છપત પ્રબંધ ભગવત્તિ જૈનગીતા.		૧-૦-૦
૪૨	જૈન ધાતુપ્રતિષ્ઠા લેખ સંગ્રહ		૧-૦-૦
૪૩	પિત્રમૈત્રી.		૦-૮-૦
૪૪	ગિર્યોપનિષદ.		૦-૨-૦
૪-૫	જૈનોપનિષદ.	૪૮	૦-૨-૦
૪૬-૪૭	ધાર્મિક ગદ્યસંગ્રહ તથા સદુપદેશ ભાગ ૧ સ્ત્રો.	૦૭૬	૩-૦-૦
૪૮	ધ્વજન સંગ્રહ ભા. ૮	૯૭૬	૩-૦-૦
૪૯	ખાંપડ દેવચંદ્ર ભા. ૧	૧૦૨૮	૨-૦-૦
૫૦	કર્મયોગ.	૧૦૧૨	૩-૦-૦

श्री अध्यात्मज्ञानप्रसारक मंडळ तरफची

श्रीमद् बुद्धिसागरसूरिजी ग्रन्थमाळामां

प्रगट थयेला ग्रन्थो.

क्रमांक		पृष्ठ	किंमत.
१	क. भजन संग्रह भाग १ जो.	२००	०-८-०
* १	अध्यात्म व्याख्यानमाळा.	२०६	०-४-०
* २	भजनसंग्रह भाग २ जो.	२३६	०-८-०
* ३	भजनसंग्रह भाग ३ जो.	२१५	०-८-०
* ४	समाधि शतकम्.	६१२	०-८-०
* ५	अनुभव पत्रिशा.	२४८	०-८-०
६	आत्ममदीप.	३१५	०-८-०
* ७	भजनसंग्रह भाग ४ जो.	३०४	०-८-०
८	परमात्मदर्शन.	नरफ	०-१२-०
* ९	परमात्मज्योति.	५००	०-१२-०
* १०	तत्त्वविदु.	२३०	०-४-०
* ११	गुणानुराग. [आवृत्ति बीजी]	२४	०-१-०
* १२-१३	भजनसंग्रह भाग ५ जो तथा ज्ञानदीपिका.	१९०	०-६-०
* १४	तीर्थयात्रानुं निमान [आ. बीजी]	६४	०-२-०
* १५	अध्यात्म भजनसंग्रह.	१९०	०-६-०
* १६	गुरुचोप.	१७४	०-४-०
* १७	तत्त्वज्ञानदीपिका.	१२४	०-६-०
१८	गडुलीसंग्रह भा. १	११२	०-३-०
* १९-२०	आत्तकथर्मस्वरूप भाग १-२ [आवृत्ति श्रीजी]	४०४	०-१-०

૦ ૨૧ ધન્ય વદ મંદર માલ ૬ હો.	૨૦૮	૦-૧૩-૦
૨૨ વચનાદ્ય.	૮૧૦	૦-૧૪-૦
૨૩ મોગદોરક.	૨૦૮	૦-૧૪-૦
૨૪ નેત્ર મંત્રિણિક શામલાજી.	૬૦૮	૧-૧-૦
૦ ૨૫ જ્ઞાનગુપ્ત વદમેદર આશર્પ મંત્રિણ.	૮૦૮	૨-૦-૦
૦ ૨૬ અપ્યાન મંત્રિણ [આરુણિ શોભી]	૧૨૨	૦-૨-૦
૦ ૨૭ વાપ્યમેદર માગ ૭ મો.	૧૫૬	૦-૨-૦
૦ ૨૮ જનરવર્નો માધાન અને અર્ચાવાન મિત્રિ.	૯૬	૦-૨-૦
૨૯ હુમારપાન વમિત્ર (રિદી)	૨૮૭	૦-૬-૦
૩૦ શો ૩૪ મુલમાગ મુર્માતા	૨૦૦	૦-૪-૦
૩૫ વદદ્રવ્ય વિચાર.	૨૪૦	૦-૪-૦
૦ ૩૬ વિદાપુર હુમાન.	૨૦	૦-૪-૦
૩૭ માદરમર્મા વાપ્ય.	૧૦૬	૦-૬-૦
૩૮ પ્રતિજ્ઞા પામન. ૨૦૪	૧૧૦	૦-૫-૦
૩૯-૪૦-૪૧ જનગરુત્તમત મરંપ મેવવગતિ જનગીતા.		૧-૦-૦
૪૨ જન ધાતુપ્રતિમા મેવ મંદ્ર		૧-૦-૦
૪૩ મિત્રમર્મા.		૦-૮-૦
૪૪ ત્રિપ્યોપનિપદ.		૦-૨-૦
૪- જનોપનિપદ.	૪૮	૦-૨-૦
૪૬-૪૭ ધાર્મિક મવસંદ્ર તથા મદુપદેશ માગ ૧ મો.	૯૭૬	૩-૦-૦
૪૮ ધનન મંદ્ર મા. ૮	૯૭૬	૩-૦-૦
૪૯ શ્રામદ્ દેવવંદ મા. ૧	૧૦૨૮	૨-૦-૦
૫૦ કર્મયોગ.	૧૦૧૨	૩-૦-૦

૫૧ આત્મવત્ત્વ દર્શન.	૧૧૨	૦-૧૦-૦
૫૨ भारत सहकार शिक्षण काव्य	૧૬૮	૦-૧૦-૦
૫૩ ધીમહ દેવવંદ ભાગ. ૨	૧૨૦૦	૩-૮-૦
૫૪ ગદ્યુત્તી સંગ્રહ ભા. ૨	૧૩૦	૦-૪-૦
૫૫ કર્મપ્રકૃતિટીકાભાષાંતર	૮૦૦	૩-૦-૨
૫૬ ગુરુગીત ગુદ્યુત્તીસંગ્રહ	૫૯૦	૦-૧૨-૦
૫૭-૫૮ આગમમાર અને અધ્યાત્મ ગીતા ૪૭૮		૦-૬-૦
૫૯ દેવવંદન સ્તુતિ સ્તવન સંગ્રહ.	૧૭૫	૦-૦-૦
૬૦ પૂજાસંગ્રહ.	૪૧૬	૧-૦ ૦
૬૧ ભજન પદસંગ્રહ ભા. ૯	૪૫૦	૧-૮-૦
૬૨ ભજનપદ સંગ્રહ ભા. ૧૦	૨૦૦	૧-૦-૦
૬૩ પત્રપદ્યુપદેશભાગ થીજો.		
૬૪ દૈનાવાસ્પોત્તનિપદ્. જૈનદષ્ટિપ વિચેચન જૈનપ્રાતુમનિષા		
૬૫ લેખ સંગ્રહ ભાગ થીજો.		
❖ આ નીશાનીવાળા ગ્રંથો સીલકર્તા નથી.		
ઉપરનાં પુસ્તકો મલ્લવાનુ ઠેકાણું.		

जैनाचार्य बुद्धिसागरसूरिविरचित.

भजनपद संग्रह भाग १० मो.

परमोपकारी गुरुजी गुंहली तथा स्तुति.

सुविधि जिनेश्वर साहिब साचो. ए राग.

- गुरुवा गुणवंत गुरुजी प्राणथी प्याराः
आतमना आधारारे, गुरुजी प्रभुने मिलावो,
अलख प्रभु ओळखावोरे. गुरुजी.
- कपनीथी कोढ गाढ प्रभुजी छे दूरे,
पासे प्रभुजी प्रेम पूरेरे. गुरुजी.
- गाथारी लाख गाढ दूर जणाये,
समजणथी पासमां सुहायेरे. गुरुजी. १
- पासे प्रभुजी नथी आंतरं क्यारे,
आपो आप विचारेरे. गुरुजी.
- साकार प्रभु संत परगट पेख्या,
तनु संग आतम देख्यारे. गुरुजी.
- ज्ञान आनंदगुणी परगट पोते,
सज्जहळे निर्मल ज्योतेरे. गुरुजी. २
- शुद्ध आतम अनुभवने करावो,
इन्द्रियरसने हठावोरे. गुरुजी.
- आतमरूपमां रंगे रमावो,
आतममां मन बाळोरे. गुरुजी. ३

જ્ઞાની ગુરુના પટમાં પ્રભુજી, વિશ્વાસી શિર ઉપરેરેઃ
 અનુભવી તે આપ પ્રભુ છે, સમજાવો દિલ સુધરે. પ્રભુ. મારા. ૫
 પ્રભુ ન જાતિ લિંગ ને ભાતિ, પ્રભુ ન મનના વિચારોરે;
 પ્રભુ જાણે તે આપ પ્રભુજી, સમજાવીને સુધારો. પ્રભુ. મારા. ૬
 પ્રભુ પરસ્વાયે તે સદ્ગુરુજી, શરણાગતને તારોરે;
 પ્રભુ વિના મ્હને કશું ન ગમતું, ગુરુ પ્રભુ દિલ પ્યારો. પ્રભુ. મારા. ૭
 હું તું મોહનો ભેદ ભૂલાવો, આનંદનો ઘો લ્હાવોરે;
 સ્વાર્પણ કરી તુજ શરણું કીધું, મનમાં મહેરને લાવો. પ્રભુ. મારા. ૮
 લાલ વિના નહીં લાભ કશ્યાનો, મોતિ વિના નહીં જ્યોતિરે;
 પ્રભુ મઝંતાં નહીં પનોતી, રહે ન સૂરત રોતી. પ્રભુ. મારા. ૯
 નામરૂપના મોહથી મરવું, શીખવી મેઘી પિલાવોરે;
 હું તું તે એક આતમ સત્તા, -રૂપે તે સત્ પરસ્વાવો. પ્રભુ. મારા. ૧૦
 મનનો મોહ શમાવો ગુરુજી, આતમ જ્ઞાનને આપોરે;
 જ્ઞાનાનંદ પ્રકટ તે પ્રભુતા, રસ દૈ રસમય છાપો. પ્રભુ. મારા. ૧૧
 ગુરુવિના નહીં શુક્તિ કદાપિ, મુજપર કરુણા ધારોરે;
 શુદ્ધિસાગર સદ્ગુરુ મેઘી, પ્રાણજીવન આધારો. પ્રભુ. મારા. ૧૨

ગુરુગીત સ્તુતિ.

મારે દિવાળીરે થૈ આજ. ૫ રાગ.

મારા મન માન્યા ગુરુરાજ, જ્ઞાનને આપો રે.

મારા જ્ઞાની ગુરુ ગુણવંત, દિલમાં વ્યાપો રે—

ચાર કૃપાયો કેડે પડિયા, ક્ષણ ક્ષણ સંગ ન ચૂકે રે;

ફારમા ફામની ગતિ છે વસમી, મન વિશ્રામ ન મૂકે. જ્ઞાન. મા. ૧

વિષય ઘાસના ઢાકણ ચિરુચી, મન તન ફોલી સ્વાધું રે;

મોહ માયાનો પાર ન પામું, હું ? પ્રભુને આરાધું. જ્ઞા. મા. ૨

मननी पारापानी जीनाजीन, हा/दारा यानी रे,
 मन वर आतम सेव न शानि, वाग कही नहि जानी. झा. मा. ३
 मन रंग दर्शन वाग मननी, एकेक रिगने पदगयो रे।
 ज्यो ताउं रयो मनना वरयो, सोदे ज्यो रयो वरगयो. झा. मा. ४
 मननी मान्यता मनना यमो, भागवतार्थ न जाण्यो रे;
 सात्विक मरुति धर्मने जाण्यो, भातमने न समाय्यो. झा. मा. ५
 नामरूपना सोदे मरियो, इने शोकथी भरियो रे;
 हुं हुं करु पग हुंने न जाणुं, मोह ने दुःखनो दमियो. झा. मा. ६
 मनहुं मरुट वरयो न भाये, रहे शुभाशुभ भाये रे।
 जरसनने मनहुं बहू व्दाये, भातम समना अभाये. झा. मा. ७
 आपमनियो स्वरान्दी धै, देव गुहने न गगनो रे;
 आतम रग मगथाये एरा, शाश्वतोने नहि मगनो. झा. मा. ८
 आतमज्ञान विनानुं जीवन, जातुं गुरुजी जाणो रे;
 हये दया कंइ दिखमां आणो, आपो आतम प्राणो. झा. मा. ९
 अदा मीतिथी तन मन धन, सर्वे तुजपर धार्यु रे;
 परमानंद पमादो परगट, शिवपद एवुं धार्यु. झा. मा. १०
 मुज तुज भेद विनानी मक्ति, आपो आतमशक्ति रे।
 बुद्धितागर मधुपद व्यक्ति, तुज सेवा आसक्ति. झा. मा. ११

तपियाने बोध.

राग होरी.

तपिया तन न तपायो, तन तापे मधु ताप रे. तपिया,
 बार तापकी धूणी तापे, देह ताप संतापो:
 जबतक दिलमें मोहको तापो, तब तक टले न मछापो रे. तपिया. १
 कामवासना आशा तापे, मनमां न मधुको मिलावो।

शुद्धमेमसें प्रभु है पासे, ज्ञानसें प्रभुहुं जगावो रे.	तपिया. २.
समतासें तन मनकी शांति, जपने पड़ता न जापो;	
मोहतापहुं दूर करो झट, क्रोधहुं मन नहि छापो रे.	तपिया. ३
शुद्धमेमकी धूनी धखावो, शील लंगोट लगावो;	
ज्ञानाग्नि दिलमां प्रकटावो, ऐसा योग कमावो रे.	तपिया. ४
नामरूपकी विषय वासना, उनहुं दूर हठावो;	
प्रभुसें एकरूप हो जावो, ज्योति ज्योत मिलावो रे.	तपिया. ५
दुनियाहुं क्या तप देखाना, प्रभुसें तान लगावो;	
आनंदरसका प्याला पीकर, मस्ताना हो जावो रे.	तपिया. ६
प्रभुविरहतपसें तन मनका, ताप, धूणी कहाँ ? तापो;	
शुद्धमेमसें दिलमां परगट, चिदानंद प्रभु व्याप्यो रे.	तपिया. ७
कष्टकी कोठी किंमत कोडि, ऐसा तपहुं न चाहो;	
बुद्धिसागर आत्मप्रभु है, आपहुं आप मिलावो रे.	तपिया. ८

आत्मधर्म.

राग सोरठ.

आत्म धर्म है न्यारा—साधु भाइ आत्म धर्म है न्यारा;	
मनवाणीकायासें न्यारा, निरंजन निराकारा;	
तप जप व्रतसें भिन्न अपारा, ज्यों नहि मोह प्रचारा. साधु. १	
सत्त्व रजस्तम गुण कर्मोंसें, न्यारा है निर्धारा;	
मनसंकल्प विकल्पसें न्यारा, पुद्गल धर्मसें न्यारा. साधु. २	
दयासत्यास्तेयादिक सब, साधनधर्मसें न्यारा;	
पूर्णानन्द रु पूर्ण ज्ञानमय, आत्मरूप अपारा. साधु. ३	
नय अरु भंग निक्षेप विचारसें, न्यारा है अविकारा;	
बुद्धिसागर आत्म धर्महुं, जाना भयहुं निवारा. साधु. ४	

श्री रविसागर गुरु जयंती स्तुति.

राग होरी.

रविसागर मुनि राया, जग जय डंक बनाया, मेमे प्रणमो पाया. रवि.
गुर्जर आदि देश मुधायां, प्रभुमां चित्त लगाया;

जनोने जनघर्मे जगाया, संतमां श्रेष्ठ मुहाया,
निरंजन आप कहाया. रवि. १

कायानी पण रही नहीं माया, गुरु गुण विश्व छाया;
सुरनखर नित्य प्रणमे पाया, मेमे तुज गुण गाया,
जगत्मां श्रेष्ठ मुहाया. रवि. २

रवि शशि सागर पृथ्वी वायु, आकाश उपमा पाया;
लब्धि सिद्धि भंडार गुरुजी, तुज चरणे चित्त लाया,
दयाना दरिया दाया. रवि. ३

तुज समरे सहु मंगलमाळा, ध्यानविषे में धार्या;
बहुला भक्त जनोने चढ़ार्या, दुर्गुण दोष निवार्या,
इजारो भक्तने तार्या. रवि. ४

सहाय करो सुर यै अणधार्या, न्हारे आवो संभार्या;
मेमी भक्त जनोने तार्या, निश्चय गुण निर्धार्या,
अवधूत जोग जगाया. रवि. ५

गुरु कृपाधी ज्ञान ने मुक्ति, गुरु भक्ति चित्त ठाया;
गुरुविनानां नगुरां नास्तिक, ठाम ठेकाणे न आया,
गुरुशिर सुखिया थाया. रवि. ६

रविसागर गुरु गुण गण गाया, गुरुवर दिलमांहि ध्याया;
बुद्धिसागर सद्गुरु श्रद्धा, प्रीति कृपा रस पाया,
आनन्द दिल उभराया. रवि. ७

योगी.

अवधूत बैराग्य बेटा जाया. प राग. सोरठ-आठावरी.
 जोगी ऐसा जोग जमाया, त्याग भभूत लगाया. जोगी.
 शुद्धनेमकी मस्ती पाया, योग जटाकुं धराया;
 शील लंगोटा सरसंग मुद्रा, क्रिया कुंडल लगाया. जोगी. १
 सत्य ग्रहण इच्छाकी शोरी, धनरूपचीपिया च्हाया;
 मधु तन्मयता तरकुं लपोया, स्थिरता आसन पाया. जोगी. २
 स्थिर उपयोगकी पवन पावडी, ब्रह्माकाश विचराया;
 मतिभुन ज्ञानका शंख धजाया, प्रेमका प्राण जगाया. जोगी. ३
 मन पवन पाया कर वशमें, जीन निशान चढाया;
 देह देवलमें प्रकट मधु शिव, स्वयं सदा परखाया. जोगी. ४
 कर्म काष्ठ ओर भक्तिकी धूनी, ज्ञानाग्नि मजलाया;
 तत्त्वमसि सोई उपासना, अजपाजाप जवाया. जोगी. ५
 धारणा कुंदी ध्यानका गांजा, दिल शिलामें चुंटाया;
 गुरुगम पानी सेवासाफी, संयम चलम कुंकाया. जोगी. ६
 उपयोगका दमनोरे कुंकाया, ब्रह्मसमाधि चढाया;
 आत्म आनन्द रसकुं पाया, परमब्रह्मरूप पाया. जोगी. ७
 अलख अलख मुखसें उचराया, पाया सो न कयाया;
 नेति कयी निजमांही समाया, ऐसी कमाणी कमाया. जोगी. ८
 त्याग नहीं ओर ग्रहण कलु नहीं, आपो आप सुहाया;
 बुद्धिसागर पूर्णानन्दो, अलख अमर हो जाया. जोगी. ९

तपियाने बोध.

राग होरी.

- तपिया तन कां तपावे, अंतरमां बहु तापरे. तपिया.
- कामनी अग्नि मनहुं तपावे, तन इन्द्रि बळी जावे;
- मनमांहि तुं जोने तपासी, धूणी तापे शुं ? यावेरे. तपिया. १
- जटा बधारी जोगी बनीने, दिलने क्रोध धखावे;
- काम जिहां तिहां राम न प्रगटे, शुं ? लंगोट लगावेरे. तपिया. २
- माया मरी नहि मन नहि मरियुं, शुं तनु भस्म लगावे;
- चिपीयो राखे नहि चित्त वशमां, दंभ शुं ? कंया घरावेरे. त. ३
- सूरजतापे वृक्षो तपे छे, बडला जटाओ बधारे;
- खाखमांही आलोटे गद्धां, मुक्ति छे मोह मारेरे. तपिया. ४
- समता वण शंख फुंके बळे शुं ?, भेख घरे नहीं फावे;
- आतमज्ञान बिना नहीं मुक्ति, मूढने शुं ! भरमावेरे. तपिया. ५
- जलना स्नाने मुक्ति मळे तो, मीनादिक शिव पावे;
- आश तज्या वण आसन बाळी, श्यानो ? जोग जगावेरे. तपिया. ६
- देहतापयी मनना तापो, ब्यारे शांत न यावे;
- आतमज्ञानयी मनना तापो, शांतपणाने पावेरे. तपिया. ७
- मोह काम आशाने त्यागे, त्यागी सद्गुको यावे;
- बाह्य त्यागी पण अंतररागी, त्यागी बने नहि फावेरे. तपिया. ८
- मन वश नहि तो वनमां गए शुं ?, लाख चोराशी न जावे;
- वासना ज्यां त्यां वन घर सरखां, शुं ? जगने समजावेरे. तपिया. ९
- मन नहि दंड्युं दंड घरे शुं ?, कयां मनु जन्म गुमावे;
- ज्ञानी गुरुगम ज्ञान ग्रही ले, मनहुं वशमां आवेरे. तपिया. १०
- मुक्ति न वर्णे मुक्ति न मरणे, मुक्ति छे मोह हठावे;
- बुद्धिसागर गुरुना संगे, परमानंद मुख यावेरे. तपिया. ११

सत्य राज्य.

दीर्घानेक. (राजपुत्राना.)

राग आशावरी.

राज्य खरा पड़ तेरा, आत्म !!! राज्य खरा पड़ तेरा;
 ज्यां नहि तेरा मेरा.....आत्म०
 शाश्वतराज्यकी खटपट नहि जिहां, मोहका नहि अंधेरा;
 जड़में त्यागग्रहणकी न वृत्ति, ज्यां नहि मनका फेरा. आत्म. १
 असंख्यप्रदेशमें आप समाये, प्रगटे आनंद रहेरा;
 आपोआप स्वरूपे खेले, को पर राग न बैरा. आत्म. २
 सर्ववासनातीत निरंजन, अनंत नूरका चहेरा;
 बुद्धिसागर परमब्रह्ममय,—राज्य मिला वहां ठेरा. आत्म. ३

आत्मविचार.

सोरठ वा आशावरी.

आत्म आपो आप विचारा, जड़से आत्म न्यारा. आत्म;
 मन माया बिनु मुक्ति नहीं है, मन तक है अवतारा;
 मनकी माया भव पढछाया, मारना मनरूप मारा. आत्म. १
 शुभ अशुभ मनका है प्रचारा, मन जीते निस्तारा;
 आत्मज्ञानसे मन मरत है, आनंद अपरंपारा. आत्म. २
 ज्ञान रु आनंद आत्मधर्म है, अन्य है मोहविकारा;
 बुद्धिसागर पूर्णानंदी, प्रगट्या दिल उजियारा. आत्म. ३

माया.

राग आशावरी.

माया नहीं छे त्हारी, आत्म !! माया नहीं छे त्हारी;
 माने शुं ? म्हारी म्हारी. आत्म.

માયા સ્વપ્ન સળિફ પટછાયા, સાચી ન માયાપારી,	
માયા પાછઝ ડુનિયા મરી વગ, માયા ન ગઈ કોઈ ગ્હારી.	આતમ. ૧
જેમ જેમ માયા પાછઝ દોડે, તેમ તેમ દુઃસ્થ સુવારી;	
માયાથી કદિ સુસ્થ ન સાનું, દુઃસ્થી નર ને નારી.	આતમ. ૨
સર્વવિશ્વ છે માયા વશમાં, નાનારૂપ વિધારી;	
માયાને ગ્હારી કહેવામાં, સંકટ દુઃસ્થ અગારી.	આતમ. ૩
અજ્ઞાન મોહની માયામાંદી, મુંઝ્યા સદૃ સંસારી;	
હું હું શ્રુતિ માયારૂપી, માયા ગતિ છે ગ્વારી.	આતમ. ૪
નામરૂપની વિષયવાસના, લોક વાસના ભારી;	
શાસ્ત્ર ને મતર્પથ વાસના યજ્ઞતાં, આનંદ પ્રગટે અપારી.	આતમ. ૫
ચિદાનંદ તુજ રૂપ સ્વરૂ છે, તુજમાં ન દુઃસ્થ લગારી;	
બુદ્ધિસાગર નિજમાં આનંદ, પ્રધુના છે જંપકારી.	આતમ. ૬

સ્વદેશ પ્રાપ્તિ.

રાગ સોરઠ.

સાધુમાદ દેશ હમેરા પાયા, આપમેં આપ સમાયા. સાધુ.	
આદિ અંત ન શુદ્ધલસેં ભિન્ન, નિરંજન નિર્માયા;	
પંચભૂત નહિ ચંદ મૂરજ નહિ, નહિ મનવાળી કાયા.	સાધુ. ૧
નાત જાત નહિ લિંગ ભાત નહિ, અજ અવિનાશી છુહાયા;	
રાજા સેવક ભેદ જિહાં નહિ, નિત્ય સદા પરલાયા.	સાધુ. ૨
મત પંથ દર્શન સ્પર્શ નહિ જિહાં, પૂર્ણાનંદ જમાયા;	
બુદ્ધિસાગર પાવે સો જાને, ભરમે જગત ભરમાયા.	સાધુ. ૩

आत्मा अमर ऐ.

राग सोरठ.

आत्म नन्य मरण नहि मेरा, मोहका ए दे पेरा. आत्म.
 मानादिक पुद्गल नहि तु है, मरे नहि कांड पेजा;
 नमसा बादल आत जात है, त्यों पुद्गलका पेरा. आत्म. १
 चरनत नहि कबु बिनासन नहि तुम, छंटो विध्या अंधेरा;
 पुद्गल मायाका पदछाया, मानो न ए तुम मेरा. आत्म. २
 आकाश पेठे निःसंग निर्मल, विद्वानेक्षण रहेरा;
 बुद्धिमागर अमर भये हम, रहा न कालका पेरा. आत्म. ३

आत्मा कोइनो शिष्य नथी अने गुरु नथी.

राग सोरठ वा आशावरी.

आत्म किसका गुरु नहि पेन्दा, राखमें न सरकें भेन्दा. आत्म.
 आपोआप स्वरूपमें रोले, आपो आप अहेन्दा;
 जगका गुरु ओर जगका चेला, नभयतु जगका मेला. आत्म. १
 जगसे हिलमिल रहये भेन्दा, नटनागरखतु रोला;
 हमकुं हम जानत है ज्ञाने, रहा नहि अंधेरा. आत्म. २
 आपो आपकुं गावत ध्यावत, मोहका टलता फेरा;
 बुद्धिसागर आप प्रभु है, दिया सुगतिमें देरा. आत्म. ३

आत्म आपो आप प्रकाशी.

राग सोरठ.

आत्म !! आपो आप प्रकाशी, अजरामर अविनाशी. आत्म.
 परामेमेंसे दिलमां प्रकाशी, लेश रहत न उदासी;
 शुद्धमेम प्रगट्या बिनु तपसें, पगले दगले फांसी. आत्म. १

अंगर भूली बाहिर गोपन, जगमें होता हांसी।
 मक्का काजी पहाट क्या बुंदे, जगमें घीन जे प्यामी, आत्म. २
 साव तीर्थ है आनममांसी, रिन्दार है रिन्दारसी;
 बुद्धिसागर वरप प्रथमप, ज्ञानानन्द विजासी, आत्म. ३

प्रभुने.

सोरठ वा आगासी.

महु तुज मकळ कळा न कळाती, समण्यां नहि समनाती. महु.
 जेसी कृपनी छाया कृपमां, मगट पडने सपाती;
 तेरी रीते माझरी बुद्धि, त्हारो पार न पाती. महु. ॥ १ ॥
 चदधिनी उंटाइ मापसा, लुणनी पूतळी जाती;
 सागररूप बनी ते जाती, माव कदापि न पाती. महु. ॥ २ ॥
 पेदागम मन दर्शन शास्त्री, बांख्यां बहु भल्ली माति;
 धारणा ध्यान समाधियोगे, शांती कंइक जणाती. महु. ॥ ३ ॥
 अछर अगोचर भगम अरुपी, अनंत प्रकट ह्वाती;
 बांखयो सूरज रहे न छानो, तुज मरिमा एम माति. महु. ॥ ४ ॥
 अनंत जळधिमां बुंदनो सरखी, वद्दर्शन भति घाती;
 असंख्य लक्षणै ललित करतां, याकी बुद्धि हुंसाती. महु. ॥ ५ ॥
 एम छतां वण माझरी छाती, तुज मेमे उभराती;
 बुद्धिसागर आत्म ख्याति, चिदानंद सुहाती. महु. ॥ ६ ॥

घर.

सोरठ.

संतो ज्ञाने निज घर जाना, कहां न जाना आना. संतो.
 पंचदेह परपंच नहि जिहां, राग न द्वेष ठिकाना;

आठो कर्म न जन्म मरण नहि, असंख्यप्रदेशी माना.	संतो. १
वर्ण गंध रस स्पर्श न ज्यांहि, ध्याता ध्येय न ध्याना;	
पृथ्वी चंद सूरज नाहि सागर, बर्ते केवलज्ञाना.	संतो. २
क्षण क्षण पूर्णानन्द भगट है, पूर्णानन्द पिछाना;	
आदि अंत न अलख अरूपी, देखतां मस्ताना.	संतो. ३
मस्त भए हय निज घर पाकर, जानत है को श्याना;	
बुद्धिसागर आत्म पाया, ज्ञानानंद निशाना.	संतो. ४

करना ज्ञानी गुरुका शरणा.

राग. आशावरी.

करना ज्ञानी गुरुका शरणा, गुरुसँ होत उगरना. करना.	
गुरुबिन ज्ञान मिले न कदापि, गुरु बिन होत न तरना;	
गीतार्थगुरुका शरणसँ होत न, जन्म मरणका फिरना. करना. १	
आत्म ज्ञानी गुरु करनेसँ, नासे मिथ्या भ्रमणा;	
गुरुरूप होकर गुरुसेवनसँ, होता नहीं भव मरना. करना. २	
ज्ञानी गुरुबिन क्षण नहि रहना, गुरु उपदेश दिल घरना;	
बुद्धिसागर परमेश्वर पद—, अनुभवी गुरुकुं करना. करना. ३	

मनने.

मन तने शी रीते समजावुं ? कोटि कोटि उपाय करै पण,	
वश करवामां न फावुं. मन.	
सर्वविषयनो भोग करे पण, लेश न वृत्ति पावे;	
क्षण क्षण विषयो नव नवा चाहे, लेश न संतोष लावे.	
मन तुं पलकमां लाज लुंटाये, किणविष वशमां न आवे. मन. १	
वायु बिजळी करतां अतियेगी, कथ्युं न काने धारे;	

શિલામણને નહિ ગણકારે, જગમાં કોયી ન હારે. મન ૧ તને. ૨
 ત્હારી માયા મગ પદછાયા, તુજયી મગટે કાયા;
 સર્વ જીવોને નાચ નચાયા, અજવ છે ત્હારી માયા. મન. ૩
 શ્વાનની પૂંછડી પેટે બાંકું, સિંહું ન વ્યારે થાયે;
 કોટિ વર્ષ સુધી વશમાં રહે પગ, સળમાં છૂટી જાયે. મન. ૪
 તુજને વશમાં કરવામાટે, જ્ઞાનોત્સાહ જગાવું;
 તુજ સાયે લઢી મહાવીર પદવી, લેવામાં લય લાવું,
 મન ત્હને જ્ઞાનવડે વશ લાવું, નિશ્ચય પદ ન ઢગાવું. મન તને જ્ઞાને. ૫
 શુદ્ધાતમ ઉપયોગે આતમ, આપો આપ રમાવું;
 બુદ્ધિસાગર શિવ સુખ પાવું, જગ જગ દંકો વજાવું,
 મન ત્હને આતમમાંથી સમાવું, પરમવ્રહ્મ થઈ જાવું;
 મન ત્હને આતમ ૦ ૬

અવલીવાળી.

સોરઠ.

સંતો અચરિજ વાત ન લાગે, સમજ્યા તે અંતરમાં જાગે;
 રહે સદા વૈરાગ્યે.....સંતો.
 રાજા ઘર ઘર મીલને માગે, સિંહ શશાયી ભાગે;
 હંસલો પોતિ ચારો ત્યાગે, ઉદધિ ચલંતો આગે. સંતો. ૧
 કીડી મેરુને ગલી જાયે, ધોબડો ગાયન ગાયે;
 મર્કટ જગને નાચ નચાયે, સિંહને વકરી રાવે. સંતો. ૨
 કાચાસતરે હાયાં બાંધ્યો, ઢગલું એક ન બાલે;
 પાંગલો સવ દુનિયા ફરી મ્હાલે, દેવને સેવક માલે. સંતો ૩
 યાનપાત્રપર દરિયો ચાલે, અંધો જગને માલે;
 બ્રાહ્મણ ભંગીનેજ વડાલે, ટાદ ઘણી હન્દાલે. સંતો. ૪

સંતો પદિયા પેશ્યા પ્યારે, રાજા ચક્રાં ચારે;	
શૂરા જન નપુંસકથી હારે, સત્ય તે ધાવન વ્હારે.	સંતો. ૫
ભૂષ પ્રજાનો આળા માને, માછલાં વ્ધાવને તાળે;	
દુનિયા ભસ્વી મરિયા માળે, મુક્તિ લડાઈ ઠાળે.	સંતો. ૬
હૃદયે ઢપર પત્થર તરતા, પહાડ ચલે આકાશે;	
બુદ્ધિસાગર આતમ સમજે, સાચું સદ્ સમજાશે.	સંતો. ૭

સંતસેવા.

સોરઠ.

સેવો સંત સદા સુખકારી, પ્રભુ સાકાર સદા છે સંતો,	
આપે શિવસુખ ભારી. સેવો.	
પોતાનો રંગ દેઈ દે પલમાં, પલકમાં પાપ નિવારી;	
પારસમણિષી પણ જો અધિકા, સંગતિ શિવ દાતારી. સેવો. ૧	
કાશી મક્કા તીરથ મટકો, પણ નહિ આવે પારી;	
સંતની સંગત ક્ષણ પણ કરતાં, મ્રાંતિ હરે દુઃખકારી. સેવો. ૨	
જીવંતા શાસ્ત્રો છે સંતો, સાચી સંતની ચારી;	
સંત વિના વૈકુંઠ શા સ્વપનું, ? જો જો શાસ્ત્ર વિચારી. સેવો. ૩	
આતમજ્ઞાની નિરભિમાની, સમભાવી ઉપકારી;	
સંતહૃદયમાં પ્રભુ પરગટ છે, સમજી નર ને નારી. સેવો. ૪	
શ્રદ્ધા મીતિને વહુ માને, સત્ય સંત દિલધારી;	
બુદ્ધિસાગર સંતની સેવા, કરતાં શાંતિ અપારી. સેવો. ૫	

આત્મ !!! કયાં કરે મ્હારું ત્હારું.

રાગ સોરઠ.

માનવ કરે મારું તારું, સ્વત્ત સરિતો દુનિયા વાજી,

પ્યારું છે તુજથી ન્યારું. આત્મ.

કેવન કામિની સારું નડાતું, અંતે સર્વ અકાત.

મૂલ કરી કેમ મૂલે મોજા, વાગે મૃત્યુ નગાર.

આત્મ. ૧

મસંભ્યમદેશી અલત નિર્મન, વિદાનેદરૂપ રહારું;

માતમનો ઉપયોગી યા તું, ગણ નિજ રૂપને પ્યારું.

આત્મ. ૨

તે દેરો તે પુદ્ગલમાયા, અજ્ઞાને અંધારું;

તાનવકી ઘટમાં ઝળિયારું, ગણ નિજરૂપને સારું.

આત્મ. ૩

જેતો લે હવે નિશ્ચય ચેતન, દુનિયા દેવતા દારું;

દ્વિસાગર જાગો લે સદ, પૂરુ ન અવસર ચારું.

આત્મ. ૪

અહિંસા.

આચારી.

સંતો !!! હિંસા અહિંસા વિચારો, સમજી અહિંસા ધારો. સંતો.

અમ્યગ્દષ્ટિ અહિંસા સાધે, આતમના ઉપયોગે;

મેધ્યાદષ્ટિ એજ છે હિંસા, બહિરાતમ ગુણ ભોગે.

સંતો. ૧

મેધ્યાદષ્ટિ પ્રમાદે હિંસા, સ્વપર જીવોની યાતી;

ગુણ વ્યસનને મોહપરિણતિ, હિંસારૂપ જળાતી.

સંતો. ૨

ગુમટ્તિ મટ્તિયોરે, ગુણો અહિંસા જાણો;

અપયોગે કર્તવ્યનારે, ધર્મને ધર્મે પ્રમાણો.

સંતો. ૧

અપયોગથી સ્વાન્વનરે, માણ નાશ લે યાયે;

યવહારે હિંસા કહીરે, હિંસા આશયમાયે.

સંતો. ૪

હિંસાની શુદ્ધિ વળ કર્મો, કરતાં અહિંસા ધારો;

દ્વિસાગર; નિજ ઉપયોગે, અહિંસા આચારો.

સંતો. ૫

सम्यक्त्व ज्ञानदृष्टि.

राग सोरठ वा आशावरी.

संतो आत्मज्ञान लहीजे, समकित दृष्टि विना नहि मुक्ति,
कोटि उपायो कीजे.....संतो.

तप जप संयम यात्रा पूजा, करतां स्वर्ग ज यावे;
मोह टळे नहि मूळगो वपारे, भवभ्रमणा नहि जावे. संतो. १
विश्वजीवोनी द्रव्य दया करे, तोपण बाल कहावे;
भाव दया नहीं समकित वण कदि, समजु मनमां आवे. संतो. २
आत्मज्ञानी अहिंसा पाळे, सत्यधर्मेने धारे;
अज्ञानी हिंसा नहीं टाळे, मोहनां बीज न पाळे. संतो. ३
अज्ञानी पशु सरखो बालक, चक्रवर्ती पण जाणो;
पुद्धिसागर आत्म आनंद, पामे मुक्ति पिछाणो. संतो. ४

धर्मी.

राग आशावरी.

संतो धर्मी तेह कहीजे, धर्मीनी संगत कीजे. संतो.
दान दया दम सत्यने धारे, चोरी चुगली निवारे,
ब्रह्मचर्यने भावथी धारे, क्रोध कपट संहारे. संतो. १
न्याययकी निज जीवनने गाळे, मोहनी वृत्ति बाळे,
देव गुरुनी सेवा सारे, दुर्व्यसनो सह टाळे. संतो. २
पर उपकारमां प्राण समर्पे, विकथा न लागे प्यारी,
आत्म सराजुं विश्वने माने, सात्त्विक मेमाचारी. संतो. ३
मुदिता मैत्री मध्यस्थ करुणा, दुर्गुण दोषने वारे,
जूठने त्यागे सत्यने धारे, मानवभव अजवाळे. संतो. ४

जूठनो पक्ष धरे नहीं ब्यारे, जीवे संतना प्यारे,
बुद्धिसागर सद्गुरु सेवे, चढनो धर्मा न्हारे.

संतो. ५

महावीर प्रेम.

निशानी कहा बतावुं रे. गोडी राग.

प्रभु महावीर तुं प्यारोरे, जगजीवन जगदेव. प्रभु.

हरिहर ब्रह्मानो प्रभुरे, तुं हि राम रहिमान;

अल्ला अई जिन खुदारे, बुद्ध विभु भगवान.

प्रभु. १

नाम अनंतां ताह्यारोरे, सुखयो कथ्यां नहि जाय;

नाम भिन्न शुद्धातमारोरे, परमब्रह्म सदाय.

प्रभु. २

अनंत लक्षणे लक्षतारोरे, अलख अवाच्य मुहाय;

आतम सत्ता व्यक्तिपरै, महावीर दिल भगदाय.

प्रभु. ३

परमब्रह्म परमातमारोरे, परमेश्वर आधार;

बुद्धिसागर भेटियारे, आनंद अपरंपार.

प्रभु. ४

निद्रा.

निशानी कहा बतावुं रे. ए राग.

अमने ए निद्रा प्यारी रे, आनंद जेमां अपार. अमने.

निद्रा विक्रया न कामना रे, जन्म जरा नहीं होय;

मोहभावे नहीं जागवुं रे, नडे न अमने कोय.

अमने. १

राग द्वेषना द्वैतनुं रे, जेमां जरा नहीं भान;

मननी गति पण उपां नहीं रे, आत्मरसे मस्तान.

अमने. २

नामरूपना मोहनुं रे, स्वप्न नहीं भगदाय;

बुद्धिसागर आतमा रे, ज्योति ज्योते मुहाय.

अमने. ३

मनुष्यो ! सद्गुणयी प्रभु मळता.

राग. आशावरी.

सद्गुणयी प्रभु मळता, मनुष्यो !!! सद्गुणयी प्रभु मळता.
 दुर्गुण दुष्ट व्यसन छे यावत, तावत प्रभु नहीं मळता;
 पवनने रोये प्रभु नहीं मळता, मोहे वये चंचलता. मनुष्यो !!! १
 पूर्ण अहिंसा सत्य पाळतां, सत्य प्रभु झळझळता;
 परधन पत्यर स्त्री सह माता, गणता ते प्रभु वरता. मनुष्यो. २
 प्रभुनां नामो जपो सह त्थोये, प्रगटे नहीं ज्ञान सपता;
 भक्ति ज्ञान ने समता प्रगटे, दिक्षां प्रगट प्रभु रमता. मनुष्यो. ३
 वेप क्रियाकांड मात्रयी गुणवण, वयारे न होव सफळता;
 काम क्रोध लोभ माया टळे तव, प्रगट प्रभु झळझळता. मनुष्यो. ४
 अमुक पन्थ मत धर्मेने माने, गुण वण नहीं निर्मलता;
 विनय विवेक सदाचार शुद्धि, शमदमयी प्रभु मळता. मनुष्यो. ५
 मैत्री प्रमोद मध्यस्थ करुणा, ज्ञाने दुर्गुण टळता;
 नाम ने रूपनो मोह टळ्या वण, प्रभुना तार्या को न तरता. मनुष्यो. ६
 मन इन्द्रियने वश करी जेओ, शुद्धचारित्र्यां वळता;
 शुद्धात्म प्रभुपद ते पामे, मोहना मार्या न मरता. मनुष्यो. ७
 मनवाणी काया पवित्रता, तप संयम आचरता;
 शुद्धिसागर समता पामे, सर्व जीवो शिव वरता. मनुष्यो. ८

मृत्युजीत.

अब हम अमर भए न मरेंगे. ए राग.

अब हम उतर गए भव पारा, मृत्यु भयकुं निवारा. अब.

प्राण तनुका जन्म है मृत्यु, हम है उससे न्यारा:

आत्मका नहि जन्म मरण है, निश्चय ए निधारा. अब. १

अन अतिनाशी अमर अमल्य हय, सब भयकुं दि निहारा;	
कायके काल मदाकाल हय, सुदृष्ट मोह उगारा.	अ. १
ममरूप हय मम समार, जहां नदीं द्वैत पसारा;	
देह रहा संसारकेमांसी, हय नदीं दे संसारा.	अ. २
सपते न्यारा शुद्धनय हय, धानन अंतर बहारा;	
हय दे प्यारी हय दे प्यारा, गुण पयांपाभारा.	अ. ४
पंचभूतों न्यारा हय दे, सब विश्व आभारा;	
बुद्धिसागर आत्म पाया, आनंद अरंभारा.	अ. ५

अवन्तीयाणी.

सोरठ.

हमने ए सब ज्ञाने दीठा, अज्ञानीहुं एह अनीठा.—

ज्ञानी मनमें मीठा.....हमने.

एक बुंदमां अन्धि समायो, सब संसार समाया;	
एक अनेक न तेज न तम नहि, तिहां जाकर ए गाया.	हमने. १
चन्द्रसे अग्नि ज्वलत है भारी, रवि शीतलता मकासे;	
मूपक खाये सब सपोंकुं, पंगु गगने विलासे.	हमने. २
एक नपुंसक विश्वकुं जीते, नारी विश्व नचाये;	
अन्धक साचुं नाणुं परसे, संतकुं पेश्या भाये.	हमने. ३
दासकी इन्द्र करत है सेवा, खद्योत रविकुं हराये;	
पल्लवमें सब दुनिया बूब गर, भारद महीं स्थिर पाये.	हमने. ४
पृथ्वी उपर नाव चलत है, गौ सब जगकुं खाये;	
बुद्धिसागर गुरुगम जाने, वह शिवसुखकुं पाये.	हमने. ५

જ્ઞાની ગુરુ કરો.

સોરઠ.

સદ્ગુરુ કરશો જ્ઞાની, લોકો ! ! ! સદ્ગુરુ કરશો જ્ઞાની;	
અજ્ઞાની ગુરુ તરે નહીં તારે, જઢ મોહી અભિમાની. લોકો.	
લોભી લાલચુ હઠવાદી ઘટ્ટુ, જૂઠી જેની વાણી;	
કંચન કામિનીના રાગી, વ્યસની દુર્ગુણ સ્વાણી.	લોકો. ૧
ક્રોધ કરે ને શાપો આપે, હિંસા જૂઠ નિશાની;	
ચોરી ચાહી દ્રોહી વાપી, સંગ કરો નહીં જાણી.	લોકો. ૨
ભક્તિ ઉપાસના કર્મ ન જાણે, કુગુરુની ણ પેંધાણી;	
આતમજ્ઞાનનો અનુભવ નહિ કંઈ, કરતો ધર્મની હાનિ.	લોકો. ૩
ધર્મ ન જાણે કર્મ ન જાણે, કરતો ઘટ્ટુ નાદાની;	
ધર્મ શાસ્ત્રનો મર્મ ન જાણે, વાદ કરે મતિ તાણી.	લોકો. ૪
આતમજ્ઞાનથી મધુ પરસ્વાવે, સદ્ગુરુની ણ નિશાની;	
મધુ મહાવીર તત્ત્વ પ્રવોધે, નય સાપેક્ષે મમાણી.	લોકો. ૫
ધ્યાન સમાધિથી જે પૂરા, સમ્યગ્દષ્ટિ દાની;	
આત્મરસે રસિયા મસ્તાની, આપે રસની રહાણી.	લોકો. ૬
જીવંતાં શુક્તિ સુખ માણે, અમૃત વર્ષે વાણી;	
શુદ્ધિસાગર સદ્ગુરુ દેવા, મલ્લિયા મધુ લયતાના.	લોકો. ૭

દુર્વ્યસનોનો ત્યાગ.

છંદો દુર્વ્યસનો નરનાર, નહિં તો દુઃખી યશો નિર્ધાર. છંદો.	
વેદ્યા સંગે દુઃખ વિપત્તિ, ધન ચલ નષ્ટ જ થાય;	
પરનારીના મેમે પડતાં, સદ્ગુ શક્તિ વિણસાય.	છંદો. ૧
દારુનું પાન તે નરકદ્વાર છે, દારુથી દુઃખ અપાર;	
ધર્મ ન પ્રગટે માંસને સ્વાતાં, હિંસા નરકનું દ્વાર.	છંદો. ૨

गांजो पीये ते गांदो ने चांदो, भांग चढस दुःखकार;
 होको चलम बीढी अफीण छंडो, दुःखनां ते दातार. छंडो. ३
 अकरांतिया थै खूब न खायुं, खावो सात्त्विक आहार;
 सट्टा जुगारथी सुख नहीं शांति, चोरीथी बलेश अपार. छंडो. ४
 दुर्व्यसनीनो संग करो नहीं, दुष्ट धरो ना आचार;
 दुष्टजनोनी पासे रहेतां, प्रगटे दुष्टाचार. छंडो. ५
 हिंसा जूठुं चोरी जारी, कपाय पाप अपार;
 पाप करतां मनने वारो, धर्म करो सुखकार. छंडो. ६
 दुर्व्यसनोने दुर्गुण त्यागो, धर्मो बनो नरनार;
 शुद्धिसागर सहस्र संगत, करतां सुख अपार. छंडो. ७

आत्मशुद्धिथी मुक्ति.

राम जपो रहिमान जपो पण, दिलशुद्धि वण नहि मुक्ति.
 ताप तपो बनवास रहो पण, समता वण नहि कदि मुक्ति. १
 जटा बधारे मुक्ति मळे तो, बढनी पण याये मुक्ति;
 केशने लुंवे मस्तक मुंडे, मुक्ति नहीं समजो सृक्ति. २
 तीरथ जल स्नाने नहीं मुक्ति, अज्ञानीने चतुर्गति;
 आत्म ज्ञानथी क्षणमां मुक्ति, जो होवे मनमां नीति. ३
 करे क्रिया पण न्याय न नीति, ज्ञानविना किरिया जूठी;
 भावविना भक्ति नहि फळती, ज्ञानविना पूजा घूठी. ४
 शुष्कज्ञानथी मळे न मुक्ति, वाद विवादो बहु प्रगटे;
 मोह मर्यावण कोनी न मुक्ति, मन मरतां माया विषटे. ५
 आनमज्ञानी निरभिमानो, समभावी पामे मुक्ति;
 शुद्धिसागर अनंत आनंद, पामे जीवंत मुक्ति यती. ६

મનુષ્યો !!! માનવભવ નહીં હારો.

રાગ આશાવરી.

મનુષ્યો !!! માનવ ભવ નહીં હારો, નિજ આત્મને સુધારો. મનુષ્યો.
 ક્ષણ ક્ષણ દિલ્માં પ્રભુને સંભારો, મમતા અદંતા ધારો;
 ધન સત્તા અભિમાન નિવારો, દિલ્માં દયા સત્ય ધારો. મનુષ્યો. ૧
 રાગ રોષ અરિ પ્રગટ્યા સંહારો, ત્યાગો દુષ્ટ વિચારો;
 આત્મ સરીલા સદુ જીવ બાલો, મન પ્રગટ્યો મોહ મારો. મનુષ્યો. ૨
 શત્રુ ઉપર શમનીત ધારો, પ્રભુમાં મનહું બાલો;
 ગુણીપણાની અદંતા ટાલો, ટાલો દુષ્ટાચારો. મનુષ્યો. ૩
 તન ધન યૌવન ગર્વને ગાલો, કામની વૃત્તિ વિદારો;
 દાન દયા દમ તપ જપ પૂજા, ધર્મનાં સાધન સારો. મનુષ્યો. ૪
 સદ્ગુણ ધારો જન્મ સુધારો, પ્રભુ મઝશે નિર્ધારો;
 બુદ્ધિસાગર આતમ તારો, સમજીને નહીં હારો. મનુષ્યો. ૫

આત્મ !!! આપ સ્વરૂપ સંભારો.

રાગ સોરઠ.

આત્મ આપ સ્વરૂપ સંભારો,
 ચિદાનંદ તુજ ધર્મ ધરો છે, નિજ ઉપયોગે ધારો. આત્મ. ૦
 જડ ક્રિયાને જડ તો કરે છે, આત્મ ઉપયોગ કિરિયા;
 આત્મ સ્વમાયે આત્મધર્મ છે, સમજી જ્ઞાની સરિયા. આત્મ. ૧
 હરિહર ધ્રુવ દેવ દેવી સદુ, આત્મના છે દાતા;
 પ્રકૃતિચલ્યા નદિ પ્રભુતા, ધર પૃથ્વી વિશ્વાસા. આત્મ. ૨
 આનેશનો દરિયો તું સદા છે, તું પ્યારો તું પ્યારો;
 હું તું તે જ્યાં ભેદ નહીં ત્યાં, પ્રગટે છે નિર્ધારો. આત્મ. ૩

नभयी वण तुं मूढ्य अहपी, गुण पर्वायाधारो;
मुद्धिसागर अलख निरंजन, आपो आप सुधारो.

आतम. ४

खरा जन परमेश्वरने पामे.

राग आशावरी.

परमेश्वरने पामे, खरा जन परमेश्वरने पामे;

ठरता शिवपद ठामे.....खरा.

दुर्गुण दुर्व्यसनो दूरे टाळे, अहिंसा सत्य पाळे;

चोरी जारी अनीति निवारे, लघुतायी जग चाले.

खरा. १

क्रोध मान मायावीज वाळे, लोभ प्रगटतो खाळे;

क्षण क्षण परमेश्वर संभारे, दुर्जन संगति वारे.

खरा. २

राग ने रोप हणयायी मुक्ति, सर्व कोइ जग पामे;

वैपक्रियाकांडपक्षे न मुक्ति, समभाये शिव जामे.

खरा. ३

आतमज्ञानयी भक्ति भाये, आतम शुद्धि यावे;

साक्षी माये आत्मोपयोगे, आप प्रभु परखावे.

खरा. ४

जैन मुसलमान हिंदु ख्रीस्ति, बौद्धादिक प्रभु पाये;

मुद्धिसागर समपरिणामे, दिल्लां प्रभु प्रगटाये.

खरा. ५

मृत्यु पाछळ अमरता.

राग देशाख.

अज अविनाशी हुं आतमा, म्हने कोइ न रोशो;

ओळखशो म्हने ज्ञानयी, आपो आपने जोशो.

आतम रूपने ओळखो, कोना मार्या न मरशो.

१

देह प्राण शाश्वत नही, रक्षा नहि कदि रहेशे;

नाम ने देह भिन्न आतमा, जाणे ते शिव लेशे.

आतम. २

જગમાં કોઈ ન કોઈનું, યોગ તેનો વિયોગ;	
પ્યારો પ્યારી ન જઢવિપે, ન્યારા દેહને ભોગ.	આતમ. ૩
આંસુ ન પાઢશો પાછળે, સમજો સદુ લોકો;	
આતમા હું હું મરું નહીં, પાઢો નહિ અરે પોકો.	આતમ. ૪
નામને રૂપનો અંત છે, યાદી તેની શું ? રાखો;	
મોઝા વયાં મૂલા મમો, આતમરસ ચાखો.	આતમ. ૫
નિજ ઉપયોગમાં આતમા, રહી દેહને છંડે;	
સાક્ષી ઘની દુઃખ મોગવે, મોહ ત્યાં નહીં સંઢે.	આતમ. ૬
અંતર્માં આનંદ છે, કોઈ ઇચ્છા ન મીતિ;	
આતમની ન્યારી ગતિ, ન્યારી પુઢલરીતિ.	આતમ. ૭
મક્ત શિષ્ય સદુ લોકને, જીવંતાં સમાયું;	
આતમ ઉપયોગે રહી, નિજ દેશમાં જાયું.	આતમ. ૮
કરો અને કરશો કદી, મુજ નામની યાદી;	
મુજ પાછળ પ્રમુદેશમાં, આવશો શિશ્વ સાદી.	આતમ. ૯
આતમરૂપે જીવતા, ઘન્યા નહીં મરવાનું;	
આતમ પ્રમુને પામિયો, હયે નહીં સરવાનું.	આતમ. ૧૦
જીવંતાં મરી જીવ્યું, ઘ્રહ જીવન લહિયું;	
નિશ્ચય શુદ્ધોપયોગમાં, વાકી જઢ નહિ રહિયું.	આતમ. ૧૧
જઢજગમાં વેહ પ્રાણને, કર્મની વહુ માયા;	
આતમજ્ઞાને જાગતાં, જાણ્યા પઢછાયા.	આતમ. ૧૨
અગ્નિ વાળે છે વેહને, નહીં આતમ વાળે;	
આતમના ઉપયોગમાં, જોર કોનું ન વાળે.	આતમ. ૧૩
મન બુદ્ધિ પહોંચે નહીં, ઇયું આતમ ઢામ;	
આતમ અમને ન અન્યનું, તિહાં કિંચિત્ કામ.	આતમ. ૧૪
મરવું શીશ્વો મર્યા પૂરવે, શોક ચિંતા ન કરશો;	
મન માર્યાવળ માનવો !!!, કદિ ઢામ ન ઠરશો.	આતમ. ૧૫

- મન ધાત્રીગરની રત્નો, સર્વ જગની માયા;
 માની શુભાશુભ તેડયાં, મોઝાજન ધમ્માયા. આતમ. ૧૬
 મન ધાત્રીગરના રત્નો, જન્મ મરણો યાત્રા;
 આતમ ઓઝાત્રી વામના, મરણો ટઝી જાત્રા. આતમ. ૧૭
 સર્વશુભાશુભ કરના, મનમાં મગડાત્રી;
 સમમાત્રે ઉપયોગત્રી, ટઝી ઓત્રી જાત્રી. આતમ. ૧૮
 સર્વશુભાશુભ કલ્પના, કદી ઝાત્રી નહીં મગડે;
 શુદ્ધાતમ મુજ રૂપ છે, માત્રે માયા વિપડે. આતમ. ૧૯
 જ્ઞાનાત્રે કાઝ ન રાપ છે, મોડીત્રે કાઝ રાત્રી;
 આતમના ઉપયોગમાં, કાઝ માત્રી ન જાત્રી. આતમ. ૨૦
 પરમગ્રન્થ વામાત્રમા, નિજ આતમ પોત્રે;
 દેહ માત્રને છંદત્રાં, મગડે ઉપોત્રિમાં ઉપોત્રે. આતમ. ૨૧
 શોધી સીધો નિજ દેશત્રે, નિજ દેશમાં જાત્રી;
 પૂર્ણાનન્દમાં સદ્વર્ત્રી, અદ્વિત્ર્ય મુદ્ધાત્રી. આતમ. ૨૨
 જન્મ મરણ છે કર્મત્રી, ક્યારહારત્રી ધારો;
 શુદ્ધાતમ ઉપયોગમાં, નહીં કર્મનો ચારો. આતમ. ૨૩
 આતમતત્ર્ય ઉપત્રે નહીં, નહીં વિગત્રો વપારે;
 જન્મ મરણ ઉપચારત્રી, જાત્રે તે નિજ તારે. આતમ. ૨૪
 પુદ્ગલત્રી માયા સકલ, પુદ્ગલમાં સમાત્રી;
 આતમ અનુભવ આવત્રાં, નિર્મય થી છાત્રી. આતમ. ૨૫
 પુદ્ગલ સંગે આતમા, નિજમાનત્રે મૂદયો;
 આતમજ્ઞાનત્રે વામત્રાં, મેદ સવત્રો મૂત્રયો. આતમ. ૨૬
 આતમ નિજ રૂપત્રાં મગડયો, ધયો આતમ પ્રકાશી;
 આકાશ પેઠે અનુભયો, અરૂપી અવિનાશી. આતમ. ૨૭
 ઉપયોગ ધારા પ્રગાહત્રી, ધયું ઘટ અનવાત્રું;
 પૂર્ણાનન્દ રસ અનુભયું, અનંત જીવન માત્રું. આતમ. ૨૮

- नमुरे नमुं मन बाणाने, नमुं देहने भायें;
तमसंगे आतम थयो, आपोभाप स्वभायें. आतम. २९
- नमुरे नमुं गुरु देवने, कयुं घट अन्नवाळें;
पूर्णकृपा करी पोषया, उपादयुं मोहताळें. आतम. ३०
- नमुरे नमुं सर्वविश्वने, उपग्रहने दीपा,
आत्मोन्नतिक्रम हेतुमां, उपकार मसिद्धा. आतम. ३१
- नमुरे नमुं कर्मप्रकृति, निज साधे रही जे;
समभाव तेपर आवतां, जेह रीजे न खोजे. आतम. ३२
- मृत्युनो पढदो बटावीने, जनां आगळ शांति;
तनु माणनाज वियोगयी, भावी पूर्णोत्क्रान्ति. आतम. ३३
- सर्वथा पूरण मुक्तिमां, नहीं जन्मने मरणुं;
मुक्ति मळ्यो ए भाविमां, कयुं मदावीर मरणुं; आतम. ३४
- बद्धसमुं तनु बद्धलुं, एमां शोक न भीति;
आकाशसम निज आत्मा, ध्यातुं उपयोग ज्योति. आतम. ३५
- मुनपर मीनि थाय तो, शुद्ध आतम ध्याशो;
आतम आनंद पामशो, पछी दूरे न थाशो. आतम. ३६
- एकेक दृष्टियी दर्शनो, सद्गु प्रगट्यां पेखो;
असंख्यदृष्टि छे आत्ममां, अनुभव लही देखो. आतम. ३७
- सर्व दृष्टि सापेक्षयो, निजमां समजाइ;
मतपंथ कल्पना सद्गु टळी, रखो निजमां समाइ. आतम. ३८
- एकांत दृष्टियो सद्गु शमी, अनेकांतप्रकाशो;
इठ कदाग्रह नहि रखो, आपोआप विलासे. आतम. ३९
- छल्युं कथ्युं जे रुचे नहीं, त्यां ज समता धारो;
घन आतमनी भिन्नता, ओळखी निज तारो. आतम. ४०
- देह रहे वा नहीं रहे, तेनो शोक न भीति;
शुद्ध शुद्ध रीतिमां, बतें तेह नीति. आतम. ४१

સમયે સમયે મૃત્યુ છે, મનમોહ વિચારે;	
સમયે સમયે જીવન છે, શુદ્ધ ઉપયોગ ધારે.	આતમ. ૪૨
દેહ ટઢ્યા છતાં આતમા, અમે જીવતા જાણો;	
एवा જીવતા ઓઢ્યે, તેહ જાગ્યો જ માનો.	આતમ. ૪૩
આતમરૂપે જે યયા, અમને જોવ્યા તે જાણે;	
દેહથી જીવતા જાણતા, રહ્યા તે અજ્ઞાને.	આતમ. ૪૪
પ્રાણ દેહરૂપ નહિ અમે, રહો દેહને જ્ઞાને ?	
નિત્ય આતમા તેહને, રહવું છે અસ્થાને.	આતમ. ૪૫
જડ દેહની શી પ્રીતઢી ? આતમમેમ તે સાચો;	
આતમરૂચિને ધારશો, આતમમાંહિ રાચો.	આતમ. ૪૬
આતમમાં સહુ ધર્મ છે, જાણી આતમ રમશો;	
આતમરસને પાપતાં, સહેજે જડરસ વપશો.	આતમ. ૪૭
પ્રગટે નહિ મન સ્વપ્નમાં, પેંચદિન્દ્રિયભોગ;	
આતમરસ પ્રગટે તદા, શુદ્ધ ગુણસંયોગ.	આતમ. ૪૮
આતમરસને ચાલતાં, સહેજે જડરસ ટઢતો;	
આતમ આપોઆપને, આપરૂપે મઢતો.	આતમ. ૪૯
एવી દશા ઉપયોગમાં, નહીં મરણની ધ્રાન્તિ;	
આપોઆપ સ્વભાવમાં, વર્તે અધ્યાત્મશાંતિ.	આતમ. ૫૦
જડ તો જડમાંહિ મઢે, આતમ આતમમાંહિ;	
આતમના ઉપયોગમાં, નહીં મરણની છાંદિ.	આતમ. ૫૧
જડ જડરૂપે નહીં મરે, એમ નિશ્ચય જાણો;	
આતમ આતમરૂપમાં, નહીં મરણ જ માનો.	આતમ. ૫૨

ચોપાદ.

મસંલ્યમદેશી છે દરબાર, આતમપ્રભુનો ડ્યાં નિર્ધાર;
ઉપયોગે ટ્યાં કરવો વાસ, ડ્યાં નહિ પરપુત્રલની આશ. ૫૩

- અનંત જ્યોતિ સ્તબ્ધે જ્યાંય, આપસ્વભાવે જાણું ત્યાંય;
મન બુદ્ધિનો નહીં પ્રવેશ, અલ્પ નિરંજન નિર્ભયદેશ. ૫૪
- ગયા અને જ્યાં જાશે સંત, ગયા પછી નહીં આવે અંત;
આત્મ એવો શુદ્ધપ્રદેશ, પામંતાં નહિ રહેતો કલેશ. ૫૫
- નિશ્ચયનયયો શુદ્ધ સ્વરૂપ, અનેકાંતયો રૂપારૂપ;
રાગ દ્વેષનો દ્વૈતાભાવ, પહોંચે નહિ જડ જગના દાવ. ૫૬
- એવા શુદ્ધાત્મનું તાન, ઉપયોગે તેનું છે ભાન;
પછી મળે તન રહે ન પ્રાણ, સરસાં ઘર વન ને શમસાન. ૫૭
- રોડ રોડને રુચો એમ, આત્મભાન પ્રગટે ગુણસેમ;
શોક કરીને શોચો એહ, અનુભવો આત્મ વૈદેહ. ૫૮
- આત્મ દેશમાં જરા વિહાર, કીધો તનુ છંદી નિર્ધાર;
સ્વમ્યા સ્વમાવ્યા સર્વે જીવ, દેહ ત્યજંતાં રહી ન રીવ. ૫૯
- સ્થૂળદેહનો નાશ જ થાય, મોહ ટટ્યા વળ દુઃખ ન જાય;
કાર્મણ દેહનો નાશ જ થાય, પૂર્ણ મોક્ષ ત્યારે પ્રગટાય. ૬૦
- રાગ દ્વેષનો ક્ષય જો થાય, કેવલજ્ઞાન તદા પ્રગટાય;
દેહ છતાં જ્ઞાની વૈદેહ, જીવન્મુક્ત દશા છે એહ. ૬૧
- અનંત જીવન પામે જેહ, આવી પાછો કહે ન તેહ;
પામ્યો તે નિજમાંથી સમાય, વૈસર્વૈયો શું વર્ણવ્યું જાય. ૬૨
- તિરોભાવી શક્તિયો જેહ, આત્મિયો થાયે તેહ;
પરમાત્મપદ તે છે સત્ય, પામંતાં નહિ ધાકી કૃત્ય. ૬૩
- આત્મ આનંદ પામ્યો જેહ, ઇન્દ્રિય સુખયો વિરમ્યો તેહ;
આત્મ આનંદ રસનાં લ્હાણ, અનુભવ્યાં કેં પામી જ્ઞાન. ૬૪

સોહિણી.

- પાછલ અમારી આવવા, આત્મ અનુભવ પામશો;
મનની ગતિ જ્યાં નહિ રહે, ત્યાં ઠામ ઠરીને જામશો. ૬૫

સાત્ત્વિક મક્તિ યુદ્ધિને, સેવાયકી આગલ વહો;	
પરબ્રહ્મનો અનુભવ થશે, આનંદરૂપે થઈ રહો.	૬૬
જદમાં અને મનમાં રહી જે, ગ્રહણ ત્યાગની કલ્પના;	
એ ગ્રહણ ત્યાગની વૃત્તિ યળ, રહેશે નહીં કિંચિત્ મળા.	૬૭
જદમાં શુભાશુભ વૃત્તિની, જય કલ્પના ઉઠે નહીં;	
તથ જ્ઞાન આનંદ મકટતા, અનુભવ સ્વરો માસે સહી.	૬૮
શુદ્ધાત્મના ઉપયોગથી, સાક્ષી બની સદુ દેશ્વર;	
મારવ્યકર્મો મોગવા, યાતું મવર્તન પેશવું.	૬૯
મન ઇન્દ્રિય માળને, દેહનું, જીવન કર્મે છે સહી;	
ઉપયોગથી સાક્ષી બની, સહેજે વહો શાંતિ લહી.	૭૦
શુદ્ધાત્મના ઉપયોગમાં, રહીને સ્વમાયે મ્હાલશો;	
મોહે વિચારો જે ઉઠે તે, બંધ કરીને ચાલશો.	૭૧
સર્વે શુભાશુભ પરિણતિ તે, આત્મથી ન્યારી ગળો;	
તેમાં ન મુંઝાશો કદિ, કર્તવ્યના પાઠો મળો.	૭૨
આસક્તિવળ કર્તવ્યને, કરવાં જ એ વ્યવહાર છે;	
વ્યવહારનપ એ ધર્મનો, પોષક મહા આધાર છે.	૭૩
જદના શુભાશુભભાવમાં, મુંઝો નહીં મુંઝો નહીં;	
એ જીવતાં મુક્તિદશા, પરબ્રહ્મરસ પામો સહી.	૭૪
મનમાં શુભાશુભ વૃત્તિયો, ઉઠે નહીં તે મુક્તિ છે;	
એ મુક્તિ ધાનગી પામિયો, ત્યાં મૃત્યુ નહીં ઉત્પત્તિ છે.	૭૫
જદના જ પર્યાયો સફલ, જદથી ઉઠે જદમાં મળે;	
જદ દ્રવ્યથી ન્યારા નહીં, જાણે જ તે આત્મ મળે.	૭૬
જદ દ્રવ્યના મેગો રહે, જદદ્રવ્યરૂપે નહીં બને;	
પ્રવૃત્ત આત્મ હું સદા, નાપી અનાપી અજ મળે.	૭૭
જગત્માં રહેવું અને, જદ જગત્થી ન્યારો રહો;	
નામો અનંતાં મુજ યયાં, મળ નામવળ નિશ્ચય સ્થો.	૭૮

દેહો અનંતાં ધારિયાં પગ, દેહરૂપે હું નહીં;	
આનંદમન હું આતમા, અવિનાશી હૈશ્વર સત્ સહી.	૭૯
મૂતો જ મૂનોમાં મળે, માતમ ન અગ્રિયી ઘટે;	
દેદાપ નહીં શશ્વોથકો, મૂકાપ નહીં ગાઝ્યો ગળે.	૮૦
પવોન હું હું આતમા, મન દેહી ન્યારો સહી;	
આતમ પ્રકાશે આત્મને, ત્યાં મરણની ભ્રમણા નહીં.	૮૧
પવા જ આપોઆપનો, ઉપયોગ અંતરમાં રહ્યો;	
શાળો તનુ રહો ના રહો, આનંદમાંહી ગદગદો.	૮૨
મારું મરણ ને હું મરું, એ મોહની ભ્રાંતિ ટઢાં;	
તન મનવિપે હું હું થતું, તે મોહની વૃત્તિ ગઢી.	૮૩

હરિગીત.

જે જે નિમિત્તે દેહનું વદ્યું ધવાનું ધાય છે,	
ત્યાં સાક્ષીમાયે દેહતાં આતમ નહીં ભરમાય છે;	
મન તન સંવંધે મગટતું પ્રારબ્ધ મોગવ્યું સહી,	
ઉપયોગ સાક્ષી માવથી સુરતા જ અંતરમાં રહી.	૮૪
મન इन्द्रियोને દેહી મોગાય મુલ્ય દુઃસ્વ મોગને,	
શાતા અહા વહુ જાતની મોગવાય સંકટ રોગને;	
સાક્ષી બનીને આતમા સમભાવથી સદુ મોગયે,	
જીવન કષણે કષણ નવ નવું આનંદ ઉત્સવ ઉદ્ભવે.	૮૫
શુદ્ધાત્મ આનંદ ઉત્સવે રહેતાં જ દેહ ટલે યદા,	
તોપણ અહો આનંદ છે જો નહીં ટલે રહોયે તદા;	
પ્યારી ગળેલી વાસના ટલતાં ન આતમ હું ટલું,	
શુદ્ધાત્મ નિજ પર્યાયમાં આવિર્ભાવે હું મલું.	૮૬
જે આત્મજ્ઞાની આતમા તે ઓઝલે મુજને સ્વરો,	
અજ્ઞાની તનુને ઓઝલે મુંજાય ધાતો ગઝગઝો;	

જે દેહના તે દેહીયો ને આત્મના તે જ્ઞાનિયો,
 જે આત્મના છે જ્ઞાનિયો તે પામ્યાઃ ગુણ જ્ઞાનિયો. ૮૭
 ઓઝરાણ નામને દેહથી ઓઝરાણ સાધું નહીં કરી,
 જે નામરૂપે ઓઝરાં તે કું નહીં માયા થયી;
 આરો અમારી પાછટે આતમ મ્દને દિલ પામ્તી,
 સાન્વિક પરમત્તિષટે યાદો દના નિજ સારિલી. ૮૮
 આતમ અમર નિજ જ્ઞાણરો તન મન સશિક્ક છે જાણું,
 સદુમાં અને સદુ ભિન્ન પશું મ્દન દિલમાં આણું;
 આ વિશ્વનો છે પાળ તેનો સ્વાર્થી આતમ જાણરો,
 જો મોહથી મુંઝાય ના તો શુદ્ધમ્દન પિછાણરો. ૮૯
 નિર્મોહથી જો ઇન્દ્રિયો પાંને મરતં નિજગુણે,
 જો મોહવળ મન ચિત્તે તો નિર્મય આતમ મદુળે;
 વિષયો ન થાંધે આત્મને ઉપયોગથી આતમ જગે,
 પરમ્દનમાં પ્રીતિ પરા આનંદ વ્યાપે રગરંગે. ૯૦
 જે મન અને વિષયોચિના આનંદ રસ મગટે સ્વરો,
 તે મ્દનરસ ઘટ જાણવો પામ્યો જ મ્દનજન્મધિ તયો;
 આતમરસે રસિયા થયા વંધાય નહિ વિષયોચિપે,
 સર્વે કરે ન્યારા રહે આસક્તિવળ નિર્મલ દિસે. ૯૧

ષોષાદ્.

શરીર પુદ્ગલમાં આકાશ, રહું છતાં નહિ લેપજ સ્વાસ;
 જ્ઞાનીને પુદ્ગલનો યોગ, તેમ જ તેમાં હોય અયોગ. ૯૨
 શરીર દેવલ આતમ મૂળ, અનંત ઝ્યોતે ક્ષલકે રૂપ;
 મધાન ઉપયોગ જ તસ જાણ, તપ જપ સંયમ સૈન્ય સ્વાણ. ૯૩
 દેહ દેવલે આતમરાજ, આતમજ્ઞાને કરતો રાગ્ય;
 પૂર્ણાનન્દની ક્ષણ ક્ષણ સ્હેર, સમભાવે નહિ રાગને સ્તેર. ૯૪

- શરીર પ્રગટી વિણશી જાય, આતમ આપસ્વરૂપે મુઠાય;
આતમના ઉપયોગી થયા, મરણ મ્રાંતિયો દૂરે ગયા. ૯૫
- આતમ એવો જાણે જેહ, દેહવિયોગે રહે ન તેહ;
પ્રાણાદિકનો થાય વિયોગ, તવ તેને નદિ મીતિ શોક. ૯૬
- ઉપજે વિણસે તેનો અંત, આતમ પૂર્ણ અનાદિ અનંત;
આતમ તું વીજો નહીં કોઈ, જોઈ જોઈને જોશો જોઈ. ૯૭
- પ્રગટે જ્યારે આત્મપ્રકાશ, ત્યારે પ્રગટે હર્ષ ઝિલાસ;
પૂર્વકર્મનિર્જરણા કરે, નવાં ન વાંધે શુકિ વરે. ૯૮
- આપોઆપ પ્રમુને મળ્યો, આતમરૂપ ન જાવે કળ્યો;
અનેકદષ્ટિયોગે દશ્ય, અનુભવ્યો આતમ અદશ્ય. ૯૯
- અનંત આનંદ અપરંપાર, આતમમાં સદ્ છે નિર્ધાર;
જ્ઞાનાનન્દ તે આતમ જાણ, પ્રગટે પ્રમુ પ્રગટ્યા જ પ્રમાણ. ૧૦૦
- જ્ઞાનાનન્દનો અધિર્ભાવ, સત્ય મોક્ષ તે નિશ્ચય લાવ;
જ્ઞાનાનન્દ તે આતમધર્મ, વાકી વીજું જાણ જ મર્મ. ૧૦૧
- જ્ઞાનાનન્દ પ્રકટતા હેત, સર્વયોગ સાધન સંકેત;
જ્ઞાનાનન્દ જ પ્રગટ્યો જ્યાંય, આતમ પ્રગટ્યો જાણો ત્યાંય. ૧૦૨
- જ્ઞાનને આનંદ શક્તિ જ્યાંય, પ્રગટી મોહનું દ્વૈત ન ત્યાંય;
પ્રવારૂપે જીવ્યા જેહ, મરે ન દેહ છતાં વૈદેહ. ૧૦૩
- પ્રવા સંત પ્રમુ સાકાર, સંગ વરો તેનો નરનાર;
જૈનધર્મ સમજાવે મર્મ, મૂળાવે મન માયા મર્મ. ૧૦૪
- જ્ઞાનાનંદ પ્રકટતા જેહ, રોકઢ ધર્મને જાણે તેહ;
મૃત્યુ પહેલાં મરી સુખપાય, આપોઆપ પ્રમુ થે જાય. ૧૦૫
- સાધ્યધર્મ આતમમાં પદ, જ્ઞાનાનન્દ પ્રકટતા જેહ;
આત્મધર્મની સાંસી લશો, સ્વયં સ્વયં જોઈ સુખ લશો. ૧૦૬
- નિજ ધર્મે વર્તે સદુ દ્રવ્ય, કોઈ કોઈમાં પેસે ન મળ્ય;
આતમધર્મ તે આતમમાં, અન્યદ્રવ્યમાં મળે ન વ્યાંય. ૧૦૭

आत्मद्रव्यने काल न खाय, द्रव्य न कोइ विणशी जाय;	
निज उपयोगे गुण पर्याय, प्रगटे आतम मुक्त मुहाय.	१०८
आतम अमर अजर वर्ताय, निश्चयदृष्टि जाण्यो जाय;	
देहवियोग समय जब आय, आतम उपयोगे वर्ताय.	१०९
आतम ते परब्रह्म छे, जाण्यो आपोआप;	
ज्ञानानंदे अनुभव्यो, टळ्या सर्व संताप.	११०
मृत्युविनाशक ग्रन्थ ए, भणे सुणे नरनार;	
मृत्युघातनो जयकरी, पामे शांति अपार.	१११
अठयोत्तर गाथावडे, रच्यो ग्रन्थ सुखकार;	
आत्मिकशांति तुष्टिने, मंगल सुखदातार.	११२
ओगगिश अठयोत्तरतणी, माहवद पंचमी वेश;	
बुद्धिसागर आत्ममां, आनंद हर्ष हमेश.	११३

अँई ॐ महावीर शांति: ३

आत्मानी शुद्ध परिणतिरूपस्त्री.

राग. सोरठ.

आतम परखो अपनी नारी, देहकुं नारी मानत भूले;	
दुःखी सब संसारी.....आतम०	
रूपरंगधारक जो नारी, देह चामडी धारी;	
उपजे विणसे दुःखकी बयारी, जूडी है तस यारी.	आतम० १
मनकी शुभाशुभ परिणति नारी, चतुर्गति दुःखकारी;	
शुद्धपरिणति नारी प्यारी, जान लें निजसे न न्यारी.	आतम० २
ज्ञानानन्दस्वरूपो परिणति, मिलनां मधुता भारी;	
वर्ण गंधरस स्पर्श न जिसकुं, खेले खेल अपारी.	आतम० ३

અજ અવિનાશી ન મરે કવહુ, એકસ્વરૂપ જયકારી;
 શુદ્ધિસાગરશુદ્ધ પરિણતિ, પરબ્રહ્મપતિ નારી.

આતમ૦ ૪

આત્મકુટુંબ.

રાગ. સોરઠ.

આતમ!! આત્મ કુટુંબને દેલો, મન માયા જગ કુટુંબ છે જૂઠું;
 તેને દૂર હવેલો.....આતમ૦

ભક્તિમાતા બોધપિતા છે, કર્મયોગ છે ભાઈ;
 ઉપાસના છે વહેની નીતિ, જીવનની છે કમાઈ. આતમ૦ ૧

શુદ્ધપરિણતિ સાચી સ્ત્રી છે, શુદ્ધસ્વરૂપ મુદાઈ;
 નિજથી ભિન્ન કદાપિ ન થાયે, પૂર્ણાનન્દ પ્રદાયી. આતમ૦ ૨

સાત્વિક પરિણતિ સામુ સાચી, ધ્યાન તે સસરો પેલો;
 કેવલજ્ઞાન તે પુત્ર પવિત્ર જ, પ્રગટે નિશ્ચય એકો. આતમ૦ ૩

અસંખ્યપ્રદેશી સાતું ઘર છે, ટોલે સ્વરે નહીં વ્યારે;
 અંતરદૃષ્ટિ પ્રગટે વ્યારે, કુટુંબ પ્રગટતું ત્યારે. આતમ૦ ૪

આત્મકુટુંબની સાથે રમવું, શિક્ષા છે મુલકારી;
 શુદ્ધિસાગર આનંદ મંગલ, આત્મકુટુંબ ચલિહારી. આતમ૦ ૫

પંથવાડા.

નિશ્ચિત્તિ જોડે ત્હારી વાટદી. એ રાગ. મારુ.

મતપંથ દર્શનવાદામાં, પશુ યે ન પંથાણો;
 રાગદ્વેષની ઘૃત્તિને, પોપી દુઃસ્વી પાણો. મત૦ ૧

મતપંથ દર્શન મેદર્થી, ધર્મ મુદ્દો પ્રગટે;
 ધર્મસાગર મતમેદથી, શુદ્ધશુદ્ધિ ત્રિષ્ટે. મત૦ ૨

તર્કબુદ્ધિના વાદથી, શુષ્કતા વલેશ પામે;	
મારું તે સારું સદુ ગણે, મન મોહમમામે.	મત્ત૦ ૩
દેવ ગુરુને ધર્મના, જુનુમા ગ્રન્થ પંચો;	
મનની માન્યતા જુનુથી, નહીં મુંઝાશો સંતો.	મત્ત૦ ૪
અસંલયમતપંચ થે ગયા, યાવ છે વર્જી યાશે;	
આત્મસમા ગણી જીવને, વર્ને શિવ પાશે.	મત્ત૦ ૫
જ્ઞાન અને સમભાવથી, સત્ય જાણો ને પાઠો;	
રાગદ્વેષની વૃત્તિયો, મગટંતી રાહો.	મત્ત૦ ૬
માર્ગીન અર્વાર્ચીન જે, ધર્મજાસના સચડા;	
કરીને રાગદ્વેષથી, મહાપંડિત ચમડ્યા.	મત્ત૦ ૭
સિંહસમા સંત જ્ઞાનીઓ, વાઢામાંથી ન રહેતા;	
મધુ મહાવીર દેવના, ઘોષને દિલ્લ રહેતા.	મત્ત૦ ૮
સત્ય દયા દાન દમ ધરો, તજો દુર્ગુણવૃત્તિ;	
પશુ પંચી નરનારીની, કરો સેરા ભક્તિ.	મત્ત૦ ૯
વીતરાગ મહાવીરનો, વીતરાગી જે ધર્મ;	
મફટ કરો નિજ આત્મમાં, ટાલો આંઠે કર્મ.	મત્ત૦ ૧૦
સદુષ્ણ નીતિ ધારણો, સર્વવ્યમનો છંડો;	
બુદ્ધિસાગર આત્મમાં, સાચો રદ મંડો.	મત્ત૦ ૧૧

આત્મસમવિશ્વને દેશ.

સોરઠ.

આતમ ! આતમસમ જગ દેશો, ઘર્ણાદિકની મમતા ત્યાગી;
 સર્વમાં આતમ પેલો.....આતમ૦
 ઘર્ણ ધર્મને દેશના મેદે, મગડ્યો મોહ લેયેલો;
 સર્વજીવોથી હઠીમઠી ચાલો, સત્તાએ આતમ ઘકો. આતમ૦ ૧

उद्य नीच भेद, मनमां न धारो, शुद्ध स्वरूप संभारो;
 रागद्वेषे मुक्तो न मनमां, लेजो मार्ग तमारो. आत्म० २
 प्रभुसम रहेतां प्रभु मले छे, आपोआप विचारो;
 बुद्धिसागर आत्म प्रभुनें, पलक पलक संभारो. आत्म० ३

आत्म ! जगमें न हे कोउ तेरा.

सोरठ वा आशावरी.

आत्म ! ! ! जगमें न हे को तेरा, स्वारथके संबंधी हैं सब;
 मोहका है अंधेरा.....आत्म०
 रागसें जानत है जो मेरा, बड़ सब नहि है तेरा;
 संयोगका वियोग है निश्चय, क्या करे राग रु बेरा. आत्म० १
 स्वप्न सरीखा सब है संबंध, पंखीका ज्युं मेला;
 आखर खाली होगा डेरा, तनु मट्टीका डेरा. आत्म० २
 आत्मकुं उपयोगे समरले, नहीं रहे भवका फेरा;
 बुद्धिसागर अनंत ज्योति, परखी ले घल्लचेरा. आत्म० ३

आत्मवाग.

आत्म ! ! ! आत्म वागमां फरशो, दुनिया मोह हरा मेरीली;
 त्यां न फदा संचरशो.....आत्म !
 आत्म वागमां समशीतलता, ज्ञाननो भानु प्रकाशो;
 आनंद अमृत वायु वातो, जन्ममरादुःख नासे. आत्म० १
 दर्शन चंद्रमा नित्य प्रकाशो, उक्ति अनंत उल्लासे;
 अनंत गुण पेंदोयो विलासे, पर्याय दृष्ट विभासे. आत्म० २
 असंख्यप्रदेशीआत्म वागमां, भूय तथा नहीं लागे;
 पापा मोहनं उनीषुं नहीं, रागद्वेष न जागे. आत्म० ३

અજ અચિનાર્થી અમર અરૂપી, માતમ પાગને જાગો;
શુદ્ધિસાગર વ્રહ્મસ્વરૂપી, પરમાનંદ પ્રમાણો.

આતમ ૦ ૪

રામરામ હરિ.

સોરઠ.

- સવજન રામરામ હરિ ગાયે, પણ નહીં પ્રભુને પાયે. સવ ૦
 એક રામ દશરથ નંદન છે, રીંજો ઘટ ઘટ થોલે;
 સત્તારામ છે જગમાં વ્યાપક, સમજી આતમ તોલે. સવ ૦ ૧
 શ્રવ્ય ગુણાર્તાત વિશ્વથી ન્યાસો, શુદ્ધ રામ કોઈ ધ્યાયે;
 હરિ પણ એવી રીજે સમજી, ધ્યાને તે દિલ પાયે. સવ ૦ ૨
 કોનોગ્રાફ જ રામ હરિ કહે, પણ તે મુક્તિ ન જાયે;
 નીતિ સદાચાર સપતાયોગે, નામચિના શિવ યાયે. સવ ૦ ૩
 આતમ તેહિજ રામ હરિ વ્રહ્મ, અરિહંત જાણ્યો જાયે;
 અહ્યા શુદ્ધ અનંતા નામે, સમજે ગુણ ઘટ આવે. સવ ૦ ૪
 નામ પોકારે શાંતિ ન થાયે, મનહું ન વશમાં આવે;
 શુદ્ધાતમરૂપ જાણી ગાયે, આતમરામ મુહાયે. સવ ૦ ૫
 ગાયે વજાયે ન દિલહું ધુજે, અંધ અંધ દોરી જાયે;
 ચિદાનંદ આતમ મહાવીર જ, કોઈક ઘટ પ્રગટાયે. સવ ૦ ૬
 શુદ્ધાતમ મહાવીર છે રામ જ, મૂરખ ક્ષપડા મચાયે;
 નામ અસંખ્ય ને અર્થ છે એકજ, જ્ઞાનીને સત્ય માયે. સવ ૦ ૭
 મિત્ર મિત્ર વધુ આતમરામ છે, પ્રગટાવો ગુણદાયે;
 શુદ્ધિસાગર રામ અરિહંત, આપોઆપ સ્વભાવે. સવ ૦ ૮

મનની માન્યતા.

સોરઠ વા આશાવરી.

જ્યાં ત્યાં માન્યતા છે જગ મનની,
 અનુભવવળ જગ જન સદૃ મૂલ્યા, મમતા મત દર્શનની. જ્યાં.
 મતિમેદે ધર્મો છે જૂદા, મિન્નતા છે ઘરઘરની;
 રાગદ્વેષે સ્વાસ્થ્યમેદે, મિન્નદશા છે તનની. જ્યાં ૦ ૧
 એક યદ નહીં થાશે ન વ્યારે, મનની માન્યતા ઘરણી;
 આતમ આપ સ્વરૂપે થયાવળ, ટકે ન મનની કરણી. જ્યાં ૦ ૨
 શુદ્ધાતમ અનુભવરસ પામે, રહે ન મનની કતરણી;
 મનની માન્યતા મેદ ટકે સદૃ, પરમાનંદની નરણી. જ્યાં ૦ ૩
 અજ્ઞાની અંધા ડેઘેલા, ગ્રહે ન મુક્તિ નિઃસરણી;
 શુદ્ધિસાગરપ્રમુઘ ઘટ પ્રગટે, ચર્ચા ઘરની ન વનની. જ્યાં ૦ ૪

આતમ !! મનનું કહ્યું નહિં કરવું.

આશાવરી.

આતમ ! મનનું કહ્યું નહિં કરવું, દુનિયામાં છે મનનું રાજ્ય જ;
 ત્યાં નહીં જન્મ ને મરવું.....આતમ ૦
 મનના મોદે જન્મ ને મરવું, લાલ ચોરાશી ફરવું;
 મન તે સ્વર્ગ નરક છે જાણી, આપસ્વરૂપને સ્મરવું. આતમ ૦ ૧
 મનની માયા જગ પડછાયા, મનથી મરવું તરવું;
 આતમ ઉપયોગે નહિં મરવું, તરવું નહિં અવનરવું. આતમ ૦ ૨
 શુદ્ધાતમ ઉપયોગે રહેવું, આનંદરૂપને વરવું;
 શુદ્ધિસાગર વ્રહ્મસ્વરૂપી, ચિદાનંદપદ ધરવું. આતમ ૦ ૩

संतो महावीरवाटे चालो.

राग आगतगी.

संतो महावीर वाटे चालो, आदं भवचु न माओ. संतो०	
अज्ञान रागने गोवने शब्दो, भवग्नां मन वाओ:	
मन पंथ दर्शन मोहने मागे, मदनी मिट्टा चालो	संतो० १
मुख दुःख मानात्माननां मक्ता, पारी मनुने संभागे:	
सर्वगुणगुणमां बनी साक्षी, मंदन धर्म संभाओ.	संतो० २
गच्छक्रिया स्वमोह निवारो, निजरग्नितने मुखागे:	
देवगुरुनी श्रद्धा पारो, दोष मगटना वागे.	संतो० ३
निःसंग साक्षी उपोर्गी पै, शुद्धात्मनां ग्हाओ:	
माराग शूरानो न कंटाओ, वीर बनी वीर माओ.	संतो० ४
सण सण महावीर दिव संभागे, आरे कद मव आरो:	
बुद्धिसागर महावीर वाटे, आनंदे सहु चालो.	संतो० ५

सबजग मतकी मारामारी.

सब जग मतकी मारामारी, खोसरी खोसरी न्यारी मव है,	
भूले नर अह नारी.....सब.	
अपने मतमें सब है रागी, अन्यके मतमें न पारी:	
दुनियामें जहां तहां है ऐसा, मतकी बात है प्यारी. सब० १	
अपनी अपनी गावे सबजन, पसराम मन पारी;	
रागद्वेषमें सत्य न मूलन, भूले पंडित पारी. सब० २	
अपनी अपनी तापे सब जन, मन त्यां युक्तिहुं पारी:	
मनका मतपंथ मगटन विचटन, जानत क्या संतारी. सब० ३	
रागद्वेष रहित महावीर है, उसका बोध विचारी;	
बुद्धिसागर आनन पामन, उत्तरगण भवपारी. सब० ४	

શુદ્ધ સ્વદેશી ઘટ.

સોરઠ.

હમારે શુદ્ધ સ્વદેશી યાવું, શુદ્ધ સ્વદેશી કમાવું.	અમારે૦
અસંખ્યપદેશી આતપદેશ જ, કર્મરશિત થેં જાવું;	
મોહ અશુદ્ધતા દૂર દઢાવી, આતપશુદ્ધિ પાવું.	અમારે૦ ૧
રાગનેદ્વેષપક્ષી જ અશુદ્ધિ, સમભાવે શુદ્ધ યાવું;	
વર્ણ દેશના મોહે અશુદ્ધિ, તેને દૂર દઢાવું.	અમારે૦ ૨
આતપ સરસ્વા જગ સહુ જીવો, શુદ્ધમેમે ભાવું;	
મેદ સ્વેદને દ્વેષ ત્યજીને, નિજદેશે લય લાવું.	અમારે૦ ૩
ચાણદેશમાં મારું ન તારું, આતપદેશને ચડાવું;	
અનંત જ્ઞાનાનન્દને ધ્યાવું, શુદ્ધસ્વદેશે સમાવું.	અમારે૦ ૪
પરબ્રહ્મ શુદ્ધાતપ નિર્મલ, આપોઆપ મુદ્ધાવું;	
શુદ્ધિસાગર બ્રહ્મ સ્વદેશો, આપોઆપને ગાવું.	અમારે૦ ૫

સ્વરાજ્ય પ્રાપ્તિ.

રાગ આશાચરી વા સારંગ.

અમારે રાજ્ય અમારું લેવું, પરનું રાજ્ય તે જઢમાયાનું;	
જઢનું જઢને દેવું.....અમારે૦	
અસંખ્યપદેશી આતપરાજ્ય છે, મોહ ત્યજી ત્યાં રહેવું;	
કર્મરાજ દેવાં ચૂકવવાં, સમતાપ દુઃખ સ્હેવું.	અમારે૦ ૧
સત્ય સ્વતંત્રને પૂર્ણાનન્દી, આદિ અંત ન પવું;	
પરદેશીમોહરાજ ન પેસે, મનનું હોય ન કહેવું.	અમારે૦ ૨
અલલ નિરજ્ઞન નિત્ય જે શોમે, જ્યોતે જોયા ળેવું;	
શુદ્ધિસાગર બ્રહ્મરાજ્યમાં, મસ્ત વનીને રહેવું.	અમારે૦ ૩

अमार्ह आत्मराज्य मझानुं.

राग आशावरी वा सारंग.

अमार्ह आत्मराज्य मझानुं, आत्मरट्टि यतां नहि छानुं;

ज्यां कोइ मोहुं न न्हानुं..... अमार्ह०

काम क्रोध मान माया न मन्मर, लोभ न रोगनुं टाणुं;

कावादावा युद्ध न सयडा, स्वारथनुं नहीं टाणुं.

अमार्ह० १

राजा मजा नहीं कायदा भीनि, मृखुं नहीं नजराणुं;

मोहादिकनुं ज्यां न धोवाणुं, ज्ञानानन्द ठिकानुं.

अमार्ह० २

आधि व्याधि जन्म मरण नहीं, अनंतगुणनुं खानुं;

बुद्धिसागर आत्मराज्यनां, सर्वे सरखा विछानुं.

अमार्ह० ३

मुक्ति.

सोरठ.

साधुमाइ सब कोइ मुक्तिहुं पावे, मनका मोह टड्डत

तब सणमै, नरनारी शिव जावे..... साधु०

हिंदु मुसल्मीन बौद्ध ख्रीस्त हो, छुडी त्यागी हो जावे;

ब्रह्म महावीर जिन उपदेशे, मुक्ति है समभावे.

साधु० १

राम राम अछा जयनां क्या ? , मोह न यदि दूर पावे;

गपनान है जिहां तिहां न मुक्ति, मुक्ति है कर्वे हुआवे.

साधु० २

जड चेतन सब जगकी उपर, समताभाव जो आवे:

सगनां मुक्ति होनी निश्चय, आनन उपयो। दावे.

साधु० ३

आधोम.प ब्रह्महुं सगनी, ब्रह्मजीवन लप लावे;

बुद्धिमागर आनंद अमृत, पीके अमर हो जावे.

साधु० ४

आत्माका मन शिष्य.

सोरठ.

करना आत्मका मन चेला, जबतक मनका आत्म चेला;

तबतक टेलंटेला.....करना०

आत्मका मन चेला करना, बात हि है मुश्केला;

गुरुगमबोधे आत्मज्ञाने, मन होत चेला सहेला. करना० १

मनकी मारामारी मितानित, मन है सनसु घहेला;

मन जीत्या तब जगकुं जीत्या, मन साथे शिव बहेला. करना० २

आत्मके वश जब मन आवत, तब है आत्म अकेला;

बुद्धिसागर आत्म गुरुवीर, सब बीरोंमें पहेला. करना० ३

आत्म निज उपयोगसे तरना.

आशावरी.

आत्म !! निज उपयोगसे तरना, मनका मोहसे मरना. आत्म०

चिदानंद निजरूप समरना, परमानंद रस धरना;

साक्षी होकर कर्मोदयमें, समताभावकुं चरना. आत्म० १

मनकी कल्पना सर्व शुभाशुभ, उसकुं क्षट परिहरना;

आत्मका उपयोगसे धर्म है, क्रियासे है भव फिरना. आत्म० २

ज्ञानी कर्म करत है तोभी, निर्लेप है दिल धरना;

मन परिणाम क्रियासे न्यारा, आत्मज्ञानी समजना. आत्म० ३

सर्व संगमें निःसंगी है, आत्म ज्ञानसे धरना;

बुद्धिसागर अलख निरंजन, ज्योति ज्योतसे मिलना. आत्म० ४

વ્યાંધી આ સંમઝાય મધુરસર એ રાગ.

- સંત છે એવા સત્ય જગત્માં, મંત્ર છે એવા સત્ય;
 કરે જે શુભ કૃત્ય..... જગત્માં ૦
- આત્મમધુમાં મન ધરેરે, રાગ ન ધરતા રીસ;
 સુખ દુઃખમાં સમમાવધીરે, વંતે શિશ્વાશીન. જગત્માં ૧
- લેની આંસુ દયામયીરે, દિલદું વંતે પવિત્ર;
 સમમાયે જે દેવતારે, શત્રુ મિત્ર કલત્ર. જગત્માં ૨
- મારું ન તારું જગ રહુંરે, મધુ ઉપર શુદ્ધમેમ;
 આત્મસમ સદુ જીવનેરે, માને અંતર ક્ષેપ. જગત્માં ૩
- હિંસા જૂઠ ધોરી નહીરે, નિદ્રા નહીં વ્યભિચાર;
 લોભ ક્રોધ માયા નહીરે, લેશ નહીં અહંકાર. જગત્માં ૪
- વિપસનું પરધન ગળેરે, માત સર્માં પરનાર;
 ગુણ દેલે ત્યાં મરીમધેરે, દાની જ્ઞાની ઉદાર જગત્માં ૫
- ગંગાપેઠે પવિત્ર છેરે, લેની મનવચ કાય;
 ગંભીર સાગરની પરેરે, મેરુ સમ સ્થિરતા ય જગત્માં ૬
- શાંત દાંત ત્યાગી ચર્મીરે, નહીં દુર્વ્યસનો દોષ;
 દુષ્ટાચાર ન ધારતારે, કરતા ચારિત્રપોષ. જગત્માં ૭
- નવીનકર્મ ન બાંધતારે, હજતા સત્તાકર્મ;
 કર્મોદય શુભ દુઃખવિપેરે, આત્મ ઉપયોગ ધર્મ. જગત્માં ૮
- પરમાર્થે જીવન ધરેરે, કરતા જગ ઉપકાર;
 મત પંથ દર્શન હઠ નહીરે, સત્યાચાર વિચાર. જગત્માં ૯
- સાત્વિકસેવાભક્તિધીરે, કરતા દિલની શુદ્ધિ;
 વિષયાદિક નહીં વાસનારે, સાત્વિક ધારે શુદ્ધિ. જગત્માં ૧૦

समता सरवर क्षीलतारे, ईस सरीखा संत;
 शुद्धिसागर मधु समारे, करे आतम भगवंत. भगनुमां० ११

श्रावक.

राग मभात.

- श्रावक एवा जाणो साचा, दयावंत उपकारीरे;
 देवगुरुने घर्षणी थड्या, विवेक किरिया धारीरे. श्रावक० १
- समकित श्रावक घतने धारे, करे न दुर्जन यारीरे;
 स्वाधिकारे कर्म करे सद्गु, दुष्टासक्ति निवारीरे. श्रावक० २
- केफी चीजो व्यसनो छंडे, थाय नही व्यभिचारीरे;
 दुर्गुण प्रगट्या दूर निवारे, साधु संगति प्यारीरे. श्रावक० ३
- दान शीयल तप भावना धारे, दुष्टवासना वारीरे;
 आतमशुद्धि करवा रसियो, गुरुगम धर्म विचारीरे. श्रावक० ४
- प्राण पडे पण सत्य न छंडे, उत्तमनीति धारीरे;
 स्वाधिकारे सर्व गुणोने, धरतो ने व्यवहारीरे. श्रावक० ५
- समता सामायिकने धारे, राग रोष संहारीरे;
 पट् आवश्यक करतो भावे, गुरुपर प्रीति भारीरे. श्रावक० ६
- बनी प्रमाणिक धंधो करतो, चार भावना धारीरे;
 सर्वजीवोना हितमां जीवे, सर्वकला ग्रही सारीरे. श्रावक० ७
- सद्वर्तनमां प्राण समर्पे, जाय न धर्मने हारीरे;
 सोगन जूठा खाय न वयारे, जिनवर आणा धारीरे. श्रावक० ८
- गुरुमुखपी शास्त्रो सांभळतो, सेवा भक्ति वधारीरे;
 विनयी गंभीर दाता साचो, वतें भूल सुधारीरे. श्रावक० ९
- देशकाल अनुसारे वतें, आवक स्वर्च विचारीरे;
 घाललप्र आदि कुरीवाजो, छंडे शक्ति समारीरे. श्रावक० १०

अन्नादोषने पदनाभनां, कार्ये करे गुणभारीरे;
 संपादिकसोसायां स्वार्थेण, करतो मोदने मारीरे. धारक० १।
 कर्म करे पण अंगार ग्यारो, दिजवो मधु भरगारीरे;
 सर्वेविणे पण सर्वगी ग्यारो, शुद्धात्म्यां निशारीरे. धारक० १।
 भावमना उपयोगे रहेणो, पश्य मनु भागारीरे;
 बुद्धिसागर सदृशमांसी, भावकनी वलिगारीरे. धारक० १।

प्रभुरस पामेला मस्त संतो.

राग मभान.

मधुरस पामेला संतोनी, आंखमां आनंद सज्जरे;
 मधुरसयी भीमेला हृदयमां, परम मेवरस पज्जरे. मधु० १।
 शुद्धात्म प्रभुरस छे आनंद, पाण्यां न होय उदासीरे;
 लघु बालकवत् निर्दोषी दिल, होय न भाशी निराशीरे. मधु० २।
 मधुरस पामी अदरसमांदि, संत न रसिया पातारे;
 प्रभुरसे रसिया जगमांदि, हर्ष शोक नदि पातारे. मधु० ३।
 मधुरस पाण्या प्रभुरूप पर्श्या, आपोभाप विजासीरे;
 बुद्धिसागर संत जीविता, पटमां बैकुंठकासीरे. मधु० ४।

खरी ए प्रभु मलवानी निशानी.

नाथ कैसे गजको बंध छुटायो. ए राग.

प्रभु मलवानी निशानी, खरी ए प्रभु मलवानी निशानी;
 साची संतोए मानी..... खरी०
 भूख्यानै भोजन तरदयाने पाणी, बोलो मीठी बाणी;
 जखने नीचनो भेद गण्यावण, करो उपकार कमाणी. खरी०

यमशास्त्र मत पंथ कदाग्रह, करो न ताणाताणी;	
दिलशुद्धि प्रभु दिल प्रगटे, समभावे मुक्ति जाणी.	खरी० २
सर्वजीवोनी हिंसा टाळो, हिंसा पापनी खाणी;	
हणो हणावो नहिं जीवोने. जीवहुं इच्छे प्राणी.	खरी० ३
आत्मसमा जगर्जावो मानी, सत्य दया दिल आगी;	
चोरी क्षारी कपटने त्यागो, धर्मधो शांति पिळानी.	खरी० ४
आतमज्ञानने शुद्धमे, करो न कोइने हानि;	
दुःख विपत्ति संकट सहेवां, भक्तिनी करी ल्हानी.	खरी० ५
सात्विकभक्ति ज्ञान उपासना, पापी नीति मझानी;	
शुद्धिसागर आपोआप ज, प्रगट प्रभु ऐधानी.	खरी० ६

महावीर भजन.

नाथ कैसे गजको बंध छुड़ायो ए राग.

वीरभजन मुखकारी, जगत्मां वीरभजन मुखकारी;	
समजो भजो दिलधारी.....	जगत्मां० १
वीर वीर महावीर जपतां, मननी शुद्धि यनारी;	
रवि उगे तम टळतुं यथा तेम, मननी माया जनारी.	जगत्मां० २
वीर महावीर भजतां भावे, मोह टळे दुःखकारी;	
परमग्रह महावीर पोते, प्रकट प्रभुता भारी.	जगत्मां० ३
खातां पीतां हरतां फरतां, वीर भजो नरनारी;	
उठतां पेठतां काम करंतां, वीर छे मंगळकारी.	जगत्मां० ४
शुद्धात्म परग्रह महावीर, भजन छे आनंदकारी;	
शुद्धिसागर वीर भजंतां, प्रगटे प्रभुता प्यारी.	जगत्मां० ५

आरमा.

सोग.

मापोमागदि माया, निरंजन मापोमागदि श्याया;

देहे न देही दुयाया निरंजन०

मागमहुं करी मागपिता मरु, मागमहुं करी भाता;

मागम पुत्र वरुण न दादा, मागम दागने प्राता. निरंजन०

मागम मागपिता नहि नारी, पुत्र न पित न भाता;

मयरूप है और सयरूप नाहि, दात नही ओर प्राता. निरंजन०

मागहि कतां माग अकतां, माग न श्याता अभ्याता;

माग हि कर्म अकर्म अगोचर, माग हि दाता अदाता. निरंजन०

मागहि अस्ति आगहि नास्ति, सदमदृष कहाया;

मागहि साधन माध्य न तित्ति, साधन विघ्न मुहाया. निरंजन०

ज्ञानतोय और मागहि ज्ञानी, गुणी निर्गुणी लखाया;

बुद्धिसागर अलल अरुपी, मापोमागहुं पाया. निरंजन०

अवधूत !!! नाम न रूप हमारा.

सोग.

अवधूत नाम न रूप हमारा, चिदानंद धन मधु परब्रह्म;

सबमें है सब व्यापार..... अवधूत०

नहि हम हिंदु जैन मुसलमीन, मौस्ति न वर्ण अदारा;

जात भात नहि निग न बेपी, नहि आचार विचारा. अवधूत०

नहि हम धर्मी नाहि अधर्मी, कर्म न करणी क्यारा;

कुछ नहि लेना कुछ नहि देना, दान नहि दातारा. अवधूत०

वर्ण गंध रस स्पर्श नहि हम, जडका नहि आकारा;

पृथ्वी जल आकाश न अग्नि, चंद सूरज नहि तारा. अवधूत०

नहि हम मरते नहि हम जीते, माण न वायु पगारा;
 नहि हम भोगी नहि हम जोगी, नहि मन नहि अयतारा. अ० ४
 निश्चयनयसे आत्म ऐसा, खोड न पामन पारा,
 बुद्धिसागर मलख अरूपी, आनन्दरूप अपारा. अक्षुण्ण० ५

दुनिया हमकुं न कयहि पिछाने.

मोरठ वा आशावरी.

दुनिया हमकुं न कयहि पिछाने, अलख निरंजन आत्म हम है;
 ज्ञान बिना क्या जाने.....दुनिया०
 मन इन्दी कायामें भूली, मायाकुं द्रव्य माने;
 देखेपमें हमकुं जाने, मुँझे मिथ्याज्ञाने. दुनिया० १
 पंचविषयमें दुनिया हली, भूखी भरिया भाणे;
 आप आपका मनमें मगुल, क्या पागल क्या श्याने. दुनिया० २
 आत्मज्ञानी होय सो हमकुं, आत्मरूपे जाने;
 बुद्धिसागर दिलमें परगट, परमेश्वरकुं ममाने. दुनिया० ३

आत्म ! स्वर्ग नरक मन माना.

राग आशावरी.

आत्म !!! स्वर्ग नरक मन जाना, सब दुःखका मन ठाना. आ०
 कबहु मन होवत है श्याना, कबहु होता दिवाना;
 शुभाशुभ मन कल्पना माना, मनका न ठाम ठिकाना. आत्म !!! १
 मनवृत्तिका नाशसे मुक्ति, परमानंद पद पाना,
 बुद्धिसागर प्रभु मस्ताना, ठरता ठाम ठिकाना. आत्म !!! २

हमेरा पार न कोउ पाता।

आशावरी.

हमेरा पार न कोउ पाता, भिन्न भिन्न मनके सब लोको; मतमतभेदसें ध्याता.....हमेरा०	
एक एक दृष्टिसें देखत, आपमते उजमाता; पर दर्शन मत खंडन करतें, मोहे बनी मतमाता.	हमेरा. १
सब दृष्टि भेगीकर देखे, अंशसें हमहि जनाता; दर्पनमें नहि विश्व प्रकाशत, दर्पनमें जग माता.	हमेरा० २
आत्मरूपमें जो कोउ आते, हमरूप होइ समाता; मन बुद्धि ममता मायामें, मूढजनो भरमाता.	हमेरा० ३
गति हमेरी हमहि जाने, मोही स्वत्ता खाता; बुद्धिसागर अलख निरंजन, निजनिजकुं परखाता.	हमेरा० ४

अब हम उतरगए भव पारा.

आशावरी.

अब हम उतर गए भव पारा, भव मुक्ति दोउ सम भासी, आनंद अपरंपारा.....अब.	
शुद्धात्मका अनुभव पाया, साधने साध्य समारा; अपकीर्ति कीर्ति सम लागत, माया भ्रान्ति निवारा.	अब० १
त्याग राग समभावी होतें, त्रिगुणातीत पसारा; अवधूत मस्त भया हम आत्म, मोह कालकुं मारा.	अब० २
शुभ अशुभ परिणाम न जगमें, रहा न सारा नठारा; रागद्वेषकी भ्रान्ति निवारी, जग नाहि द्वेषी प्यारा.	अब० ३
मनमें सुख दुःख करत न विषयो, शुद्धस्वरूप हमारा; बुद्धिसागर मस्ताना दिल, जगमें है जग न्यारा.	अब० ४

भये हम आतम मस्त दिवाना.

आशावरी.

भये हम आतम मस्त दिवाना, दुनियाकी हमकुं नहि परवाह;	
सब जग नाटक माना.....भये०	
दुनियाका अभिप्रायमें हमने, हर्ष शोक नहि माना;	
प्रभुमस्तीमें हम मस्ताने, हम नहि पागल श्याना.	भये० १
प्रभुस्वरूप हम किसकुं गाना, रहा नहि कछु छाना;	
आतम आपोआप प्रकाश्यों, किसका करना ध्याना.	भये० २
प्रभुमस्तीकी दिवानीमें, दिल दिलदारकुं जाना;	
मारन्धे देहादिक बर्तन, होवत पीना खाना.	भये० ३
दुनियासे आतमका खेलो, न्यारा सत्य पिछाना;	
शुद्धिसागरब्रह्मचिदानंद, रसमें है गुल्ताना.	भये० ४

आतम !!! सबसे हिलमिल चलना.

आतम ! सबसे हिलमिल चलना, आतमसम सब जगजीवो है;	
प्रभुमयजीवन धरना.....आतम०	
नरनारी सब बाह्य भेद है, आतमरूप समजना;	
हिंदु मुसल्मीन खीस्ति बौद्धो, आतमरूप समरना.	आतम० १
देश जातिका भेदकुं मिथ्या, मानी सबसे मिलना;	
शुद्धमेमसे सर्व जीवोंकी, साची सेवा करना.	आतम० २
धर्मभेदमें समता धरना, मोहसे है जग मरना;	
आतमरसका रसिया होकर, शुद्धब्रह्मकुं वरना.	आतम० ३
आतमशुद्धिसें है मुक्ति, पक्षपात नहि करना;	
निर्गुण आतममस्तीकुं वरना, भवसागरकुं तरना.	आतम० ४
भोजनपाणी सबकुं देना, ज्ञानसें जग चढ़रना;	
शुद्धिसागर चिदानंदरस, पीकर जीवन धरना.	आतम० ५

आतम!!! आतमकुं खुश करना.

आशावरी.

- आतम !! आतमकुं खुश करना, अन्यकी खुशामतमें गुलामी;
 आपस्वभाव विचरना..... आतम०
- रीक्षवना क्या अन्यजनोंकुं, आपोआप रीक्षवना;
 परकी आशा दुःख निराशा, निज प्रभुताइ स्मरना. आतम !! १
- मन इन्द्रियकुं खुश करनेसे, क्षण क्षण होता मरना;
 मोहगुलामी बड़ी हरायी, उससे है नहि तरना. आतम० २
- जबसुख प्रभुताकी आशासें, परकुं नहि करगरना;
 शुद्धब्रह्ममस्तीमें रहकर, फकड होकर फरना. आतम० ३
- निज आतमकुं कोड न उद्धरे, आपोआप उद्धरना;
 बुद्धिसागर स्वतंत्र आतम, चिदानंदपद बरना. आतम० ४

आतम!!! परकुं क्या समजाना.

आशावरी.

- आतम ! परकुं क्या समजाना, आपोआप समजकर रहेना;
 होना नहीं नादाना आतम०
- मानत है में परकुं बुझाया, अहंछिभ्रमखाना;
 भवितव्यता जिसकी है जैसी, ऐसा होता जाना. आतम० १
- भावभावसें निमित्त होना, पर उपदेशमें माना;
 ऐसा ज्ञान समजकर आतम !!! करना नहि अभिमाना. आतम० २
- निज मन समजाया नाहि समजे, परको कैसे बुझाना;
 जबतक आतमके बरा नहि मन, तबतक नाटकखाना. आतम० ३
- आपोआपकुं समजाना है, होकर जगमें दिवाना;
 बुद्धिसागर परमप्रभुमें, रसिया है मस्ताना. आतम० ४

हमकुं ऐंसी निद्रा आइ.

आशावरी.

- हमकुं ऐंसी निद्रा आइ, जामें दुनियादारी भूली,
ममता सब बिसराइ.....हमकुं०
ध्याता ध्येय अरु ध्यानकी वृत्ति, मिलयपनाकुं पाइ;
ऐंसी अवधूत निद्रा पाकर, आनन्दधेन छावाइ हमकुं० १
नामरूपकी वृत्ति नहि कलु, मरण जीवन कुछ नाहि;
मन तन देहका भान नहि कलु, त्रिगुणातीतता छाइ. हमकुं० २
आधि व्याधि उपाधि नहि कलु, निद्रा समाधि घुहाइ;
बुद्धिसागरचिदानंदवन, -रससैं अखियां घेराइ. हमकुं० ३

आतम ! साक्षी होकर रहेना.

आशावरी.

- आतम ! साक्षी होकर रहेना, नाम रु रूपमें है अरु नाहि;
उसमें न लेना न देना.....आतम०
अस्ति नास्तिमय तुं है आतम, सर्वविश्वरूप चेंना;
आपोआप समर प्रभु तुं है, प्रकट है आनंदधेना. आतम० १
सर्वका साक्षी आतम ! तुं है, वाच्य अवाच्य तुं है ना;
अज अविनाशी अलख अरूपी, व्यापक ज्ञानसैं कहेना. आतम० २
तेरी गति आतम ! तुंहि जाने, हुंतुं वृत्ति न बहेना;
बुद्धिसागर ब्रह्मस्वरूपी, पूर्णचिदानंद चेंना. आतम० ३

सचका धर्म हे ग्याग ग्यारा.

आशासनी.

- सचका धर्म हे ग्याग ग्यारा, विद्वान्दक्षी आत्मका;
 धर्म हे अगम अगारा.....सचका०
 मनका धर्म सो मनमें रहेगा, मनका मनमें धारा;
 आत्मस्वभावे आत्मधर्म हे, सचके नदि गेगारा. सचका० १
- सर्वद्वय निज धर्महुं धरते, जेगा ज्ञान विगारा;
 ज्ञान क आनंद आत्मधर्म हे, निज जगजोमे निगारा. सचका० २
- आत्म आपोभाग धर्ममें, रहता मुक्ति पगारा;
 बुद्धिगागर शुद्धात्मका, धर्म हे अक्षर प्यारा. सचका० ३

आत्म आपोभाग प्रकाशी.

आशासनी.

- आत्म आपोभाग प्रकाशी, नाहि छरी ओर नदि बनवासी;
 नाहि यति सन्धासीआत्म०
 नहि धर्मगारी नहि व्यभिचारो, नाहीं ककोर उदासी;
 नहीं धर्ता वा नहीं अघर्ता हम, नहीं भूगे अरु प्यासी. आत्म० १
- नहीं गुरु वा नहि हम जेला, नहि हम सूर्य वा निरासी;
 रागी न त्यागी न भोगी न योगी न, हर्ष न शोक विलासी. आ० २
- नहि मनवाणी काया पुद्गल, आत्म हम अविनासी;
 बुद्धिगागर धर्मस्वरूपी, ज्ञानानन्द वजासी. आत्म० ३

हमेरा आतमरूप है जाना.

आगावरी.

हमेरा आतमरूप है जाना, नामरूपकी माया न हम है; सबका साक्षी है माना.....हमेरा०	
जाग्रत् स्वप्न सुषुप्ति न हम है, हम नहि दयाना दिवाना; सर्व जगत्का हम है प्रकाशा, सत्ताए एक मुहाना.	हमेरा० १
एक अनेक न एक अनेक है, जाना कथेसें न जाना; सदमदरूपी तुर्यातीत है, परमेश्वर परमाना.	हमेरा० २
जहमें त्यागग्रहणकी न बुद्धि, त्यागका त्यागकं माना; जहनेतन सब जगमें समता, पूर्ण स्वरूप पहिचाना.	हमेरा० ३
मेरा तेरा है नहि जग कछु, है नाहि मानापमाना; बुद्धिसागरप्रभुमस्ताना, आनंदरस गुल्लाना.	हमेरा० ४

मागावस्र खरी पडयुं.

राग मारु.

निशदिन जोडतारी बाटही ए राग.

मागावस्र खरी पडयुं, थयो आतमा नागो; लाज न मर्यादा रही, शुद्ध उपयोगे जाग्यो.	माया. १
नागानीं गहेनशाहीनी, कोइ आवे न तोले; आनन्दरस घेरापली, आंखो घेनपां हले.	माया. २
लघु बालकवन् आतमा, निर्दोषी खेले; सर्वविश्व मिय यह पदघो, शुद्धमेसी न टेले.	माया. ३
प्रकृति पदेयां बधू हनी, मातात्म घे पेडी; निर्भोगी थयो आतमा, बुद्धि अंतर पेंडी.	माया. ४

नागार्थी कमनी दुनिया, सट आधी भार्गी;
 खुल्लो आकाशत आतमा, शुद्ध नेतना जागी. माया. ५
 माझरुं ताथरुं नहि रसुं, शुद्ध आनंद वटसे;
 नव नव ज्ञेयनी वर्तना, ज्ञानयोगे थिजसे. माया. ६
 परा पदर्यती बारनी, —दशा नागी जणाइ;
 बुद्धिसागर आतमा, ज्योति ज्योत सुहाइ. माया. ७

अवधूत नाम न रूप हमेरा.

राग सोरठ.

अवधूत नाम न रूप हमेरा, आत्मज्ञानसे आत्म जाग्यो;
 मिट गया अंधेरा.....अवधूत०
 नामरूपकी वासना घूरी, भगटे राग रु बैरा;
 नामरूपका मोह पलाया, हर्ष न शोकका चहेरा. अव० १
 मिथ्या नामकुं रुझुं दुनिया, निंदो स्तब्धो लख फेरा;
 उसमें हृषकुं शोक न प्रीति, गगनगढे दिया देरा. अव० २
 ज्ञानानन्दकी मस्त फकीरी, जहां नहि मेरा तेरा;
 बुद्धिसागरशुद्धात्म प्रभु, अनेक नूर अकेला. अव० ३

गुणानुरागी थाशोरे.

: राग गोडी.

गुणानुरागी थाशोरे, ज्यां त्यांभी ग्रहो सत्य. गुणानुरागी.
 दुर्गुण दोष न देखवारे, कर्मलगी ते होय;
 सद्गुण ज्यां त्यां देखवारे, दोष त्यां अचरित न्होय. गुणा० १
 सद्गुणरागयी भगवतीरे, सम्यग्दृष्टि वेश;
 सम्यग्दृष्टि यलयकीरे, नासे रागने द्वेष. गुणानुरागी. २

दोषे सह जीवो भयारे, दोषोने उवेख;
 स्वार्थमतादिक मोह तजीरे, सन्धगुणोने पेख. गुणानुरागी. ३
 निंदाशेषनी दृष्टिरे, प्रगट यती छट वार;
 परी मध्यस्थनी भावनारे, गुण देखो धरो प्यार. गुणानुरागी. ४
 रजस्मोगुण सत्त्वनारे, गुण अवगुणनो विवेक;
 सत्त्वगुणोधी आत्मनारे, गुण देखो धरो टेक. गुणानुरागी. ५
 गुणरागी पहेलां धवुरे, गुण छे मनुनुं स्वरूप;
 बुद्धिसागरगुरुगुणीरे, सेवनां छे धूप. गुणानुरागी. ६

अब हम पढपढ गुणकर थाके.

सोरठ.

अब हम पढपढ गुणकर थाके, आपोआव स्वरूपे है हम;
 ज्ञानानन्दसे पाके..... अब.
 पडे पडे पंडित मोपेसर, मतपंथदर्शनी छाके;
 कंचनकापिनीमोहे मुंसे, दास बने आशाके. अब. १
 शब्दतीर पण वहां नहि पहेंचे, शब्दिकोंके ताके;
 नैयायिकों वडे तडाके, पहेंचे न युक्तिकडाके. अब. २
 मन संकल्प विकल्प मिटे तइ, जागन आतमहाके;
 बुद्धिसागरब्रह्मप्रभुकी, प्रभुता कोउ न दाके. अब. ३

सर्वनयोनी सापेक्षदृष्टिण सर्वसत्य समजाय छे.

राग गोडी.

नयोनी सापेक्षाणरे, सर्व सत्य समजाय. नयोनी.
 सर्वकार सत्यनारे, सर्व शत्रु समजाय;
 रागरोषभ्रांति छेरे, इउ फराग्रद जाय. नयोनी. १

सर्वधर्मदर्शनविगरे, अरस्परस मनभेद;	
विरुद्धाचारविचारनीरे, दृष्टिना टूटे खेद.	नयोनी. २
दर्शन धर्मना भेदयोगे, युद्धादिक जे थाय;	
वेर अहंतादिक टूटेरे, मध्यस्थे सत्य जगाय.	नयोनी. ३
नयसापेक्षनी दृष्टिधीरे, मध्यस्थ समता थाय;	
सर्वानम एकात्मारे, भावदशा भगटाय.	नयोनी. ४
प्रभुमहार्चारे जणाविघुंरे, सर्वनयोनं ज्ञान;	
बुद्धिसागर आत्मारे, शुद्ध १यो गुणनाम.	नयोनी. ५

आत्म !!! आप स्वभावमें रमना.

सोच.

आत्म आपस्वभावमें रमना, मनही मायामें दुःख छापा;	
स्पर्शा दे सब भ्रमणा.....आत्म.	
पुण्यपापफलमुखदुःख भगटे, समभारे बह रमना;	
मनमें काम कषायो भगटे, उसहुं ज्ञाने दमना.	आत्म. १
कबही अर्पारी कबहु फकीरी, रागा रंक है भ्रमणा;	
सब नीच अरु सारा खोटा, सब है मनका सपना.	आत्म. २
आत्ममें आनंदरस भोजन, आत्मज्ञानमें रमना;	
आत्मका उपयोगे रहना, नाशे जन्म रु मरणा.	आत्म. ३
सत्ताप बन्धु तुं है आत्म, लेन है क्या मनशरणा;	
तेरा रूप मरने सादिव, नारक है तुम तरणा.	आत्म. ४
उपयोगे निज मात्मशुद्धि, करना है प्रतिरुपणा;	
शुद्धिसागर मरगम भगटे, होत उयोनि उन्नमणा.	आत्म ५

६७

अमारो पार न को जन पामे.

सोरठ.

अमारो पार न को जन पामे, शाब्दिक तार्किक पंडित याव्या;
वरिया नहि निज ठामे.....अमारो.

जेमां जेटली बुद्धि तेटली, वाट हमारी जणावे;
मन बुद्धिथी पेलीपार हुं, त्यां कोइ भेदु आवे. अमारो. १

मुजने मूढाजन शुं ? जाणे, दृष्टिरागी न पावे;
सौमां छुं पण सौथी न्यारां, पावे क्यो नहि जावे. अमारो. २

रागने रोष टळे घटमांही, प्रगटुं आनंदभावे;
बुद्धिसागर ब्रह्मस्वरूपा, हुंछुं ज्ञानस्वभावे. अमारो. ३

अमारी पाछळ कोइ न लागो.

सोरठ.

लायक है अम पासे आओ, तो फकड़ है फरशो;
 पाणीयारा मुन्सी जेवा, पासे पग नहीं धरशो. अमारो. ३
 दुनियामां जीवतां मरीने, अम पासे संचरशो;
 दुनिया भूलो तो अम पासे, नहि तो नाइक मरशो. अमारो. ४
 मुज रीझवतां दुनिया खीजशे, थढ़ावण नहीं ठरशो;
 काळना मार्या क्यारे न मरशो, समजी संग जो करशो. अमारो. ५
 आतमरूपे अपने जाणी, मन देह जग विसरशो;
 बुद्धिसागर अंतर आनंद, आतमसंगति वरशो. अमारो. ६

आतम मनइ य वश करना.

सोरठ.

आतम !!! मनइन्त्री वश करना, जबतक मनइन्त्री वश नहीं है;
 तबतक नहीं है तरना.....आतम०
 इन्द्र चन्द्रकी पदवी सहल है, सहल है नभमें फिरना;
 मनइन्त्रीकुं जीतना दुर्लभ, सहल है पढ़ना गुणना. आतम० १
 मनइन्त्रीकें मोहसैं मरना, चारगति अवतरना;
 आतममें नहि होत उतरना, दुःख दावानल जलना. आतम० २
 आतमज्ञानसैं मनइन्त्रीकुं, वशकर मुक्ति वरना;
 बुद्धिसागरब्रह्मस्वरूपी, उपयोगे सुख धरना. आतम० ३

आतमअनुभव विरला जाने.

सोरठ.

आतमअनुभव विरला जाने, मरजीवा अलमस्त फकीरो;
 आतमरसकुं पाने.....आतम०
 वेदागम बाइबल कुरानकुं, पढ़कर मधु न पिछाने;
 राग रोष काम दूर करे तब, आपोआप पहिचाने. आतम० १

अमारी फकीरी मस्तो भरेली.

सोरठ.

अमारी फकीरी मस्तो भरेली, दुनियावाते टहापण नहि वशु.

आंतर आनंद हेलाअमारी०

परमात्म परमेश्वररूपमां, चेतना मस्त वनेली;

दुनियादारी दूर टेली, ईश्वर एक छे पेली.

अमारी० १

मनोवृत्ति प्रेमे र्थ चेली, सुर लही र्थ छे लकेली;

रही नहि मननी टेलीटेली, वासना योग मरेली.

अमारी० २

स्वतंत्रता निर्भयता केलि, ज्ञान वसंत फुलेली;

बहिरानमवृत्ति न रहेली, मधुरूपवृत्ति ठरेली.

अमारी० ३

बुद्धि र्थ प्रभु पापतां पेली, वृत्ति रही नहि मेली;

अनुभवमज्ञा मगटी पेली, मगटी बधाइ बहेली.

अमारी० ४

मतपंथदर्शनथी बंटेली, चेतना ब्रह्ममां सेली;

बुद्धिसागर मस्त फकीरी, मगटी लाली भरेली.

अमारी० ५

आत्म धर्म हे आनंदज्ञाना.

सोरठ.

आत्म धर्म हे आनंद ज्ञाना, पुण्य पाप दो धर्म हे न्यारा,

जाने सो जैन माना.आत्म.

पुण्यसें सुख यश पूजा होवत, पापसें दुःख अपमाना;

आत्मधर्म दोनोसे जूदा, समजे कोउ श्याना.

आत्म. १

पुण्य पाप दो गुहलवाजी, संध्यारागसमाना;

पुण्य पाप स्वमेकी माया, मोहसें नाहि मुंझाना.

आत्म. १

राग त्याग दो मनका योग हे, अंतरसें भिन्न जाना;

बुद्धिसागर आत्मधर्ममें, छुवा हम मस्ताना,

आत्म. ३

आत्मनूर.

दयाली आनन्दरी. प. गग.

मेरा आत्म आनन्द नूर, असीरम आरम्भ;
 इस लालन मरुत फलीर, असीरम पान लवा.
 आत्म है परमात्मारे, जो सोने सो पाव;
 आपोआपदि आत्मारे, ज्ञानानन्द मुदाव.
 दुनिया भूलो दिलमें, सोनो इजरादनूर;
 मेनो ज्ञानाकुं मनु निनेरे, बरसन आनन्दनूर.
 विजने वंड क काटनेरे, अत्रि ररा जुं सनाय;
 देखे आत्म मनु तुंरिरे, देखो नयन चिन्ताय.
 ब्रह्म चिदानन्दनय मनुरे, निरली हुवा मस्वान;
 बुद्धिसागर आत्मनेरे, हुवा परमगुत्तान.

अपी० १

अपी० २

अपी० ३

अपी० ४

मनुष्यो परमेश्वर दिल धरना.

मोरद.

मनुष्यो !!! परमेश्वर दिल धरना, न्याय नीतिज्ञा वर्तन करना;
 धर्म कर्म आचरना..... मनुष्यो.
 स्तार्य बैर आदि दोषोकुं, मगदभये परिहरना;
 ईसा न करनी बूड न कहना, दया सत्करुं धरना. मनुष्यो. १
 गरी अरु व्यभिचार न करना, पापपुद् परिहरना;
 सोगन कबहु न खाना, आत्मयाव न करना. मनुष्यो. २
 गन्धसुनोमे न फसना, सद्गुणगग दिल बरना;
 सागर मनु गुरुधर्मकी, सेवामक्ति सुधरना. मनुष्यो. ३

मनुष्यो!!! मननी प्रतीत न करशो.

राग आशावरी.

मननी प्रतीति न करशो, मनुष्यो मननी प्रतीत न करशो. ॥

मन जीत्युं मन मरी गयुं बहु, एवी अहंता न धरशो;

मार्युं कहेतां पाछुं जागे, मन विश्वासे मरशो. मनुष्यो० १

राग रोष प्रगटे ज्यांसुधी, त्यांसुधी नहीं ठरशो;

मन छे नर्क स्वर्ग भव वाजी, मन कहे तेम न करशो. मनुष्यो० २

ज्ञानी योगी तपसी संतो, !!! चेतोने संचरशो;

हुं तुं स्फुरणा' मोहे प्रगटे, मनसंगे भव फरशो. मनुष्यो० ३

ममता अहंता कामविकारो, जोइ जोइ संहरशो;

हुं ज्ञानी योगी हुं तपसी, हुं हुं मन परिहरशो. मनुष्यो० ४

मन शयताननी अकळकळा छे, पलपल उपयोग धरशो;

दुर्गुण हरशो सद्गुण वरशो, नहींतो दुःखे मरशो. मनुष्यो० ५

क्षयोपशम उपशम गुण पायी, अहंत्ति न धरशो;

बुद्धिसागर आतमभावे, उपयोगी थै ठरशो. मनुष्यो० ६

आतम !!! मोहने मारी नाखो,

आशावरी,

आतम ! मोहने मारी नाखो, मोहयकी नहीं मुखने शांति;

प्राणांते सत्य भाखो.....आतम.

कंचनकामिनीमोह त्यजीने, आतममुखने चाखो;

मनवच कायथी हिंसा त्यागो, आतमपां मन राखो. आतम. १

परधन पुद्गल सर्व गणीने, त्यागो ममता बळापो;

बुद्धिसागरशुद्धोपयोगे, जपवो अनपानापो. आतम. २

सद्गुरु आपतरे पर तारे.

आशाचरी वा सारंग.

- सद्गुरु आपतरे पर तारे, मोह मगडवां मारे. सद्गुरु. १
 कंचन कामिनो मोह निवारे, दया दान दम धारे;
 भक्तजनोनी चढता न्हारे, पढता न मायाजाळे. सद्गुरु. २
 मवपंयवासनारंगने वारे, आत्मरूप संभारे;
 सासी दृष्टाय जग चाले, शुद्धवस्त्र निज भाळे. सद्गुरु. ३
 हर्षने शोकनीट्यचि संहारे, ममता अहंता टाळे;
 सत्य शौच समता गुण धारे, भव्यजीवोने उदारे. सद्गुरु. ४
 शुद्धात्म उपयोगे म्हाले, समयी विश्व निहाळे;
 कर्मकांड मव मोहने टाळे, सद्गु सापेले विचारे. सद्गुरु. ५
 पारसमणि मधु जग अजवाळे, शानी कर्म विदारे;
 बुद्धिसागरगुरुभक्तियाँ, द्विप्यो मधु घट भाळे. सद्गुरु. ५

आतम ! दुनियाकुं भूखजाना.

आशाचरी.

- आतम ! दुनियाकुं विसरना, रागद्वेष न जडमें करना;
 समताभावे विचरना.....आतम. १
 ज्ञाप्रह होतां स्वप्न है मिथ्या, ऐसा ज्ञानसे माना;
 स्वप्नसमी सब दुनिया धानी, उत्तम नहि मुंझाना. आतम. २
 अकस्म अरूपी अज अविनाशी, आतम तुं गुणस्थाना;
 तेरा तावे मनकुं करले, निर्भय हो मस्ताना. आतम. ३
 आपोआपकुं है समजाना, मनमें नहि गभराना;
 जिसका संयोग रियोग है उसका, हर्ष शोक वन दयाना. आतम. ४
 शुद्धात्मरूप तेरा सनरले, होखत नहि पस्ताना;
 बुद्धिसागर पदजा पाया, ररा न मव अभिमाना. आतम. ५

मनुष्यो ! हळीमळी संपी रहेशो.

आचारसं.

मनुष्यो ! हळीमळी संपी रहेशो, कर्माधीन ठे सर्व नीतो;	
भानवमम गनी येतो	मनुष्यो.
सर्वनीरोना गुणने देतो, दुर्गुण साधुं न जोतो;	
रत्नेरानां इच्छा न माग्यो, टाळो मनना दोषां.	मनुष्यो. १
पोतानी भूळ पांजे जोतो, वधाचाक्या रोतो;	
परमेश्वरने दिव्यां माग्यो, पाप करेयां भोगो.	मनुष्यो. २
सत्ताळ्हायां न कुडायां, भूळ्याने वंई देतो;	
तरण्याने जळ मूर्खने रिया, नापां मुक्ति सेतो.	मनुष्यो. ३
असमस्त असार रत्नां, गोष्टे पाट्टे न अदेशो;	
सर्वनीरोना पाप न करतो, वधुनां प मदेशो.	मनुष्यो. ४
पोरी धारी स्वयं न निरागो, ग्याय नीतिथी रहेशो;	
देव जातिने धर्मा नां, अंधमाने न पां.	मनुष्यो. ५
सौनां वधुने देतो येने, नागिदनाने गीतो;	
सापळगे बद्ध अनुमारे, दुःखीने मातो.	मनुष्यो. ६
परमेश्वर वहासांने मदगो, गुरु मंतीने पां.	
बुद्धिमागरवदुर्दै पां, एना नवीं नदेशो.	मनुष्यो. ७

आत्म !!! कोने हणो न हणायो.

आचारसं.

आत्म !!! कोने हणो न हणायो, हणाने अनुमोदी न हणो;	
हणारें दिव काळे	आत्म.
वनायां हणारो नीतो, हणार न विवर जातो;	
अस्मिता मर पां, ठे विवर दिवना.	आत्म. ?

दयाविनानो धर्म न कोइ, रत जोव बचावो;	आत्म.
दयापकी दिलमां परमेश्वर, भगटे निधय दावो.	आत्म.
दयाविनानुं बर्वन पाप ज, हिंसाबुद्धि हठावो;	आत्म.
कोइतुं बुरू करो नहीं ब्यारे !! पाठ दयाना पठावो.	आत्म.
सुबुजोनी करो न हिंसा, दिलमां दया बहेरवावो;	आत्म.
पशुपंतीपनुरक्त न पावो, अन्योने नहि पावो.	आत्म.
हिंसामय दुयवानो राज्य ना, धंधो करो न करावो;	आत्म.
अहिंसाना स्वर्गराज्यमां, विचरो न विचरावो.	आत्म.
सर्वमद्विषमांहि अहिंसा, उपयोग दिलमां लावो;	आत्म.
जोबंतां मनुष्य पाम्याना, लात्तेणो ल्यो ल्हावो.	आत्म.
सेवा भाक्त कर्मो सफळ्यां, आत्मशुद्धि जमावो;	आत्म.
शुद्धिसागरधर्म अहिंसा, पाव्यो मेने पढावो.	आत्म.

आत्म !!! व्यापस्वरूपमां म्हावो.

सौरव.

आत्म !!! आप स्वरूपमां म्हावो, राग ने द्वेष कर्पावण चालो;	आत्म.
आत्मसम जग भाव्यो.....	आत्म.
प्रतिक्षण आत्म ! निज यात्रामां, मोहनी दृष्टि टाव्यो.	आत्म.
चाहवुं सरवुं अमृत ल्हावुं, अंतर्मां मनवाव्यो.	आत्म.
परण जीवनमां निर्भय धने, अहंएणाने वाव्यो;	आत्म.
नामने रूपमां निर्मोहभावे, रहने जीवन गाव्यो.	आत्म.
क्षण क्षण दिल महावीरने समरो, आयुष्य एके न हारो;	आत्म.
शुद्धिसागर शुद्धात्ममनु, विद्वानंदपद म्हाव्यो.	आत्म.

आतम ! अहंपना नहि करना.

राग. आशावरी.

अहंपना नहि करना, आतम ! अहंपना नहि करना ॥
 हम है ज्ञानी व्रतीगुणी हम, ऐसी न वृत्ति धरना;
 नाम रु रूपकी अहंवृत्तिकुं, दिलमें प्रकटती हरना. आतम. १
 हम है साधु अन्य असाधु, अहंकार परिहरना;
 गुणीपनाका क्या अभिमाना, निरहंपनेसें ठरना. आतम. २
 अष्टधा अभिमान धरना घूरा, चतुर्गतिमें फरना;
 अहंपनेसें होवत मृत्यु, निरहंपनेसें तरना. आतम. ३
 नाम रु रूपका त्यज अहंकारा, अनहंपनेसें विचरना;
 बुद्धिसागर आत्म उजागर, परमानंदपद वरना. आतम. ४

आतम ! अलखप्रदेशमां चालो.

आशावरी.

आतम ! अलखप्रदेशमां चालो, मुसाफरीनां साधन बदली;
 बीजां लेइने चालो.....आतम ! ०
 घोडा बदली रथने बदली, बीजां लेइने चालो;
 म्हारुं त्हारुं मोहने टाळी, ज्ञाने पंथ निहाळो. आतम. १
 प्रेमीओने करी प्रणामो, आगळ यात्रामां म्हालो;
 जडनुं जडने निजनुं निजने, आपी जीवन गाळो. आतम. २
 दिव्य प्रकाशमां आगळ चालो, ठाठ त्यजी दो ठालो;
 अनेत आनंदघेनमां म्हालो, शुद्धातम गणो म्हालो. आतम. ३
 दर्शन ज्ञानने चारित्ररुपी, आपोआपने भाळो;
 बुद्धिसागर आतमभावे, आपोआप निहाळो. आतम. ४

॥ आत्म ! प्रभु नाम समजी समरीए ॥

सोरठ.

- आत्म ! प्रभु नाम समजी समरीए, प्रभुनां नामो असंख्य विचारी;
नामरूपनोह हरीए.....आत्म० ॥
- देहनां न्यायक आत्म प्रभु छे, ते हुं निधय धरीए;
कायादिक कर्म प्रकृति माया, हुं तुं तेषां न करीए. आत्म. १
- सर्व प्रभु नाम बाप्य छे आत्म, विद्वानंद घट वरीए;
सर्वनां साक्षी धेने रहीए, निर्लेखी धे ठरीए. आत्म. २
- रागने रोषभांही न प्रगर्बीए, उदयोगे द्वन्द्वह्वीए;
पराभक्तिने सात्विक ज्ञानधी, आगळ जै प्रभु वरीए. आत्म. ३
- संग छां निःसंगी रहीए, मोहदृष्टि संहरीए;
ध्याता ध्येयने ध्यान छे आत्म, गुणगुणो एकत्व ठरीए. आत्म. ४
- आत्म अनंदरस पामने, अन्वरसोनां न भञ्जीए;
बुद्धिसागर आत्म निधय, पातां न फेरा फरीए. आत्म. ५

चेतन !! ब्रह्ममां प्रेम जगावो.

जायावरी.

- चेतन ! ब्रह्ममां प्रेम जगावो, काया माया मोह त्यजीने;
सुदवस यै जावो.....चेतन. ॥
- पद्ममुगंये कमलमां भ्रमरो, परतो प्रेमनां दावो;
प्रेम पत्रंगियुं दीपकमां मरे, आत्ममां प्रेम लावो. चेतन. १
- श्रवणना प्रेमे हरणने नाग ज, भान भूले दिल भावो;
आत्मप्रेममां सर्वे स्वार्पन, करीने प्राण गुमावो. चेतन. २
- प्रभुना प्रेमनां न्यारी तुमारी, आनंदयन प्रगडावो;
बुद्धिसागर आत्मप्रेमी, ले तुं जीवन रहावो. चेतन. ३

आतम ! समताभावे विचरशो.

आशावरी.

आतम ! समताभावे विचरशो, पलपल महावीरप्रभुने स्मरशो;	
पननुं कथुं नहीं करशो	आतम. १
अनीति दोषमां डगलुं न भरशो, दुष्टवृत्ति परिहरशो;	
सुख दुःख आवे हर्षचिन्तावण, आतम उपयोग धरशो.	आतम. १
कर्मोदयमां साक्षी धेने, शुद्धज्योते झळझळशो;	
नामने रूपनी वासना वारी, आतमशुद्धि परशो.	आतम. २
दर्शनज्ञानचारित्रस्वरूपी, निजरूप क्षण न विसरशो;	
आतम तुं परब्रह्म निरंजन, सद्गतधर्म ठरशो.	आतम. ३
आपोआप स्वरूप विचारो, जडमां अहंता न धरशो;	
आतम कर्मनो भेद विचारी, देहाध्यासने हरशो.	आतम. ४
शुद्धबुद्धि पर आतम निश्चय, धारी भवोदधि तरशो;	
बुद्धिमागर अलख अरूपी, विद्वानंदपद वरशो.	आतम. ५

स्वराज्य लायक देश.

ओधवजी सन्देशो शामने. ६ राग.

स्वराज्य लायक देश खंड ते जाणवो,	
ज्यां नरनारी ज्ञानी सद्गुणी होयजो;	
न्याय ने नीतिथी येने प्राणो जतां,	
बैर तजेने नडे न कोने कोयजो.	स्वराज्य. १
दास चोरी धारी दुर्व्यसनी तजे,	
मृनामरकी करे न जातां प्राणजो;	
साधु संतनी सेवा करता भावधी,	
करे न स्वार्थ जरी ताणानाणजो.	स्वराज्य. २

धर्मनैदयी तैद करी जे नहीं लड़े,
धर्मदेवने धर्मनां सनताभावजो:

कुटुंब कर्मायो करे न कोटें नहीं चड़े,
सत्पने न्याये लेता साचा शक्जो.

स्वराग्य. ३

कोन कोननां बर नहीं रिता नहीं,
मोटा नाना पाळे सत्पाचारजो:

शक्तियोने अर्धर्मां नहीं राखरे,
दया दान दम धरवां नरने नारजो.

स्वराग्य. ४

एकबीजाना दुःखेदुःखी जे सदा,
करता कजें अरस्परत उपकारजो;

पटुपंखीने मनुष्यहिता नहीं करे,
मछविभाते धारे धर्माचारजो.

स्वराग्य. ५

यम साइने अन्यायुं भुजुं जे करे,
धरं सरलता लेख नहीं अभिमानजो;

मनबाणी ने कापार्या ज पवित्रता,
धारे निचदिन करता साचुं शनजो.

स्वराग्य. ६

दुष्टकर्मने केछी रस्तुमो ठजे,
करे न ठननां अन्यजीवोनी धोरजो;

देख संदनां होय न पाइनाइमो,
नाप पटे पण बने न कोइ चोरजो.

स्वराग्य. ७

एकबीजाना धर्मनो द्वेष करे नहीं;
मरवाओ ज्यां निर्विलने नहि सापजो;

पतासही अन्यायो ज्यां नहि रहे,
पातपपनां प्राणाने नहि नापजो.

स्वराग्य. ८

मत्तापौमो वर पण करुना पनां,

- प्राणांतै पण करे न को व्यभिचारजो;
सती जति सन्धान घगां गुणीओतणां,
आत्मसमुं जग देखे नरने नारजो. स्वराज्य. ९
- न्याय थता जनताना निर्मळबुद्धिधी,
सदा सुलेहे वर्त सत्यप्रवंचजो;
जूलमने सून करे नहि मनभावेशधी,
करे न दोषो मोहे वनीने अंधजो. स्वराज्य. १०
- सरखी रीतै न्याय थता सहु लोकना,
करे न कोइ कोइतणुं अपमानजो;
शुद्धप्रेमधी मित्र वनी संरी रहे,
खमे खमावे जनो परस्पर मानजो. स्वराज्य. ११
- दोषो टाळे ग्रहे गुणो पस्ताइने,
चामढीमोहे करे न काळां कर्मजो;
काम क्रोध इर्ष्यादिकनो त्यागी बने,
प्रभु गुरुने दिव्यमां धारे धर्मजो. स्वराज्य. १२
- ज्ञान योगने सेवाभक्ति जागती,
मन बाणी कायाने वग करनारजो;
मोहनणी शयनानीनुं ज्यां जोर नहि,
अरसपरसमां वर्तै साचो प्यारजो. स्वराज्य. १३
- स्वराज्य लायक एवां ज्यां नर नारीओ,
स्वतंत्रता मुख शानि शेष प्रधानजो;
बुद्धिसागर स्वराज्य आंतग्वाद्यमां,
समभावे प्रगटे गटमां भगवानजो. स्वराज्य. १४

दिलमें क्या करना अभिमाना.

आशाचरी.

- दिलमें क्या करना अभिमाना, संवसनाका गुण नहि पाया;
 फोगट दिलमें फुलाना..... दिक्में.
 लक्ष्मी बिनी पर दान दिया नहि, मन धनबेहि तुमाना;
 सचा बिनी सन्ना नहि पारा, श्यानरनामें दिखाना. दिक्में. १
 बिया पशो भटंकार भया बहोत, दिक्में न मछुं विजाना;
 ब्रत तप नव संपन नहि पाया, देह जात दमसाना. दिक्में. २
 बिपुद्दंग क हस्तिवर्णवन, अस्थिर सब पहिचाना;
 बुदिसागर शुद्धावन सब, दुनिया नाटकसाना. दिक्में. ३

आत्म सरोनुं सह जग धार्यु.

राग आशाचरी.

- आत्म सरोनुं सह जग धार्यु, सर्वजीवोने हणुं न हणायुं;
 हणतां हण न धारुं..... आत्म.
 दोपर रामने रोष करुं नही, हिसाबुदि निवारुं;
 मुजसम जगमां सर्वजीवोनुं, जीवन धारुं प्यारुं. आत्म. १
 धर्मने जातिवर्णना भेदथी, मोहनी वृत्ति न धारुं;
 रो चपर बर न राखुं, सुशुने न संहारुं. आत्म. २
 सर्वविश्वना मानव मुजसम, समदृष्टिथी भाखुं;
 परदृष्टिथी सर्वजीवोना, दिक्मां जीवन गारुं. आत्म. ३
 आत्मरूपे सर्वजीवोने, देसुं ने संभारुं;
 विना पयांयो शुभाशुभ, कल्पना मगदी वारुं. आत्म. ४
 बिकारे फर्न जदा करी, निष्क्रिय निमने विचारुं;
 सागर दिल अनुवाखुं, निमताम विश्व निहारुं. आत्म. ५

आत्म !!! समताभावकुं धरना.

आशावरी.

आत्म !!! समताभावकुं धरना, शुभ अशुभ दो भावकुं हरना;
निज उपयोगे विहरना.....आत्म.

समतासें सब कर्म निजरना, क्षणमें केवल वरना;

शुद्धात्म निजरूप समरना, पुण्यपाप परिहरना. आत्म. १

क्रोधादिकका उपशम करना, उससे निश्चय तरना;

क्षण क्षणमें नहि होत हे मरना, भगवत् अमृत हरना. आत्म. २

जीवनमरणमें मोह न करना, अनासक्तिसें करना;

शुद्धिसागरसमता शरणा, करके कबहु न डरना. आत्म. ३

मनुष्यो !!! आत्मधर्मने धरशो.

राग आशावरी वा सारंग.

मनुष्यो !!! आत्मधर्मने धरशो, धर्मभेदथा द्वेष धरीने;

मारामारी न करशो.....मनुष्यो !!!

मुँढे मुँढे भिन्न भिन्न मन, कोपर द्वेष न धरशो;

एकमतो कदि यथा न थाये, धर्मयुद्ध परिहरशो. मनुष्यो. १

धर्मना भेदे मारामारी, कार्पकाया न करशो;

धर्मोपांथी सत्यने छेओ, पक्षापक्षी न करशो. मनुष्यो. २

शास्त्रोपांथी सानुं शरशो, मध्यस्थशुद्धि धरशो;

रागने रोष व्य्याचन छोओ, आत्म धर्म न वरशो. मनुष्यो. ३

महावीरसमवीरराग यवाने, समताभारं विचरशो;

मनस्यदर्शनमोह न मुँओ, सत्यविचारं न मरशो. मनुष्यो. ४

आत्मधर्म भगवत् कम्बाने, सर्वकृपायो हरशो;

हिंसा नृत्तुं चोरी मारी, दुष्टानुं दूर करशो. मनुष्यो. ५

दुर्गुण दुर्न्यसनो नै भर्त्सन्ति, तेषां पणतुं न भरयो;
आत्मज्ञानने स, पुन वरयो, तेषां भरोदधि तरयो.

पनुप्यो. ६

बहुपहासीरस्य धाराने, सत्यविचारं विपरयो;
शुद्धिसागरभातपथं, निरभातय सद्वरयो.

पनुप्यो. ७

साचाव्राह्मण जगमां तेथ्यो जाणवा.

ओषवजी संदेशो कदेशो द्यापने. प राग.

साचाव्राह्मण जगमां तेओ जाणवा,

ब्रह्मने जाणे ब्रह्मनुं वर्तन होयजो;

ब्रह्मनी चिथा भणे भणावे विभने,

अहिसामय विचार वर्तन जोयजो.

साचा. १

सत्यने जाणे सत्यने बोले सत्यनुं—

वर्तन मनवाणीकायार्था थायजो;

करे न चोरो माण जतां पण जे कदा,

व्यभिचारीनी बाटे न वयारं नायजो.

साचा. २

बौद्धवर्षनी उमर सुधी जे धरे,

ब्रह्मचर्यने करता ज्ञानाभ्यासजो;

लक्ष्मीना लोभी नहि संतोषे रहे,

धरता परमेश्वर उपर विश्वासजो.

साचा. ३

गुणने कर्मधी ब्राह्मणपणुं प्रगटाय छे,

जन्मपत्नी नहि आत्म ब्राह्मण थायजो;

न्यापने नीति शुद्धमेव समभावधी,

मानवमांदि ब्राह्मणपणुं प्रगटायजो.

साचा. ४

शुद्ध करे नहि दाह पीवे नहीं जरा,

पशुपंती जडचरनुं मांस न खायजो;

देवनानामे पशुपंखीने नहीं हणै,
करे न हिंसापय यज्ञोने क्यांयजो. साचा. ५

न्हावा धोवा मात्रथी नहि ब्राह्मणपणुं,
जनोइ धरवा मात्रथी नहि प्रगटायजो;

काम क्रोधने कपट कलाना त्यागथी,
पाखंड व्हेमना त्यागथी गुण सोहायजो साचा. ६

खेती नोकरी पीलण कर्मों नहि करे,
विद्यावण बीजीवृत्तिनो त्यागजो;

धर्मना मोहे अन्यधर्माओ साथमां,
द्वेष धरे नहीं राखे साचो रागजो. साचा. ७

दुर्गुणव्यसनो प्राणपडे पण नहीं धरे,
अन्यजीवोने पीडे नहि तलभारजो;

जूठी साक्षी पूरे नहि निंदा त्यजे,
सात्विक पानने सात्विक ले आहारजो. साचा ८

जूठां शास्त्रो ग्रन्थो जे रचतो नहीं,
पेटनेमाटे करे न घूरां पापजो;

जाति मात्रथी ब्राह्मणना अभिमानथी,
पक्षापक्षी करे न देता शापजो. साचा. ९

सद्गुण सत्याचारथी छे ब्राह्मणपणुं,
ज्ञानविना नहि क्रियामात्रथी जोयजो;

जातिमात्रथी गुण कर्मोवण शुं बळे ?,
दोंग व्हेमथी गुण प्रगटे नहि कोयजो. साचा. १०

सर्वनपापेक्षाए सचळा धर्मनी,
एक वाक्यतानो देतो उपदेशजो;

सत्यधर्मने धारे आत्मशुद्धता,
 हेने जेना सहु वने जेद्वेष्टनो.
 एवा ब्राह्मणने ब्राह्मणीओ विश्वनां,
 सर्वलोकनुं सत्य करे कल्याणनो;
 बुद्धिसागर साचा ब्राह्मण संगथी,
 मोह ट्येने मळे मधु भगवान्नो.

साचा. ११

साचा. १२

राज्याधिकारी वर्ग.

उपरनो राग.

राज्यवणो अधिकारी वर्ग ते सत्य छे,
 लांच न लेवे करे न पक्षापक्षनो;
 दया घणी दिल्याने सत्य बदे सदा,
 ब्रह्मादारने पूर्ण प्रमाणिक दक्षनो.
 सपाविनानी सचायी दोषो वधे,
 प्रचामदयी थाय घणा अन्यायनो;
 सचा मदयी निज भूल्यो नहि सुधरे,
 मनबागी कायानी शुद्धि न थायनो.
 व्यभिचार दिसा चोरो जूटुं वजे,
 लुबाडने द्वेष नहों तळभारनो;
 विनय विरुद्धने लघुता दिलसमता यग्यी,
 केफरी वस्तु दारुनो परिहारनो.
 प्रजाराज्यनुं थेय सदा जे साधवो,
 जूलन अनीति वारे यातां बंडनो;
 पशुपंती मानवनी शांति राखनो,
 चोरो सूनी ओढने देतो दंडनो.

राज्य. १

राज्य. २

राज्य. ३

राज्य. ४

- વાપ કરે નહિ પ્રાણાંતે પણ જે કદા,
અદાકરે નિજ ફર્જને ધારી ધર્મજો;
એવા સત્તાવાળા જ્યાં છે રાજ્યમાં,
મજા અને રાજાને ત્યાં છે ધર્મજો. રાજ્ય. ૫
- ચૂર અને લુચા સ્વાર્થી અધિકારીઓ,
હાજીદા કરનારાને વદમાશજો;
રાજાને તે મજાસંઘના શત્રુઓ,
લહે લહાવે કરે પ્રતિજ્ઞા નાશજો. રાજ્ય. ૬
- મૂઝ્મદદિથી નીતિ ન્યાયને પાસે,
મધુવિશ્વાસી સમ્યક કરે પરમાર્થજો;
રાજાસંઘને દેશ રાજ્યના અગ્રણી,
સમજે શાસ્ત્રોનાં રુઢાં વાક્યાર્થજો. રાજ્ય. ૭
- ધીર વીર ગંભીર ને દાતા સદુણી,
ચાલું સહેલું શુદ્ધપ્રીતિ ધરનારજો;
અધિકારનો ઉપયોગ જ સારો કરે,
ધરે મજાદિત સત્ય વિચારાચારજો. રાજ્ય. ૮
- ગમલાઈને અપરાધીઓનું કરે,
મહું અને અંતરમાં રહે નિષ્કામજો;
મુળે ટાળે સર્વજીવોથી મિત્રતા,
બની મધ્યસ્થ જ સ્વર્ણે ધર્મે દામજો. રાજ્ય. ૯
- સજ્જનતાનાં યજ્ઞે જાણે આચરે,
દેશ મજાને કરે ન ભૂપનો દોહજો;
ઉત્સાહી પ્રેમી માનેડી બની રહે,
કરે ન જુદો દુનિયાદારી મોહજો. રાજ્ય. ૧૦

एवा सचाधिकारी ज्वां नौकरो,
देवराज्यमां आनंद झांति अपारजो;
बुद्धिसागर शुद्धात्म मधु पामवा,
लायक एवा अधिकारी नरनारजो.

राज्य. ११

—
ध्यातम ! तेरी सत्यकमाणो.

आज्ञावरी.

आत्म ! तेरी सत्यकमाणो, जहको कमाणो जूठो जानो;
तनधन है धूलधाणी.....आत्म.
मेरुसम सुरणके मन्दिर, पदवी इन्द्र इन्द्राणी;
सहेनजारी अमृतानी, इन्द्रजाल सब मानी. आत्म० १
सुंदर काया मन अरु बाणी, स्वप्नसयी समजानी;
ज्ञानानन्दमें सर्व समानी, समजे योगी ज्ञानी. आत्म० २
अनेतराये उपयोग निजानी, अनुभवसे दिङ्ग मानी;
बुद्धिसागर दिल मस्तानी, भयां कज्जि गुल्फानी. आत्म० ३

—
ध्यातम !!! देखो ध्यातम नूरा.

आज्ञावरी.

आत्म !!! देखो आत्मनूरा, असंख्यनदेसों पर्यट व्यापक;
आनन्दरसभापूरा.....आत्म०
देहमें है ओर देखे न्यारा, आनोभाह इहारा;
हा हर्षन हरष क आर हि, निजनिजसे नहीं दूरा. आत्म० १

आतम आनंदअमृत छंदके, पी नहि मोहधनूरा;
 आपस्वभाये खेळो आतम, पगटे अनुभवतूरा.
 सब जगका साक्षी निःसंगो, चैतन्य द्रव्य है शूरा;
 पुद्धिसागर अलख निरंजन, व्यापक जग मझूरा.

आतम२

आतम०

आत्मतत्त्वना ज्ञानी साचा त्यागीओ.

ओधवजी संदेशो कदेशो श्यामने. ए राग.

आ मतत्त्वना ज्ञानी साचा त्यागीओ,
 कंचन कामिनी त्यागे बाहिर त्यागजो;
 आत्मनी आसक्ति नहि अंतर त्याग छे,
 तनयन मोहना त्यागे आतमरागजो.

आ० १

हिंसा जूठुं चोरी मैथुन त्यागधी,
 काम ब्रोक लोभादिरु त्यागे धर्मजो;
 गुणवण भगवां धोळां पहेरे शुं थयुं ?
 मुंडे लुंचे टळे न आठे कर्मजो.

आ० २

ब्रह्मचर्यने रक्षे बाढो जाळवी,
 धर्मक्रिया मतभेदे द्वेषनो त्यागजो;
 सद्वर्तनने पूर्णप्रमाणिक जे रहे,
 सात्त्विकत्यागे बधे सत्त्वैराग्यजो.

आ० ३

क्षमा मरलता मार्दव मुक्तिने धरे,
 तपज्ञप संयम ध्यान समाधि धारजो;
 मनवाणी कायथी शौचने धारता,
 मनवचकायनी गुप्तिना धरनारजो.

आ० ४.

नयसापेक्षे सत्यधर्मेने बोधता, धर्मभेदधी छटे नही तत्तभारजो; इन्द्रियतनुने मनपर काबु पारता, द्रव्यधेयने कामभाव व्यवहारजो.	आ० ५
सागरचरणभीरा पीरा बीर जे, पांचसमिन्निवारक करे उपहारजो; आत्मना उपयोगे बने आत्म्यां, मैत्रीआदिभावना भावे पारजो.	आ० ६
देवगुप्ते धर्मनी धृष्टा मीतिपी, आत्मपट्टादिना पाळे आपारजो; तमोरजोगुण त्यागपणार्थी त्यागता, दुर्गुणदुर्म्यसनादिकनो परिहारजो.	आ० ७
समताभावे आत्मरूपनां गहालता, रागद्वेषना त्यागे त्यागी पायजो; आत्मराग्यमां स्वतंत्र र्थने खेळता, राजयोगने साथी पट ह्वायजो.	आ० ८
ज्ञानानन्दने प्रगटवी प्रभु जे यथा, तेओने बंदे सेवे मुख पायजो; मुद्दिप्रारमानंदमंगलता बरे, त्यागीसंतसमागम क्षण मुत्तदायजो.	आ० ९

राज्यकोम विनाश.

राज्यकोम विनसाय, तदा सो राज्यकोम विनसाय; क्रूर पूर्व लुब्धा जनो रे, आगेरानी पाय; स्वार्थी दुर्जेन अग्रणी रे, धर्मोपननसमुदाय.	तदा. १
--	--------

द्वेष कुसंपने वैरयो रे, फाटाफूटने घात;	
राजाव्यसनीने निर्गुणी रे, द्रोही प्रगटे जात.	तदा. २
बीकण बायला बुढ्यलो रे, सेनापतिने प्रधान;	
देशकाळ नहीं जाणता रे, मूरख ने नादान.	तदा. ३
संप करंतां न आवडे रे, पक्षनी ताणाताण;	
राजामजापां दुर्गुणो रे, हुल्लड ने तोफान.	तदा. ४
राजामजा ने नोकरो रे, करता पक्षापक्ष;	
अन्याय जूल्म बंधे घणा रे, महाजनवर्ग न दक्ष.	तदा. ५
अरसरस खाइ जवा रे, धरे विचाराचार;	
एकबीजाना पक्षनी रे, करता अनीतिण व्हार.	तदा. ६
आळ परपर दे घणां रे, करता मारामार;	
कायदाओने तोडता रे, दुःख अशांति अपार.	तदा. ७
हलका नीच तोफानीओ रे, याता आगेवान;	
संतसभ्य शाणाजनो रे, पामे बहुअपमान.	तदा. ८
महाजनवर्गने अवगणे रे, सुलेहनीतिनो भंग;	
फूट पडे लष्करविपे रे, भेद ने खेदना रंग.	तदा. ९
झानी पंडित गृहस्थनी रे, यती घणी हलकाइ;	
धर्मगुरुओ कुसंपीला रे, दुष्टोनी धीटाइ.	तदा. १०
राज्यना सघळ अंामां रे, कोामां भेदाभेद;	
चोरी शारी बंधे घणी रे, प्रगटे पापथी खेद.	तदा. ११
देशराज्यसंवकोामां रे, लक्षण पडतीनां एह,	
इदिसागरधर्मथी रे, संशयी उन्नति रेह.	

समजशो ओको सत्य सदाय. तदा. १२

અમારો આતમ ભૂષ મલેરો.

આશાવરી.

અવસર વેર વેર નહિ આવે—૯ રાગ.

અમારો આતમ ભૂષ મલેરો, રાગ ને દેવનો જેને ન ચહેરો;
લેતો આનંદ લેરો.....અમારો.

અગુરુ લઘુપયાંય રહેલો, ગુણપયાંય મરેલો;
દુનિયાદારીમાં ઢાઢો ને પેલો, ચેતના સાથ મઢેલો. અમારો. ૧
મોટામોટાપંદિત યાવયા, અલખ ન જાય કઢેલો;
બુદ્ધિસાગર પૂર્ણાન્દી, સેલે જ્ઞાનના સેલો. અમારો. ૨

અમારો અંતર આતમચેલો.

આશાવરી.

અમારો અંતર આતમચેલો, આપ હિ જ્ઞાની આપ હિ પેલો;
સેલે નવનવ સેલો.....અમારો.

મનચાળોદેહે મુખરેલો, કર્પની સંગે મેલો;
જાંસે આનંદરસના ગેલો, ગુસ્તેચામાં ઢરેલો. અમારો. ૧

અસંખ્યનયદર્શનને મળેલો, નિષ્કામભાવ મરેલો;
અંતરમાં વપયોગે રહેલો, ગુસ્તેચામાં પહેલો. અમારો. ૨

આપગુરુરૂપ ધરવામાં વહેલો, પ્રભુજીવનમય ચહેરો;
બુદ્ધિસાગર આતમ મેલો, ઝ્યોતિઝ્યોત મઢેલો. અમારો. ૩

अलख अमे कोइना मार्या न मरीए.

आशावरी.

अलख अमे कोइना मार्या न मरीए, देह छे नाशी हम अविनाशी;
कोना डराव्या न डरीए.....अलख०
नभ सहुमांही पण नहीं मरतुं, इणतां यदि फरीफरीए;
छेदाउं भेदाउ न जरीए, अग्निना बाळ्या न वळीए. अ० १
आयु खये तनु प्राण पडे तो, काळ्यी नहि धर्यरीए;
आतमने काळ खाय न वयारे, कोने नहीं करगरीए. अ० २
करी केशरियां निर्भय शूरा, वीर बनी संचरीए,
अंतरपां आतम उपयोगे, फकड धैने फरीए. अ० ३
आपोआप स्वरूप समरीए, फर्ज अदा निज करीए;
बुद्धिसागर आनंद वरीए, कर्मभर्म परिहराए. अ० ४

अलख अमे मर्या न वयारे मरशुं.

आशावरी.

अलख अमे मर्या न वयारे मरशुं, अज अविनाशी अमरअजर हय;
ब्रह्मस्वरूप समरशुं.....अलख०
देह प्राण पंचभूतमां भळशे, ठाम अमे निज ठरशुं;
सत्यने छंदी जूतुं न फरशुं, मय चंचळता न धरशुं. अलख० १
पुद्गलनुं पुद्गलमां जाणी, वियोगे शोक न करशुं;
आतमवण सह मिथ्या मानी, मोहनुं मोहने धरशुं. अलख० २
उपजे मरे सह पुद्गलस्कंधो, साक्षी बनीने विचरशुं;
बुद्धिसागरब्रह्मसनातन, ज्ञानानन्दने वरशुं. अलख० ३

॥ अरिहंत आत्म नजरे आया ॥

जिनदर्शन मोहनगारा—ए राग.

अरिहंत आत्म नजरे आया, जाने मनहानी नही छाया रे. अरिहंत०
मनराजो छायासे अगोचर, निगई मोहरी छाया;
अस्तिभाति निरूप है नहि है, ब्रह्मनदारीर प्याया रे. अरिहंत०॥ १
कथां अकथां हतां अरतां, पदहारकमपराया;
पूरणमानंद पूरणज्ञान, परमदम सुराया रे. अरिहंत०॥ २
ऐसा आत्म सबदा साक्षी, हुं तुं भेद बिनाया;
बुद्धिसागर आपोभासी, परमेश्वर परनाया रे. अरिहंत०॥ ३

आत्म! कर्मसें कुछ न डरना.

सौरभ.

कर्मसें कुछ न डरना, आत्म !! कर्मसें कुछ न डरना;
कर्मदा स्वभा जागंतां नहि, निर्भय होकर फिरना. आत्म.
आत्मज्ञान ब्रह्मसे कर्मतर, क्षणसे मिलते सबजना;
कापों करतां निर्लेपभावे, कर्म न ले कुछ अपना. आत्म० १
आत्म वपयोगे सब करतां, क्लिष्टा भ्रांति न धरना;
करना तो पिउं करहु न डरना, अज्ज्ञ होत डरना. आत्म० २
भव बेबलता सेदहुं डरना, आत्मबहुं समरना;
बुद्धिसागरआनंदवरना, आपोभासहुं डरना. आत्म० ३

प्रनुदर्शन घटने पाया.

जिनदर्शन मोहनगारा, जिन करेछहं पत्तारा रे—ए राग.

बहुदर्शन घटने पाया, घट आनंदसें डरनाया रे. बहु०
आपोभास बहु सबदाया, नारक नही काया;
पूरणज्ञान व पूरणनंदी, परमदम परभाया रे. बहु० १

अलख भरूपी अज अविनाशी, अनंतशक्ति सुहाया;
 सबका साक्षी चैतन्य चिद्वन, परापश्यंती गाया रे. प्रभु० २
 चाह अचाह न त्याग ग्रहण नाहि, आपमें आप समाया;
 बुद्धिसागर शुद्धोपयोगे, आप प्रभु हो जाया रे. प्रभु० ३

आतम!!! पीजा अमीरसप्याली.

सोरठ.

आतम!!! पीजा अमीरसप्याली, जेनी घेनथी जग भूलातुं;
 प्रगटे आनंदलाली.....आतम०
 ज्ञाननी प्याली अनुभवकाफी, प्रेमपशालावाळी;
 ध्याननी अग्रिथकी ज उकाळी, संतयोगीजन प्यारी. आतम० १
 अमीरसप्याली पीतां खुमारी, प्रगटे न उतरी उतारी;
 जन्ममरणनां स्वप्न टळे सहू, प्रेमे पीवो नरनारी. आतम० २
 आनंदशांतिनी घेन चढे बहु, निर्मळदिल अजवाळी;
 बुद्धिसागरमस्तककीरी, ब्रह्मखुदाइ निहाळी. आतम० ३

संतो!!! आतमरूप समरना.

आशावरी.

संतो! आतमरूप समरना, मायासँदै जन्म रु मरणा;
 निजउपयोगे तरना.....संतो०
 कालका काल महाकाल तुं, तेरा न जन्म रु मरणा;
 निश्चयनयसँ वंध न मुक्ति, अंतरदृष्टि धरना. संतो० १
 आतमरूपका ज्ञान विना कसु, पिटत नहीं मोहभ्रमणा;
 ज्ञान विना सबसाधन निष्फल, लाखचोराशीमें फिरना. संतो० २
 आपोआपकुं जानो संतो, भवसागरकुं उतरना;
 बुद्धिसागर अलख निरञ्जन, परमात्मपद वरना. संतो० ३

आत्म ! चारवरणरूप धावो.

आशाचरी.

- आत्म !! चारवरणरूप धावो, सहजपणे सन्मर्षणी वर्ग ज;
 समशी शिवमुख पावो..... आत्म० १
- धारे वर्गने रसागोननोनी, सेरायी शुद्ध करावो;
 निष्कामभावे सेवा ने भक्ति, करी रपो शुद्धनो न्हावो. आत्म० २
- आत्मनभुनुं शुद्ध चरण छे, पूजाय पठेनुं ते भावो;
 सेवक बन कोइ स्वामी बने नही, शुद्ध अर्प दिल लावो. आत्म० ३
- शुद्ध बन्धा पळी आत्मगुणोनो, सेवा ने व्यापार धारे;
 मन इन्द्रियादि पशुपालनयो, वैद्यपणुं न मुहाये. आत्म० ४
- दोषविचारोद्यु सानां, धर्मपुद्ग करी फाये;
 मोहने जाते सहजगतां, सत्रिय आत्म धावे. आत्म० ५
- सत्रियधर्मे अरिहंत पदवी, अंतर्यामी प्रगटावो;
 परिपक्व उपसर्गें स्थिर यावो, मोहने मारी हडावो. आत्म० ६
- रागद्वेष हन्यायी सत्रिय, वर्गपणे ये जावो;
 ज्ञान ने ध्यान सनाधियोगे, केवलज्ञान जगावो. आत्म० ७
- समरसभावे केवल प्रगटे, प्राज्ञान आप मुहावो;
 बाह्यवर्णमां मुंछे ते मूर्ख, आत्मवर्ण कमावो. आत्म० ८
- सत्त्वरजसने तनवी प्रकृति, कर्मणी न्यारा यावो;
 त्यारे सिद्धबुद्धपरमात्म, परमब्रह्मने पावो. आत्म० ९
- मनतनवाणी साधन तेयी, आत्मवर्ग जगावो;
 बाह्यजगन्मां वर्गना मोढे, पशुबन्धने दुःखदावो. आत्म० १०
- आत्मना उपयोगे एवी, भावना निश्चय धावो;
 भावनायी आचार प्रगटतां, सम्यक्त्व द्विजत्व पावो. आत्म० ११
- आत्ममां ज्ञानचास्त्रिवर्णनो, करवो अविर्भावो;
 शुद्धसागर आनंदरससुं, पान करी प्रभु धावो. आत्म० १२

ब्रह्मसागरमां समाणी,

सहिषां मुने भय लाग्यो एक दिनको. ए राग.

ब्रह्मसागरमां समाणी, नदीओ ब्रह्मसागरमां समाणी;
सागरमां भळीदर्शननदीओ, वनी सागरनुं पाणी. नदीओ०
ब्रह्म, सत्ताए एकात्मा छे, वीरप्रभुनी वाणी;
बुद्धि ध्यानसमाधि लहीने, आतममांदि विलाणी. नदीओ० १
पंडितो वादंवादा करीने, करता ताणाताणी;
ब्रह्मसागरमां उंटा उतरतां, भूल करेली जणाणी. न० २
एकेरुदृष्टिए दर्शन प्रगट्यां, हठनिमपक्षनो ताणी;
सर्वदृष्टिसापेक्षाए घट, जाणंतां गुणखानी. न० ३
सर्वे मत पंथ दर्शनमांही, समताए मुक्ति प्रमाणी;
दुर्गुण टाळी सद्गुण लेतां, पामो प्रभुनो निशानी. न० ४
मतपंथ दर्शन निर्मोही थै, ईश्वर लेजो पिछानी;
बुद्धिसागरब्रह्मसागरमां, ब्रह्मभावे भळो ज्ञानी. न० ५

प्रज्ञो ! तुज सागर समनयवाणी.

सहिषां मुने भयलाग्यो एक दिनको. ए राग.

प्रभो ! तुज सागरसय नयवाणी, सर्वदृष्टि ज्यां समाणी. प्रभो !!!
जेटलावचन पथो छे तेटला, नयदर्शन रख्यो जाणी;
सापेक्षे नयदृष्टि अनेकान्त, -श्रुतसागरमां समाणी. प्रभो० १
तरंगसमा मत दर्शन पन्थो, उपजे विणसे ल्यो जाणी;
असंख्यनयनी दृष्टिए ध्रुवता, ब्रह्मसागरनी मानी. प्रभो० २
केवलज्ञानी महावीर प्यारी, उपदेशशैली पिछानी;
बुद्धिसागरब्रह्मसागरमां, स्नानरूरी थयो ज्ञानी. प्रभो० ३

खरी ए प्रभु पाम्यानी निशानी,

सोरठ.

खरी ए प्रभु पाम्यानी निशानी, सात्विकज्ञानने सात्विकभक्ति;
आनंदजोय कमाणी.....खरी.

देहाध्यास रहे नहि मनयां, होय न वाणावाणी;

आंखोमां अश्रुत दित्वां दया बहु, वृत्ति नहीं अभिमानी. खरी० १

रागद्वेषनी वृत्ति इषाणी, सत्यने मोठोवाणी;

न्याय नीतिवर्तन गुणखाणी, समता दिल प्रगटाणी. खरी० २

अनासक्तने आवमझानी, बरें साव्य पिछाणी;

बुद्धिसागर जोवंतां सुख, कर्मयोगी मस्तानी. खरी० ३

आत्म!!! कर्मयोगी तब मानुं.

आद्याखरी.

कर्मयोगी तब मानुं, आत्म ! कर्मयोगी तब मानुं. आत्म.

लाखोकापिर्नाचोवबे, धीर भेषमनापुं;

मानापमाननां लाभालाभे, हर्ष न शोक पिछानुं. आत्म० १

जीवननरणमां हर्ष न बिठा, योगीपणुं नहि छानुं;

कर्तव्यो करतां रहेवानुं, दिल सद्गुणनुं ठाणुं. आत्म० २

साक्षातिःसंगभावे मझानुं, जीवन बहे मस्तानुं;

अहं वृत्तिनुं धीन दहाणुं, छानो रहे नहीं भालु. आत्म० ३

बिदानंदमय चेतन माणुं, अनुभवमांही जगाणुं;

बुद्धिसागर आत्मभालु, चरणुं बापु मझानुं. आत्म० ४

चावो ज्ञानानन्दपान.

चावो ज्ञानानन्दपान, जमीरसी चावो ज्ञानानन्दपान.

आतमाऽसंख्यप्रदेशी उपज्युं, अनुभववेलीसुतान;

दरामेयना जलधी सिंचाणुं, संयममंडपतान.

अमी० १

चारित्रकाथो समक्लितचूनो, मेळवतां वधे वान;

सत्यसोपारी एकताऐलची, वीडां बहुगुणवान.

अमी० २

संतजनोने पाननां वीडां, आपी करो सन्मान;

बुद्धिसागरपरमानन्दमां, वनी गयो गुल्तान.

अमी० ३

आतम !!! अनुभवभांगकुं पीना.

आशावरी.

आतम !!! अनुभवभांगकुं पीना, ब्रह्मजीवनसैं जीना. आतम०

ध्यानशिलापर गुणमशाला, वाटकें करना झीना;

समताजलसैं सम्यग् धोना, उपयोगे हो लीना.

आतम० १

दिलप्यालामें अनुभवभांगका, आनन्दरसकुं पीना;

बुद्धिसागर आत्म उजागर, प्रगटे परम प्रभु चिह्ना.

आतम० २

हमेरा घरकुं हमने पिछाना.

आशावरी.

हमेरा घरकुं हमने पिछाना, आदि न अंत न देहयी न्यारा;

ज्ञानानन्द बलाना.....हमेरा.

बलता न जरता न खरता न पढता, असंख्यप्रदेशी माना;

काला न पीला न राता न भेता, लंबा न चौडा जाना. हमेरा० १

उंचा न नीचा न भारे न हल्का, स्पर्श न शब्द न ठना;
 बावन बहार परासे न्यारा, तुयांतीत ठिकाना. हमेरा० २
 निद्रा न स्वप्न न जाग्रत जूदा, निर्लेप नभ उपमाना;
 घट घट व्यापक झानी सो समजे, पीना नहीं जिहां खाना. हमेरा० ३
 पिंड न खंड न पूर्ण अखंडित, अज अविनाशी सुहाना;
 बुद्धिसागर ब्रह्मस्वरूपी, हमघर हममें समाना. हमेरा. ४

हमने ऐसी हवा खूब खाई.

आशावरी.

हमने ऐसी हवा खूब खाई, आधि न्याधि उपाधि टळी सब;
 आनंदधेन उवाइ..... हमने०
 वायुसे न्यारी अपरंपारी, तिनधुवन नाहि माइ;
 सबमें हे वह सबसे न्यारी, भ्रांति भिटे मगटाइ. हमने० १
 सत्यचिदानंदरससे रसाइ, ज्योतिज्योतिरूप छाही:
 जन्ममरण नहि राग न द्वेषा, डलटी अखियां सुहाइ. हमने० २
 मन बुद्धि चित्त नहि अभिमाना, घटघटमेंहि समाइ;
 बुद्धिसागर ब्रह्म हवा स्वच्छ, पाइ न गातां गवाइ. हमने० ३

हमेरा आतम तीर्थ अपारा.

आशावरी.

हमेरा आतम तीर्थ अपारा, दर्शनज्ञान चरणमय आतम;
 सबतीर्थ आधार..... हमेरा०
 आतम तीर्थमें नाहीं उपाधि, है नहीं मोहमचारा;
 आतमतीर्थसे सब तीर्थकी, उत्पत्ति निर्भारा. हमेरा० १

ज्ञानानन्द प्रकटता जहां है, वह तीरथ है प्यारा;
 ज्ञानसमाधिसे आत्मतीर्थका, ज्ञानानन्द उजियारा,
 आत्ममें सब तीर्थों समाये, जानत नाहि गमारा;
 बुद्धिसागर आत्मतीरथ, आपोआप विचारा.

हमेरो० २

हमेरो० ३

हमेरो आत्मप्रभु है प्यारो.

हमेरो आत्मप्रभु है प्यारो, घटघटव्यापक जगमें विलासी;
 सबमें है सब न्यारो....हमेरो०
 आत्मवण दिल क्षण न सुहावत, लागत जग सब खारो;
 जल बिन कमल न मत्स्य न जीवत, जगजीवन आधारो. ६० १
 हिंदु मुसल्मीन पारसी ख्रीस्ति, बौद्ध रु जैनमें धारो;
 सर्व प्राणीमें है प्रभुआत्म, उच्च न नीच नठारो. ६० २
 राम रहिमान अरिहंत हरिहर, नाम अनेक प्रकारो;
 बुद्धिसागर ब्रह्मपहावीर, सच्चिदानंद अपारो. ६० ३

आत्म !!! मोहसें नहि भरमाना.

सोरठ.

आत्म ! मोहसें नहि भरमाना, मोह महादुःखतानअरि है;
 उसकुं न दिलमें लाना.....आत्म०
 काम क्रोध मान माया लोभ रु, निन्दा मोह है जाना;
 सर्वशुभाशुभ कल्पना मोह है, उसकुं न दिलमें लाना. आत्म० १
 जबतक दिलमें मोह प्रगटता, तबतक ज्ञान क्या ध्याना;
 यावन् रागरु द्वेष है दिलमें, तावन् तुम दुःखस्ताना. आत्म० २

मोह पराधीन है तुम मारवू, तारवू तैरा न दाना;
 मोहगुलामोपनामै जीवो, करने है मोहवाना. भावप ३
 भावप ! छोड़ दे मोहगुलामी, ज्ञानमें हो मारधाना;
 बुद्धिमागर भावप समै, हो ना महामस्ताना. भावप ४

हमने पेंसी समाधि लगाइ.

आठारती.

हमने पेंसी समाधि लगाइ, ध्यान क ध्यानाभ्येसको भेद न;
 मन बुद्धि बिसराइ. हमने०
 नाम क रूपको मोह नहि कटु, पासना सबहि बिलाइ;
 बिट ब्रह्मांडको आधप नहि कुठ, उलटिभस्त्रिपां सुराइ. हमने० १
 राग न द्वेष न ईर्ष्य न बिता, अनेकउपोवि जगाइ;
 अनेकआनंद उलट्पो हृदयमां, बिटगइ मोहलदाइ. हमने० २
 बंध न मोक्ष न जन्ममरण नहि, समता ममता न कांइ;
 बुद्धिसागर ब्रह्ममहार्थीर, परममस्तुता पाइ. हमने० ३

खेलुं लुं हुं तो घाजीगरनी घाजी.

खेलुं लुं हुं तो घाजीगरनी घाजी, पाबुं न राजी नराजी. खेलुं०
 आवमनटकी माया बिलक्षण, जाने हुं ? ब्राह्मण फाजी;
 आवमनभयं मकृति माया, तावे धै रही नाजी. खेलुं० १
 मकृति रही जीवोपर गाजी, ब्रह्मदासी धनी छाजी;
 निःसेग साक्षो आवर ईश्वर, बिश्वनां रहियो गाजी. खेलुं० २
 सेन हमारा अगम अपारा, जाने नहीं जदघाजी;
 बुद्धिसागर आवमसेजी, खेलुंनो ययो राजी. खेलुं० ३

हमने ध्यानपतंग उड़ाया.

आशावरी

हमने ध्यानपतंग उड़ाया, उलटोअखियांसे देखत हम;

सुरतातान लगाया.....हमने०

अनुभवज्ञानकी दोरी लंबी, उसका पार न पाया;

आत्मगमनमें उंचा उड़ता, आनंदल्हो सुहाया. हमने० १

श्रुतज्ञानका दीगर साथे, बुद्धिमक्काश बढ़ाया;

बुद्धिसागर केवलज्ञानकी, ज्योतिमें ज्योति समाया. हमने० २

आत्म!!! तुम सबसें हो न्यारा.

आशावरी.

आत्म तुम सबसें हो न्यारा, नामरूपस भिन्न निरञ्जन;

चिदानंदआधारा.....आत्म०

नामरूपमें आत्म तुम नहि, यशअपयशसें न्यारा;

दुनिया देखत सो नाहि तुम हो, आप स्मरी लें प्यारा. आत्म० १

पुण्य पाप फल सुख अरु दुःखसें, मानामानसें न्यारा;

उच्च नहि अरु नीच नही तुम, मोहका सब है पसारा. आत्म० २

अज्ञ अविनाशी अलख अरूपी, ज्ञानसें है उजियारा;

बुद्धिसागर परब्रह्म तुम, मिटगया सब अधियारा. आत्म० ३

हमने अनहदवाद्य बजाया.

सोरठ.

हमने अनहदवाद्य बजाया, तनमनना भान ज विसराना;

पार न ध्वनिका पाया.....हमने०

सर्ववृत्तियां तन्मय होकर, आप हि आप सुनाया;

आप हि गाया आप हि पाया, अनहद आनंद छाया. हमने० १

पद चक्रोक्तं भेद गगनगङ्गा, जितनिष्ठान चढाया;
 ध्याता ध्येय ६ ध्यान कछु नहि, कथनीमें नहि माया. हम
 अनहदध्वनिसे अग्रे जाकर, परापारकुं पाया;
 बुद्धिसागर पेत्ते सो माने, गानेसे न जनाया. हम

आत्म!!! निजनो सेवा सारी.

जाशवरी राग
 आत्म!! निजनो सेवा सारी, निजभक्ति गुणकारी. आत्म०
 आत्मशुद्धिअर्थे द्रव्यने, भावार्थी सेवा सारी;
 देहदेवदमां आत्मदेव छे, भक्ति करो भयहारी. आत्म०
 मनवचतनुनुं रक्षण पृष्टि, मन नसंयम धारी;
 आत्मने परमात्म करवा, समजो अपेक्षा विचारी. आत्म०
 गुण प्रगटाववा दुर्गुण हरवा, निजआत्महितकारी;
 उपकार सत्कर्म भक्तिने सेवा, आत्मशुद्धिकारी. आत्म०
 आत्मनी करे आत्म सेवा, भक्ति अपेक्षा धारी;
 आत्मभक्तिर आत्म प्रगटे, परमात्म सुखकारी. आत्म०
 अष्टांगयोग ते आत्मभक्ति, चरणसेवा जयकारी;
 स्नानपानादि सबळी प्रवृत्ति, सेवारूप छे सारी. आत्म०
 सम्यग्ज्ञानीनो सर्वप्रवृत्ति, वृत्ति छे सेवा प्यारी;
 बुद्धिसागरआत्ममधुनी, सेवा असंख्यप्रकारी. आत्म०

हमारा भजनोक्तं नहि गाना.

आशवरी.
 हमारा भजनोक्तं नहि गाना, हम है पागल वढा दिवाना;
 तुमभी होगा दिवाना.....हमारा०
 कचापारद खाना जैसा, जैसा सोमल खाना;
 ऐसे शानबिना भजनोक्तं, गानेसे पस्ताना.
 हमारा० १

गात गवैया भजनोकुं बहुत, पेसा न होत है गाना;
 वही भजनहै अनहदध्वनिहा, मन होयत मस्ताना. हमारा० २
 ज्ञान ग्रहणकर पदगानेसे, शिवपुर श्रुति जाना;
 बुद्धिसागर पहा जो है, उसका अच्छा गाना. हमारा० ३

हमकुं जाने सो है ज्ञानी.

आशावरी.

हमकुं जाने सो है ज्ञानी, जाने क्या हमकुं अज्ञानी;
 हम आतम गुणखानि..... हमकुं.
 दुनिया सोधे सो अज्ञानी, समजे क्या दुनिया दिवानी;
 हमकुं जाने सो हमकुं पाये, लेना हमकुं पिछानी. हमकुं० १
 हम नहि तनुमनधनजडवस्तु, अग्नि बापु न नभ पानि;
 बुद्धिसागरशुद्धातमही, अंतर्ध्वनि यह जानी. हमकुं० २

अब हम अवधूत होकर फिरते.

आशावरी.

अब हम अवधूत होकर फिरते, आतम अवधूत मस्तदशमें;
 नार्ही जीते नर्ही मरते..... अब०
 दुनिया दिवानी च्हाये सो बोलो. हम नर्ही कोउसें डरते;
 आतममें हम मग्न भये है, आतम सहेलकुं करते. अब० १
 सबसें न्यारी गति हमारी, उलटी नदी उतरते;
 वर्तन पागल जैसा हमारा, नकल करे सो मरते; अब० २
 कबहु हमारी संग न करना, करते सो न उगरते;
 बुद्धिसागर आनंदधन हम, आतम आप समरते. अब० ३

मनुष्यो!!! करशो परउपकारो.

आश्चावरी.

मनुष्यो!!! करशो परउपकारो, तन धन ऐंळे न हारो. मनुष्यो० ॥

अवसर मळियो फेर न आवे, मळे न मनु जन्मारो;

गयो अवसर पाजो नही आवे, करी ल्यो जन्म मुधारो. मनुष्यो० १

दुर्गुण दुर्व्यसनोने निवारो, संतसमागम धारो:

दोष उदेखी सद्गुण देखो, दुःखीनां दुःख टाळो. मनुष्यो० २

मोह शपताननुं कयुं न करशो, करशो धर्मविचारो:

उपकारनो प्रतिबद्धो न इच्छो, काम प्रगटतो मारो. मनुष्यो० ३

काया माया अहंता न करशो, परशो धर्माचारो;

दान दया दम सम आचरशो, निर्दोषजीवन गाळो. मनुष्यो० ४

परपीडार्थी पाप छे मानो, निजपरिणतिने मुधारो;

बुद्धिसागरमधुभक्षिणी, निजभातमने उद्धारो. मनुष्यो० ५

हमारा वर्तन सचही तमासा.

आश्चावरी.

हमारा वर्तन सचही तमासा, कथनी रहणी सची न झूठी.

जलबिचमें ज्युं बतासा.....हमारा०

हम सर्वज्ञ नहीं है संतो!!! संतोके हम दासा;

लिखे पढ़े हम बालक सेला. भातुं तोतडी भाषा. हमारा० १

हमकुं हम न पिछान शकेंहे, स्वप्नसरीखा विलासा;

दुनिया हमपर कबहु न रखना, गुरुपनका विश्वासा. हमारा० २

गति हमारी मधु जानत है, हम है मधुका प्यासा;

बुद्धिसागरमधुभक्षिका, देखा दिव्य तमासा. हमारा० ३

आत्म!! सद्गुणसें सुख पाता.

आशावरी.

आत्म सद्गुणसें सुख पाता, दुर्गुणसें दुःख पाता.	आत्म.
सद्गुणसें किमत है जनकी, होता जगमख्याता;	
राज्य रु लक्ष्मीकी किमत नहि कछु, दुर्गुणी स्वप्ता खाता.	आत्म० १
दुर्गुणी व्यसनी चक्रीकुं कोउ, अंतरसें नहि रहाता;	
इसलिये दान दया दम संयम, ज्ञान विवेक महचा.	आत्म० २
सद्गुण वण तन धन यौवनकी, किमत कौंदी न शाता;	
शेठ राजा हुये तोभी कुच्छ न, प्रगटन दिलमें अशाता.	आत्म० ३
न्याय नीति भक्ति उपकार न, क्या दिलमें हरखाता;	
मोहमें माता जदमें राता, एकदिन नकेमे जाता.	आत्म० ४
यत्र तत्र सद्गुण पूजाता, सद्गुणी नहि पस्ताता;	
बुद्धिसागरसंतकी संगसें, गुणगण दिल प्रकटाता.	आत्म० ५

प्रभु म्हने कोटि उपाये उगारो.

आशावरी.

प्रभु म्हने कोटि उपाये उगारो, लखुं उपदेशुं भूल हजारो;	
अवगुण दोष अपारो.....प्रभु.	
बालक उन्मत्त जेवो बनीने, करुं हुं जे जे लवारो;	
सत्य जूठ सहु जाणे प्रभो तुं, शुद्ध करीने उद्धारो.	प्रभु० १
एक पलकमां तैं उद्धार्या, मुज सरीखा हजारो;	
मुज दोषो सामुं नहीं जोशो, फक्त दया करी वारो,	प्रभु० २

गांदो घेळो पण भक्त हुं तारो, तुं छे माणर्पा प्यारो;
 अलख अकळ तुमने न लग्नुं हुं, तेमां नही दोष मारो. प्रभु० ३
 तुन स्मरंतां पत्न करंतां, मगटे दोष विकारो;
 सबजाथी नबळो हारे त्यां, करसो न्यायचिचारो. प्रभु० ४
 अज्ञानी हुं भूतुं तेमां, भूल्लो हेतु मुभारो;
 तुन शरणे आम्ह्या पजो मारो, तुन शिर छे सहु भारो. प्रभु० ५
 तारो हवे ने झानी भूने, हुं अज्ञान छुं बाळो;
 तारो उगारो तनारो आधारो, दोष हवे शुं मारो. प्रभु० ६
 जेबां बुद्धि तेवीं रीते, यपो हुं म्हावीर तारो;
 बुद्धिसागर धारे आचो, अरजी वरमां स्वांकारो. प्रभु० ७

जगत्में हम है सबसे नठारा.

आश्चर्यो.

जगत्में हम है सबसे नठारा, सबजाचोकी निदा जगतक;
 तबतक हमही नठारा..... जगत्में०
 जगतक राग रु रोष मगटन है, तब तक दोष अशारा;
 गुर्पापनाका क्या अहंकारा, जगतक दिलमें विकारा. जगत्में० १
 निंदोतो सब हमकुं निंदो, यो हमकुं पिछारा;
 हमही हमकुं निंदत गईत, पथाचाप अतारा. जगत्में० २
 ज्ञानपनाका गर्व क्या करना, हम है मूर्ख गवारा;
 बकवादी हम करत लवारा, हमपर मोहसवारा. जगत्में० ३
 परब्रह्मनहारीमनुका, शरण किया सुखकारा;
 बुद्धिसागरसंतजनोंकी, संगत्से है उदारा. जगत्में० ४

जगतमें सबसे हम है सारा.

आशावरी.

- जगतमें सबसे हम है सारा, सर्वद्रव्य निजधर्मसे सारा;
कोउ न बतें नठारा..... जगतमें ॥
- सापेक्षासे सारा नठारा, मन बुद्धिसे विचारा;
जड चेतन निजभावसे सारा, ए सब है व्यवहारा. जगतमें १
- चिदानन्दमय ब्रह्म प्रभु है, आत्म हम निर्धारा;
जड जग करत है सेवा हमारी, निश्चयसे अविकारा. जगतमें २
- निश्चयनयसे कर्म न हम है, हम है आत्म प्यारा;
अनंत गुण पर्यव एकरूपी, राग रु रोपसे न्यारा. जगतमें ३
- देना नहि आत्म धिकारा, ज्ञानानंद आधारा;
बुद्धिसागर आत्म हम है, निश्चय उपयोग धारा. जगतमें ४

हमारा मनका नहि है ठिकाना.

- हमारा मनका नहि है ठिकाना, गति हमारी हमहि जाने;
हमकुं विसरजाना..... हमारा;
- गुरुगमविन मत्कृतभजनोपर, आकीनकुं नहि लाना;
जिनवर गणधर ऋषि मुनिवरकी, वाणी करणी प्रमाना. हमारा १
- बुद्धि हमारी नयबहुरंगी, प्रभुपरभये है दिवाना;
हम है हमारे तानमें रसिये, हमकुं न छेडो श्याना. हमारा २
- हमकुं कबहु नहि अनुसरना, करना महावीरध्याना;
बुद्धिसागर अनंत ब्रह्महै, आपोआप मकाना. हमारा ३

दयासम धर्म न को जग सारो.

राग आशावरी. सोरठरागेणाऽपिगीयते.

दयासम धर्म न को जग सारो, दयाविना प्रभु दर्शन नहीं छे;
हिसाबुद्विचारो....

.....दया०

दयाविषे सत्य तर जप भक्ति, सपाइ जाय विचारो;
दयासमो कोइ धर्म न मोटो, जीरदया चित्त धारो. दया० १

रहेभविना रहिमान मळे नहीं, दया प्रभुरूप धारो;
द्रव्यने भाव दयायो अज्या, तेना अधर्माचारो. दया० २

दयाविनानुं सत्य छे जूहुं, न्याय ते मोह विकारो;
अहिंसानो वृत्तिमृत्ति, धरतां धर्माधारो. दया० ३

सत्य दयावंत जगमां सबळा, निर्दय नबळा धारो;
हिसक लोकोयो प्रभु दूरे, मानवभव नहीं हारो. दया० ४

प्रभुवशावीरे दयाधर्मयो, कीधो विश्वोदारो;
बुद्धिसागरदयाधर्मयो, लोको !!! जातय तारो. दया० ५

क्षमापना.

आपस्वभावमां रे अबधूत सदा मगनमें रहेंना. ए राग.

सयळा जीवने रे, आज स्वभावुं साचा भावे,
दोष मान माया ने लोमे, जीवो हण्या हणाव्या;
ताप्या परिताप्या जे में, आजे सर्वे स्वभाव्या. सयळा० १

शाने कामे जीवोनुं, वृहं कीधुं भावे;
स्वचोराश्री योनि भयतां, स्वभावुं सपतादावे. सयळा० २

मनमां अन्यजीवोना, घातक कयां विचारो;
विचारोने गर्हुं छुं, त्यागुं हिसाचारो. सयळा० ३

एकेन्द्री आदिधी मांडी, पंचेन्द्री सहुजीवो;	
करी करावी हिंसा निंदु, गर्हु पापी दावो.	सयळा० ४
हिंसा जूठु चोरी झारी, कुकर्म निंदु जाणी;	
परिग्रहयोगे हिंसा कीधी, खमावुं धर्मने आणी.	सयळा० ५
युद्धादिकहिंसककार्योधी, मार्या जीव खमावुं;	
धर्मभेदना द्वेषे मार्या, पश्चात्तापे भावुं.	सयळा० ६
गृहावासमां सर्वारिभे, मारेलाने खमावुं;	
त्यागावस्थामां परमादे, संताप्याने शमावुं.	सयळा० ७
मिथ्याविरतिकृपाययोगनां, निंदु गर्हु पापो;	
आस्रवकर्मो निंदु गर्हु, माफो जीवो आपो.	सयळा० ८
लडाइ टंटा द्वेषने निंदा, -करी जीव संताप्या;	
रागद्वेषे कामे मुंझी, जीवो जे जे काप्या.	सयळा० ९
पशुपंखी जलचर संताप्यां, कूडां दोधां आळो;	
हांसी चाढीचूगली कीधी, दीधी द्वेषे गाळो.	सयळा० १०
दुःखिआना न्याये अन्याये, हिंस्या जेजे माणी;	
अधर्ममांहि धर्मने मानी, अशुद्धपरिणति आणी.	सयळा० ११
अधर्म कीधा सयळा निंदु, कीधा दुष्टविचारो;	
इष्यांथो पापो जे कीधां, निंदु पापाचारो.	सयळा० १२
अनेतमवनां पापो निंदु, बैरनी वृत्ति त्यागुं;	
रागरावनी वृत्ति त्यागुं, सर्वने पाये लागुं.	सयळा० १३
निमित्त येने अन्यजीवोने, कर्मो जे बंधाव्यां;	
मनवागो कापाथो कंइ पग, मनडाने दुहाव्यां.	सयळा० १४
मैथुनआदिकर्म जे कीधां, खेती आदि कर्मो;	
तेथो जीवो जेइ विगास्या, उरदेश्या जे मनो.	सयळा० १५
दुरणे आव्या जीवो मार्या, साधु इग्या इणाव्या;	
देवगुलने धर्मनी निंदा, कीधी जीव सताव्या.	सयळा० १६

- જીવોને શુભ્રો માની, તેઓને જ મરાળ્યા; સપઞ્ચા ૦ ૧૭
- માયાને વઝી અનુમોધા જે, આજે તેહ તમાળ્યા. સપઞ્ચા ૦ ૧૮
- આનન્દગી કોઈ જીવો ઉપર, રહો વૈરદુર્બુદ્ધિ; સપઞ્ચા ૦ ૧૯
- નિદુ ગર્હુ સયલું ભાવે, કરું આતમની શુદ્ધિ. સપઞ્ચા ૦ ૨૦
- દેવોને દેવીઓ નિષાં, નિદું ગર્હુ દોષો; સપઞ્ચા ૦ ૨૧
- ગુરુ ઉપર મગદેવ્યા નિદું, ગર્હુ સયલ સોષો. સપઞ્ચા ૦ ૨૨
- જૂઝી સાક્ષી પૂરી નિદુ, ધરું ન મનમાસત્તિ; સપઞ્ચા ૦ ૨૩
- દેવગુરુને ધર્મસંતની, કરી જે જે કમવસ્તી. સપઞ્ચા ૦ ૨૪
- મિત્ર ગુરુ શ્રીદ્રોહ કર્યા જે. ગુણ ઉપર ખરકારો; સપઞ્ચા ૦ ૨૫
- ધર્મશાસ્ત્રને જૂઝાં માન્યાં, નિદુ મિથ્યાચામે. સપઞ્ચા ૦ ૨૬
- અરતપરસ સહુ જીવ લદાળ્યા, ધર્મે દિસા કીધો; સપઞ્ચા ૦ ૨૭
- પરાઈ કદિ ઓઝવો લીધો, દિસીતીતિ લ પો. સપઞ્ચા ૦ ૨૮
- બૌતરાગ મુનિવરને સંચની, સાક્ષીજ જ તમાયું; સપઞ્ચા ૦ ૨૯
- સર્વજીવો હે આતમસરસ્વ! નિશ્ચય મનમાં લાયું. સપઞ્ચા ૦ ૩૦
- અન્યજીવોના વહુ અપરાધો, કોંઈ જે આધવમાં; સપઞ્ચા ૦ ૩૧
- યાદી લાચી ધણું તમાયું, રહું નહિ ભરદવામાં; સપઞ્ચા ૦ ૩૨
- અન્યજીવોના દોષો દેસો, જગત્તં દુષ્ટતા પાટ્યા; સપઞ્ચા ૦ ૩૩
- આલો દોષાં અનુમાનેને, શુભ-શિખામ નનાડપા. સપઞ્ચા ૦ ૩૪
- વૈરતનો પ્રતિવદલો લેવા, કીધા કાચાશવા, સપઞ્ચા ૦ ૩૫
- અન્યોની અપકીર્તિ કરવા, કીધા જે મન-નાવા. સપઞ્ચા ૦ ૩૬
- નાતનાત ને દેશદોષમાં, સંસાર-ચરમાં કીધાં; સપઞ્ચા ૦ ૩૭
- નારદ જેવાં કામો જે જે, તે તે તમાયો લીધાં. સપઞ્ચા ૦ ૩૮
- સાધુસાધુને જ લદાળ્યા, ધર્મીઓને અદાળ્યા; સપઞ્ચા ૦ ૩૯
- સરલજનોને વહુ સરદાળ્યા; કોને સૂર ચદાળ્યા. સપઞ્ચા ૦ ૪૦
- રહસ્ય હિંદો મને પ્રકાશ્યાં, વિશ્વ-સં ને વિનાશ્યા; સપઞ્ચા ૦ ૪૧
- અન્યજીવો દુઃખી વહુ-પાવે, પરા માર્ગ પ્રકાશ્યા. સપઞ્ચા ૦ ૪૨

- મનવાણીકાયાથી દુષ્કૃત, કીધાં જે જે કરાવ્યાં;
 અનુમોશાં તે નિંદુ ગર્હુ, યાદ જે આવ્યાં નાવ્યાં. સઘઢા૦ ૩૦
- પૃથ્વી પાણી વાયુ અગ્નિ, વનસ્પતિ ત્રસ પાણી;
 ભવોભવ આ ભવ સર્વે સ્વમાયું, પથાચાપને આણો. સઘઢા૦ ૩૧
- હિંસાના ઉપદેશો આપ્યા, અને અપાવ્યા સંક્યા;
 લઘ્યા લઘાવ્યા હિંસક ગ્રન્થો, કરી સ્વમાયું હિંસા. સઘઢા૦ ૩૨
- રાત્રીભોજન કર્માદાનને, ભોજનપાણીયોગે;
 ભોગ અને ઉપભોગે જીવો, હણિયા યંત્રપયોગે. સઘઢા૦ ૩૩
- સ્વાર્થદંડને અનર્થદંડે, હણિયા જીવ હણાવ્યા;
 સ્વમું સ્વમાયું મિત્રભાવથી, સંકટમાં સપઢાવ્યા. સઘઢા૦ ૩૪
- શિષ્યો ભક્તો ગુરુવંધુઓ, દુષ્ટજનોને સ્વમાયું;
 રાગને રોષ કરુ નહિ કોથી, વીરમધુ દિલ ધ્યાયું. સઘઢા૦ ૩૫
- સંઘ ચતુર્વિધ વર્ણ ચતુર્વિધ, સર્વજ્ઞાતના ત્યાગી;
 સ્વમું સ્વમાયું હસ્ત જોડીને, દેજો સર્વે માફી. સઘઢા૦ ૩૬
- પરમેશ્વર દે મુજને માફી, રહું નહીં અપરાધી;
 વતું સદા હું નિરપરાધી, કરું ન આધિ ઉપાધિ. સઘઢા૦ ૩૭
- મધુમહાવીરવચનામૃતથી, જાગી ઉઠયો જાણી;
 ક્ષમાપના છત્રીશો રચી શુભ, નિજ આત્માર્થપ્રમાણી. સઘઢા૦ ૩૮
- સર્વે જીવો સ્વમું સ્વમાયું, વૈર ન કોઈથી રહિયું;
 સર્વે જીવો મિત્ર સરીત્વા, ક્ષમાપના દિલ વહિયું. સઘઢા૦ ૩૯
- મેસાળામાં કરી ચતુર્માસ, ક્ષમાપના શુભ કીધી;
 ક્ષમાપના જે કરશે જીવો, તેનો થાશે સિદ્ધિ. સઘઢા૦ ૪૦
- વૈરવિરોધ રહિત જગ થાઓ, શાંતિમંગલ વરણો;
 બુદ્ધિસાગર આનંદ પામી, સિદ્ધબુદ્ધ થૈ ઠરણો. સઘઢા૦ ૪૧

साधुभाइ!!। मनवशकरणा न सहेला.

सोरठ.

साधुभाइ मनवश करना न सहेला, ज्ञानी वरसी गए बहुत लपसी;
 मनमारण मुश्केला.....साधु०
 हरिहरब्रह्मान्यास न जीते, सबमें है सबसे अकेला;
 अनेकरूपसे मनके बन्ध जग, खेले अगणित खेला. साधु० १
 कबहुक दीनने कबहु मर्द है, कबहु दस थकेला;
 कबहु आत्मबन्ध होइ बर्ते, छटर्की फरत बहुफेला. साधु० २
 मन ओर आत्म भिन्न हुवे तब, मिलता है मुक्तिमहेला;
 बुद्धिसागर आत्मजीतसे, मन नाहि दस रु पहेला. साधु० ३

आत्म!!! जग सब जूठी बाजी. ॥

राग आशावरी.

आत्म ! जग सब जूठी बाजी, होवत कहा वहां राजी. आत्म०
 मन बाजीगरकी सब बाजी, होना क्या राजी नराजी;
 पढ़कर भूले पंडित काजी, फोड़कुं कबहु न छाजी. आत्म० १
 मोहके बन्ध क्या होवत पाजी, रहे न चक्री गाजी;
 बुद्धिसागरमधु अपनाजी, दूजा सब स्वमाजी. आत्म० २

आत्म ! आपकुं आप जगाना.

सोरठ.

आत्म ! आपकुं आना, मोह प्रपाद श्रयतान भगाना;
 आपमें मनकुं लगाना.....आत्म०

केवलज्ञानस्वरूपी सच्ची, जागृति है तुज श्याना;	
तुर्याविस्था जागृति वह तुज, अनंतज्योतिका स्थाना.	आत्म० १
जाग्रत होकर उठो चेतन ! तुम हो जगमें प्रधाना;	
बहुत गइ अब अल्प गही है, करलो अमृतपाना.	आत्म० २
जाग्रत् होई नहीं अंधियारा, जातनिशान चढाना;	
गमनके गढमें अनहदधूनका, पायकुं वेगे बजाना.	आत्म० ३
अनुभव पाकर गुरुगमज्ञाने, आपोआपकुं गाना;	
बुद्धिसागर आत्मआनंद-रसमें है भरताना.	आत्म० ४

चिदानंदरूप संभारो रे.

निशानी कहा बतायुरे. राग गोडी. ए राग.

चिदानंदरूप संभारो रे, करी बस मनबचकाय.	चिदानंद०
एकैक इन्द्रिय बस धतां रे, भगटे दुःख अनंत;	
पांचे इन्द्रिय बस धतां रे, आवे नहीं भव अंत.	चिदानंद० १
शुभाशुभमनपरिणति रे, रोके सुख अनंत;	
सर्वेच्छाओ रोधतां रे, आत्मधर्म भगटंत.	चिदानंद० २
क्रोध मान माया अने रे, लोभ भगटतो वार;	
कामविषयना स्वार्थने रे, वारे भवादधिपार.	चिदानंद० ३
हिंसा जूठ चोरी अने रे, मैथुनवृत्ति तिवार;	
अनंतसुखसागरमधु रे, भगटे दक्षि अपार.	चिदानंद० ४
आत्म आपस्वरूपमां रे, रहो उभयोने नित्य;	
बुद्धिसागरपूर्गता रे, भगटे सत्य पवित्र.	चिदानंद० ५

आनंदरस अमृत चाखो रे.

राग गोदी. निधानों कहा बतावुं रे. ए राग.

आनंदरस अमृत चाखो रे, पुत्रजस करी दूर. आनंद०

आतमरस पाग्या पछी रे, पुत्रलरस न चहाय;

आतमरसअनुभव यतां रे, पुत्रलरस टळी जाय.

कोटि उपायो केळ्ये रे, टळे न जहरसरसराग;

आतमरसने स्वादतां रे, सहेजे जहरसत्याग.

आत्मज्ञानपी मगटवी रे, आतमरस भापूर;

समिक जहरस पाछे रे, दुःख निपत्ति हजूर.

देहहृदिय मन शांतपी रे, सुख न शांति लगार;

आतमरस पाग्या पछी रे, रई न जहरस प्यार.

आतमरस छे आत्मपां रे, आतमनी नहीं बहार;

बुद्धिसागर आत्मपां रे, आनंद अपरंपार.

आनंद० १

आनंद० २

आनंद० ३

आनंद० ४

आनंद० ५

प्रभुका धर्म तो धर्म हमारा.

राग कान्हरो.

मधुका धर्म तो धर्म हमारा, माया धर्म तो धर्म है न्यारा;

मधुका वर्ण तो वर्ण हमारा, मधुका रूप तो रूप हमारा.

मधु हमारा दिलमें समाया, मधुके रूपमें हमभी समाया;

मधु तो हम है हम तो मधु है, सदादेशा एक विधु है.

मधुकी जाति वह हम जाति, देह जाति है निध्याभ्रान्ति;

मधु है अरुणो हम है अरुणो, सादेशाओ रूपारुणो.

मधु है नैसा हम है नैसा, मधुका देहा हमका भी देहा;

मधु है नैसा हम है नैसा, मुनवे दिलमें रहा न अंदेशा.

१

२

३

४

कंचनकामिनीमोहकुं वारो.

कान्हरो.

- कंचनकामिनीमोहकुं वारो, शुद्धातमकुं दिल्लमां धारो;
 बाहिरभोगकी इच्छा होये, तबतक प्रभुकुं कोइ न जोये; कं० १
- अंतरकामका नाटकखाना, तबतक होत न प्रभुसँ ताना;
 जबतक चामडीरंगमें प्रीति, कामोदयकी चेष्टामृत्ति. कं० २
- तबतक आतमरसकुं न स्वादो, छंडो मोहका सब उन्मादो;
 जबतक स्वप्नमें कामकी चेष्टा, तबतक होता नहि उपदेष्टा. कं० ३
- स्वप्नमें देखकी धातु जो जाये, तबतक योगी न कोउ कहाये;
 आतमरसआस्वाद जो प्रगटे, कामके स्वप्नादिक सब विगटे. कं० ४
- आतमरसका आतमदरिया, आतमरसस्वादी जन तरिया;
 मुद्धिसागर अनुभववरिया, मुनिवर योगी बने केशरिया. कं० ५

चेतन !!! विषयनी इच्छा निवारो.

अबसर घेर घेर नहीं आये. आशावरी.

- चेतन !!! विषयनी इच्छा निवारो, विषयसम विषयना भोगे न शांति;
 आवे नहीं भव आरो.....चेतन०
- ष्यांमुधी मनमां विषयनी इच्छा, त्यांलगी स्थिरता न पावो;
 वर्णगंधरसस्पर्शने श्रद्धना, मोहे न मनने मुंझावो. चेतन० १
- पांचे इन्द्रिय मनना कामे, प्रगटे सर्वकपायो;
 ढगले ढगले दुःख अनंतां, अनुभव दिल प्रगटायो. चेतन० २
- जड पुद्गलमां ममता अहंता, सुखबुद्धि संसारो;
 जडचेतन जगमांही समता, प्रगटे तो भवपारो. चेतन० ३

विषयरसे व्हाया; दडकाया, पामे दुःख अपारो;
चेत चेत वैराग्यने घारी, उंटो काम तरारो. चेतन० ४
स्वप्नविषे पण विषयनां इच्छा, प्रगटंती सुट बारो;
शुद्धिसागर आत्मशुद्धि, थातां घट उजियारो. चेतन० ५

मुनिवर !!! मौनपणे व्रत पाळो.

आज्ञावरी.

मुनिवर !!! मौनपणे व्रत पाळो, आत्मना उपयोगे रहींने;
रागने द्वेषने टाळो.....मुनिवर०
पंचमहाव्रत पंचाचारने, अष्टांगयोगयी चालो;
समभावे रही आत्म ग्हालो, मूर्खो मोहनो चालो. मुनिवर० १
काम अहंता ममता मारो, प्रगट्पा शुत्रु संहारो;
द्रव्यभावयी संगने टाळो, वासनावीजने बाळो. मुनिवर० २
व्रण्यगुप्ति धरी आनंदपेने, आत्मजीवन गाळो;
शुद्धिसागर शुद्धोपयोगे, परमेश्वर दिल भालो. मुनिवर० ३

स्वरां प शिक्षित नरने नारी.

आज्ञावरी.

स्वरां प शिक्षित नरने नारी, भाषा अनेक भणे अभिमान न;
दुर्गुण ध्यसन निवारी.....स्वरां०
हिंसा करे नहीं जूटुं न बोले, पाप नहीं व्यभिचारी;
चोरी करे नहीं नातिण बवें, बवें सदा उपकारी. स्वरां० १
पोपटपेठे भाषाज्ञाने, वृत्ति न टळवी नटारी;
भण्ण्यागण्या बक्ताओ यतां पण, दुर्गुण रहेता भारी. स्वरां० २

સદ્વર્તન વળ પાસ થતાં શું ? ફોગટ છે હુશિયારી;	સ્વરાં ૩
વાદ્યસુધારો મનમાં કુધારો, દુષ્ટવૃત્તિને વિકારી.	
પ્રભુદિશ્વાસી સત્ય પ્રકાશી, વૈર ક્ષેર પરિહારી;	સ્વરાં ૪
માતાપિતાની સેવા કરે વહુ, કાર્ય કરંતા વિચારી.	
મતમતભેદે સ્વેદ કરે નહીં, સંપી બને સહકારી;	સ્વરાં ૫
સદ્ગુરુસેવા કરે વહુમીતે, ધર્માચાર વિચારી.	
રાગદ્વેષની પરિણતિ વારી, થાવે ધર્મવિહારી;	સ્વરાં ૬
મનવચકાયાપવિત્રતા ધારી, દિલમાં દયાની વપારી.	
અવગુણ ઉપર ગુણને કરે જે, સાત્વિકમહ્યાહારી;	સ્વરાં ૭
સાત્વિક પાન કરે ત્રિવેકે, પ્રમાણિકગુણધારી.	
મનવાણીકાયા કેલ્લવવી, કેલ્લવણી એ સારી;	સ્વરાં ૮
કહેણી પ્રમાણે રહેણી નહીં જ્યાં, મળતરમાં મૂલ ભારી.	
સેવામાં અર્પાઈ જાવું, નિધય એ નિર્ધારી;	સ્વરાં ૯
નિર્દોષદૃષ્ટિ સમતાચારી, ધર્મ્યજીવન અવતારી.	
દિલનાં-સાગર જઝસમ નિર્મલ, પૃથ્વી ક્ષમા ગુણધારી;	સ્વરાં ૧૦
વાયુપેંઝે લઘુતાથી હલકાં, અગ્નિસમાં તેજધારી.	
નખવત્ નિઃસંગી નિહેંપી, મેઘનદી અનુસારી;	સ્વરાં ૧૧
ગુણગણરાગી હૃદયની સૂઝી, મૂકી સર્વે વારી.	
જહરસ ભોગી પણ જે અયોગી, આતમરસ અધિકારી;	સ્વરાં ૧૨
આતમશુદ્ધિ કરે ગુપ્તીયારી, જગમાંદી વલિહારી.	
સાત્વિક કેલ્લવણી પામેલાં, દેવદેવી નરનારી;	સ્વરાં ૧૩
બુદ્ધિસાગર પ્રભુજયકારી, શિક્ષણ શિવસુખકારી.	

आत्म !! तात्परो धा उपयोगी.

सोख.

- आत्म !! तात्परो धा उपयोगी, निम्न निरंजन निर्वन्धयोति;
 शुद्धयोगे अयोगी..... आत्म०
 शुद्धलनाशी तुं अरिनाशी, देहरोगी तुं अगीगी;
 शुद्धरूपी तुं छे अरुपी, ज्ञानानन्दनो भोगी. आत्म० १
 काल अनादि अनन्त तुं आत्म, र्पित नही शोकी;
 वर्णगंधरसस्पर्श न शब्द न, अलखदशा तुन नोखी. आत्म० २
 उपयोग धर्म छे उपयोग किरिया, मोह धा नही दोगी;
 बुद्धिसागरध्वस्तस्वरूपी, उपयोगे मनुष्योगी. आत्म० ३

आत्म !!! निज उपयोगे रहेशो.

सोख.

- आत्म !!! शुद्धोपयोगे रहेशो, मोहरिणति मगटी वारो;
 उपयोग धर्मने रहेशो..... आत्म०
 उपयोगे कर्म अनन्तां स्वरतां, निम्नगुण निम्नने देशो;
 क्षणभुवन शून्यशाही छे तुजनां, पापो शिवमुख लेखो. आत्म० १
 अनन्त आनन्द आत्मपांही, लेश धरो न अंदेशो;
 बाहिरबुद्धि तमी अंतरमां, शुद्धबुद्धिपी मवेशो. आत्म० २
 असंख्यवर्षाकरनो एवो, आत्मशुद्धसंदेशो;
 बुद्धिसागरशुद्धात्ममां, उपयोगे ठरो बेसो. आत्म० ३

आत्म ! आत्मशुद्धिने धारो.

(आत्मशुद्धि.) सार.

आत्म ! आत्मशुद्धिने धारो, मनवाणीतनुर्था तनी हिसा;	
धरो अहिसाभाधारो.....	आत्म०
देवगुरुने धर्मनी श्रद्धा, समकितना ज विचारो;	
मिथ्याशुद्धिमृत्ति त्यजतां, ठळता मनना मिकारो.	आत्म० १
सेवाभक्ति ज्ञान उपासना, कर्मयोग व्यवहारो;	
पर विरोध न दिलमां रहेतां, प्रशुःशन अवधारो.	आत्म० २
मैत्रीमोदने मध्यम्य करुणा, भावना भावो चारो;	
निर्दोष जळभोजनने लेतां, सात्विक वृत्ति सुधारो.	आत्म० ३
सात्विक ज्ञानने शुद्धज्ञाननां, शास्त्रो भणी मोह मारो;	
सर्वज्ञानना चीजो वाळो, अंतरमां मन वाळो.	आत्म० ४
परने पीडा करो न करावो, अन्यजीवो न संहारो;	
मनवचकायथा परजांचोने, दुःखचो नहि गुणारो.	आत्म० ५
जूहुं चोरी मैथुन दारु - व्यभिच र मांस निवारो;	
संयम तप सद्दर्शन धारो, टाळो कपाय प्रचारो.	आत्म० ६
धर्मी अधर्मी मिधर्मी उपर, राग रोष सेद टाळो;	
भात्रीभावे सुखदुःख प्रगटे, समभावे ते निहाळो.	आत्म० ७
उपसर्गो परिग्रह सह संकटो, प्रगटे हिंम्यत नही हारो;	
सुवर्णवत् कसाओ विवेक, आत्म गणी लो प्यारो.	आत्म० ८
सर्वजीवो निज आत्म सरखा, गणवा ए धर्म सारो;	
दुर्गुण दुष्पसनो क्षट टाळो, शुद्धस्वरूप संभारो.	आत्म० ९
आगम वेद पुराण कुरानने, वाङ्मय सार उद्धारो;	
दोषो टाळो सद्गुण धारो, दान दया उपकारो.	आत्म० १०
चावुं ने सहेवुं साचुं वहेवुं, काम जीती प्रभु भाळो;	
शुद्धिसागर फेहेगी रहेगी, सरखी सफल अवतारो.	आत्म० ११

चतुरजन !!! हितशिक्षा दिल धरशो.

आचार्यो.

चतुरजर !!! हितशिक्षा दिल धरशो, संवजनोनो संगति करवां;
 नेहो पोवे सुधरशो.... चतुर०

कुडुंबघोननां संपोने रहेशो, काटफूट नही करशो;
 धर्मे राज्पनो दोह न करशो, कार्य दगनां आदरशो. चतुर० १

पावपित्रा हृद गुरुजन सेवा, करवां न पाछा पदशो;
 दास्तांसयको दूर रहेशो, मजसंभेदे न लडशो. चतुर० २

मागावे पन हिसा न करशो, जूठं न बगारे करशो;
 सात्विक आहार पानने बग्रे, मनवनगुदि आचरशो. चतुर० ३

निर्भय निर्दोष स्वातंत्र्यजावन, धराने विश्व विचरशो. चतुर० ४

परोपकारे अनाई नाशो, पावधर्म परिहरशो;
 निष्कामे दुग्यहायो करशो, भूलदोष परिहरशो. चतुर० ५

मनवानो कायपो दुग्धव. निर्दोष पयात्ताने करशो;
 मनवानावनुगुणहार गुदि, कराने संपन्न बरशो. चतुर० ६

मह नेळवता तर जर दानने, निर्दम व्रत आचरशो;
 सद्गुरुसेवा भक्तिनां स्वार्पण, करवां मधुमद बरशो. चतुर० ७

जि.मय्ये गुदमेनयो बर्तो. पाप करवां हरशो;
 नयो कोनुं चूक न इच्छो, जूठो साधो न भरशो. चतुर० ८

गुन वजशो सद्गुण सेवो, न्यायनी तयो विचरशो;
 न्यस्तनयो दूरे रहेशो, नीतिप पेटने भरशो. चतुर० ९

व संकट पदवां मापावे, जनीति पाप न करशो;
 चिनांही मनु न चितरशो, क्षम क्षम मनुने समरशो. चतुर० १०

अपराधी दुर्जन शत्रुनं, शक्ति छातां भलं करशो;
 समताभावे आत्मजीवन, धारी शिवपुर वरशो. चतुर० ११
 प्रभुमहावीरनां शुभवचनामृत, हितशिक्षा आचरशो;
 बुद्धिसागरप्रभुमयजीवन, प्रकट विदानंद वरशो. चतुर० १२

॥ हमकुं जानत है कोउ ज्ञानी. ॥

आशावरी.

अवधू क्या मागुं गुणहीना. ए राग.

हमकुं जानत है कोउ ज्ञानी, हमकुं न जानत पापी अज्ञानी;
 जानत नहि अभिमानी.... हमकुं०
 हमकुं जानत अवधूत योगी, कोउ अनुभवतानी;
 शुद्धसनेही त्यागी जानत, लेत है भक्त पिछानी. हमकुं० १
 समभावीजन हमकुं जानत, जानत है कोउ ध्यानी;
 हमकुं जो जाने उसके घरमें, झलके हमारी निशानी. हमकुं० २
 हमकुं जो जानत उसके दिलमें, उभरात आनंदवाणी;
 बुद्धिसागर समझे सो पावे, आनंदघनकी खानि. हमकुं० ३

आत्म तुंछे ज्ञाननो दरियो.

आशावरी.

आत्म तुंछे ज्ञाननो दरियो, अस्तिनास्तिगुणपर्यायजलधि;
 द्वेषतर्ंगे भरियो.... आत्म०
 शक्ति अनंतो समये समये, सत्ताए नित्य दरियो;
 ब्रह्मकालमां प्रकटस्वरूप तुं, नहि भरियो अवतरियो. आत्म० १
 अनंत सुखसागर गुरुदेव तुं, गुरुकृपाए भळियो;
 बुद्धिसागर ब्रह्मस्वरूपमां, ब्रह्मस्वरूपे भळियो. आत्म० २

दीर्घायुषी अने आरोग्यवंत सुखी धवाना उपायो.

चालो सहिपर मंगल गाइए, छइए मनुनां नामोरे. ए राग.

दीर्घायुषी आरोग्य जीवन, शिखाओ सहु जाणोरे;
जाणी बरौ तेइ मयाणे, निश्चय एवो आणोरे.

दीर्घां १

कटकढोने भूख ज लागे, त्पारे नियमित खावुंरे;
अतिश्चय त्पारुं मांहुं न खावुं, श्रीतोदकपी न्हावुंरे.

दीर्घां २

सौर्यबुंद नहि पढवा देवुं, कसरत करवो सारीरे;
इस्वकर्मभादि कुटेवो, पढवा न देवो नगारीरे.

दीर्घां ३

दुग्धादिक सात्विकभोजनयो, तनुतुं पोषण कीजेरे;
भोजन करतां शोक ने भांति, बलेष्टादिक त्यजीजेरे.

दीर्घां ४

तामस राजस भोजन त्यजवुं, हर्ष शोक बग रहवुंरे;
पहर दिवसे करो उपवासन, मुखयो तातुं पदेवुंरे.

दीर्घां ५

रिसा जूहुं चोरी कर्मो, त्यागी बनो संतोषोरे;
अपमर्त्यमैथुन व्यभिचारादिक, त्यागो याओ न रोषोरे.

दीर्घां ६

ताजोहवाने निर्मलपाणी, बध्नेयी तनु पोषोरे;
पापी खोटा धंधा त्यागो, परधन ग्हासुं न जोषोरे.

दीर्घां ७

जुवानी तो दिवानी गणी, जाल्बखी चारित्र्येरे;
दुष्टन्यसनने दुर्गुणयो तो, दूरे रहोए मीतेरे.

दीर्घां ८

देवगुरु ने संतनी सेवा, करोए रुहां रीतेरे;
अतिधम अतिस्वावुं अतिनिद्रा, त्यजोए चोस्ते चित्तेरे.

दीर्घां ९

अनिद्राने अतिउपवासो. अभक्ष्यभक्षण त्यागोरे;
अतिविहरवुं ने अविहरवुं, तजवो कामनो रागोरे.

दीर्घां १०

अतिश्चय इसवुं रोवुं त्यजवुं, अति विचाराचारोरे;
श्रुतना अनुसारे बर्तन, स्वावुं पीवुं बिहारोरे.

दीर्घां ११

- अतिलुप्तु ठंडुं ने उन्हु. कडबुं सडेलुं न खाबुंरे; दीर्घां १२
 अतिशय थाक परिश्रम तजवो, फलुनियमे न्हाबुंरे.
 हदनी यादिर बेसबुं फरबुं, जागबुं बोलबुं त्यागोरे; दीर्घां १३
 अतिवाचन अनिश्चयने जोबुं. तेनो त्यजशो रागोरे.
 रात्रे बहेला उंघो बहेला, निद्रा तजीने उठोरे; दीर्घां १४
 क्रोध मान माया आसक्ति, कामने अतिशय कूटोरे.
 बात पित्तने कफ फरनारां, भोजन पानने छंडोरे; दीर्घां १५
 मदिरा मांसथी अळगा रहेबुं, करो न जूठ घमंडोरे.
 प्राणायामने आसन साधी, व्याधि न यावा दइपरे; दीर्घां १६
 बाल्यकालथी एवाभ्यासे, निरोगी धै रहीपरे.
 वीशवर्षनी उम्मर सुधी, ब्रह्मचर्यने धरीपरे; दीर्घां १७
 दुष्ट कुटेवोथी दूर रहोए, सुखीजीवन बरीपरे.
 बार वर्षनी उमर यातां, कोनो भेगा न सूबुंरे; दीर्घां १८
 कुद्रती जीवनना नियमे, वर्ततां नहीं रोबुंरे.
 अतिचाबी खोराकने खावो, जलपण पीबुं चाबोरे; दीर्घां १९
 मरुति साचववी ज्ञाने, आत्म निर्भय भाबोरे.
 वनस्पति आहारे जीवबुं, अतिलोभी नहि थाबुंरे; दीर्घां २०
 शुद्ध हवा जलस्थाने रहेबुं, निषेध्यने नहि खाबुंरे.
 बैरी विरोधी हाथे न खाबुं, रात्रांभोजन छंडोरे; दीर्घां २१
 करी परीक्षा खाबुं केफी-बस्तु मोहने खंडोरे.
 जीववामाटे खाबुं पीबुं, मूत्रनो वेग न रोकोरे; दीर्घां २२
 विष्टानो पण वेग न रोको, वेग रोकतां रोगोरे.
 दातण सारी राते करबुं, दिवसे निद्रा न लेबोरे; दीर्घां २३
 अतिसुखियाने पराश्रयानी, जिदगी दासना जेवीरे
 आत्मज्ञानने प्राप्त करीने, मननो आधि टाळोरे; दीर्घां २४
 कृपाय दुर्गुण टळतां निश्चय, सुख शान्तिने भाळोरे.

અતિ ઉપાધિ વ્યાધિ હેતુ. ક્ષયપક્ષીન નિવારોરે;
 બાલક બાલિકાઓ જાણી, ધરણો એ આવારોરે.
 દોષાંયુષો આરોગ્ય જીવન-વર્ષાઓ એ ગારે;
 સમજીને વર્ગો નરનારી, પામો મુલ્લનો વશારે.
 સમગ્ર ત્યારથી મૂલ મુશારો, વર્ષાનો નરને નારોરે;
 શુદ્ધિસાગરપવિત્રજીવન, ધર્મશિલાનગ સારોરે.

દોષાં ૨૫

દોષાં ૨૬

દોષાં ૨૭

મહાવીર આત્મ નામ છે જાણું.

આત્માવીરો.

- મહાવીર આત્મ નામ છે જાણું, યૌગિક નામ હજારો લાલો;
 અર્ચકી સત્ય માનું.....મહાવીર૦
- નિઝગુણને નિઝમાંથી આકર્ષે, માટે કુપ્ત મિછાનું;
 શુદ્ધભારતમાં રમણ કર્યાંયો, રામ તે દિવમાં અણું. મહાવીર૦ ૧
- મહાવીર કેવલજ્ઞાને વ્યાપક, વિષ્ણુ મન્ય વચાણું;
 દ્રક્ષસ્વરૂપી માટે દ્રક્ષા, દોષ દરે દર ખાનું. મહાવીર૦ ૨
- રુદ્ર સ્વરૂપી મોહ દુષ્ટાથી, આતનરુદ્ર સત્યાયો;
 દ્રક્ષને ચેતન અર્ચથી મહાવીર, વિશ્વવનનાથ મુશાયો. મહાવીર૦ ૩
- પૂરણ રહેવથી રહિન કહેવાયો, અડા કરીય કહાયો;
 શુદ્ધને રૂપર મહાદેવ તુંહિ, નામ અસંકર લલ્લાયો. મહાવીર૦ ૪
- મહાવીર નામમાં અસંકલ્પ નાનો, સર્વ ખાતનાં સવાયાં;
 અનેકભાવે મહાવીર આત્મ-ધર્માવેને ખાત્યાં. મહાવીર૦ ૫
- અસ્તિનાસ્તિ સદસદ્કરે, મહાવીરુદ્ર જગ જાણું;
 સર્વજીવો છે મહાવીર પટ પટ, રડું ન ખાત્રા ટળું. મહાવીર૦ ૬
- આત્મસત્તા મહાવીર જ, વ્યક્તિર મળટે મવાણું;
 તાગેયે રૂપે મહાવીર જ, રહે સ્વરૂપ ન ઊણું. મહાવીર૦ ૭

महावीर आतम उपशमभावे, क्षयोपशमयी जाणुं;
 सायिकभावे जाणीने दिल, व्यक्त धवा भाव आणुं. महावीर० ८
 सर्वजीवोने महावीररूपे, देखुं भावना भाणुं;
 महावीर महावीर जपतां ध्यातां, आनंद पूरण पावुं. महावीर० ९
 अर्हन् सिद्धमूरिने वाचक, मुनिने महावीर धारुं;
 अन्तर परमातम महावीर छे, क्षणक्षण दिल संभारुं. महावीर० १०
 यादिरयी अंतर महावीरमां, उतरी परमवीर यावुं;
 वृद्धिसागर आत्ममहावीर, आपोआप सुहावुं. महावीर० ११

आतम!!! शुद्धस्वदेशी याशो.

आतम ! शुद्धस्वदेशी याशो, शुद्धातम महावीर स्वराज्यमां;
 निर्भय ये सुख पाशो.....आतम०
 परमेश्वर महावीरमधुमां. लयलीन ये प्रभु याशो;
 संचक्रस्वामी भाव विनाना, स्वतंत्रराज्यने पाशो. आतम० १
 असंख्यप्रदेशी भारतदेशमां, पूर्णानन्दे सुहाशो;
 शुद्धलपरदेशमांहि न जाशो, अनंतशक्ति कमाशो. आतम० २
 दर्शनज्ञानचारित्र स्वदेशी, आतममांहि प्रकाशो;
 अज्ञान रागने रोपने टाळे, शुद्धपणाने पाशो. आतम० ३
 कर्म अशुद्धि ने धर्ये शुद्धि, शुद्धोपयोगी याशो;
 मनबच कायर्था हिंसा टाळी, दयागंगमां न्हाशो. आतम० ४
 ज्ञाननुं भोजन खाओ खवाओ, सयजल पीशो पाशो;
 ध्यानसमाभिनी निद्रा लेशो, सदेशो ने सहृ च्हाशो. आतम० ५
 गुणस्थानक निःसरणि चढीने, मुक्तिमहेशमां जाशो;
 आवम ते सम्राट् महावीर, यातां स्वतंत्र सुहाशो. आतम० ६

दुनियावां मोहराज्य तपासो, मुंसे खता खासा;	
आवनराज्यवां ज्ञाने प्रवेशो, मोहो पै पस्नासो.	आवम० ७
परमेश्वरवां मनने धारो, दुर्गुगन्धसन विनासो;	
सचच्चा सद्रूप घट प्रगटावो, कामवां करसो न बासो.	आवम० ८
सात्विकभोजन जळ बापरसो, भोगोपकी विरपासो;	
हिंसा वृद्धे चोरो मैधुन, त्याग करी शुद्ध पासो.	आवम० ९
शुद्धस्वदेशी गुणरपांषो, आंजलाने न विद्यावो;	
देवगुरुने धर्मनो दिलमां, पूर्ण धरो विश्वासो.	आवम० १०
अहिंसा सत्यसंगमवरजर, ज्ञानभक्तिर विनासो;	
शुद्धसागरशुद्धस्वदेशी, आपोआर प्रकाशो.	आवम० ११

आत्म ! तूं नही जडनो भोखारी.

आवावरी.

आवम !!! तूं नही जडनो भोखारी, जडेनगाह तूं जगनो स्वामी;	
तुज पदवी छे संभारी.....	आवम०
दर्शन ज्ञानचारित्रने रीपे ज, अनंतमुक्त भंडारी;	
अनंतमुखनो छे नही कंड, निधय कर निधारी.	आवम० १
मुख अनंत छे निजधरमां, परधर दुःख अपारी;	
मनवा अहंता जडवां करे केम ? भ्रांतिपी दुःख भारी.	आवम० २
जडवस्तुपी सुखदुःख कल्पना, करी निजरूप विसारी;	
आत्मना उपयोगे छे मुख, क्यां करे जडनी यारी.	आवम० ३
भीखनुं काम सकृच्चपी नीचुं, इन्द्रने चक्री भोखारी;	
पुद्गलभीखपी वृत्ति न शांति, मोहो यानी सुचारी.	आवम० ४
बर्गधरसस्पर्शनो भीत्ते, वृष्णाए दुःख भारी;	
जडसंबंधे सनवा प्रगटे, दुःख रहे न लगारी.	आवम० ५

मागण पेठे माग न आतम ! ! ! मागणवृत्ति नठारी;	
रत्ननुं पैदिर झुपडी वेमां, समभाये सुखग्यारी.	आतम० ६
अहंममता आशारदिन मुनि, अनंत मुख अधिकारी;	
तनमनधनमूर्छा उतरतां, जीवतां मुक्ति सारी.	आतम० ७
महीजलअग्निवायुने नभधी, तुं मोटो निर्धारी;	
तासरी तेले कोइ न आये, तनुदेवळ प्रभु भारी.	आतम० ८
पुद्गलअंठ अनंती वेळा, खाधी पीधी अपारी;	
तेथी वृत्ति लेश थइ नई, समज समज मुखकारी.	आतम० ९
अनंत ज्ञानानन्दनी ऋद्धि, प्रभुता गणीले प्यारी;	
नामरूपनो मोइ त्यर्जादे, घटपां प्रभुता लें भाळी.	आतम० १०
सर्वपुद्गलपां निःसंग रहेंतुं, आतमरूप विचारी;	
सुद्धिसागर आतमराजा, विश्वप्रभु बलिहारी.	आतम० ११

कुर्वानी ने होम पशुवध संबंधी उपदेश.

ओधवजी सन्देशो कदेशो दयामने. ॥

अल्लाने खावापीवानुं नहीं कशु ?
 नित्य निरंजन नूर छे अपरंपारजो;
 पशु मार्याथी तेना नामे ते कदी,
 सुग्न थतो नहि नासुग्न नहि तलभारजो;
 पक्षपात त्यागीनें सत्य विचारजो.....
 अल्लाने पशुभक्षणना इच्छा नथी,
 खाचुं होय तां स्वयंग्रहीने ग्वायजो;
 पशुं तो ममजाय नहीं मतपक्षपां,

पशुए शुं ? कीधो मधुनो अन्यायजो;
सत्यबुद्धिपी साचुं शुद्ध विचारजो२

पशुपंखाने मधुनानामे मारतां,
मधुनानामे पतो घणो अन्यायजो;
मधु पण पोताना जेवो खातो गणो,
तेमां मननो इच्छा हुकूम जगायजो,
जेवा पोते तेवा मधुने शुं ? गणो.....३

मधुने माताने पशुओ खावां नहीं,
मांस रक्तने भक्षे नहि कदि देवजो;
मांसरक्तने खानारा देवो नहीं,
राक्षस पाणीने खावानी देवजो;
होमयज्ञनां पशुपंखी नहीं होमजो.....४

माता मेलडी नामे पशुओ नहीं हणो,
देवना नामे मनुष्यनां पाखंड जो;
खावे पीवे जेवुं ते मधुने धरे,
मनुष्यनां कल्पित एवां बहु बंडजो;
पशुना स्थाने याज्ञिको केम नहीं मरे.....५

अन्न नयी परमेश्वर के पशुने हणे,
हणनारानी उपर करता रहैमजो;
पशुने मारे स्वर्ग न पोताने मळे,
अन्य मरे ने स्वर्ग मळे निज केमजो;
रागद्वेष निवारी सत्य विचारजो.....६

रागरोष कामादिषुत मन छे पशु,
एवा पशुनी करो कुर्वाणी होमजो;
ब्रह्म करीने मधुना नामे नहीं हणो,

તનુપર મળ્યજનોને ખાસો, મનરામોને કાવસો રિવાસો ... — ૩
 રૂમું રૂમનોની કુશનો મળ્ય છે,
 મારાદિકતનુસોમે વડ છે મળ્ય મો;
 બુદ્ધિમાત્રાવરૂપ રિવાસો.
 રવા રાત્ર વરકાતના કાતો કુશનો;
 મર્યાદાના બોલો મળ્ય રિવાસો ... —

તનુપર સત્યજનોને ખાસો.

આવાસો

તનુપર મળ્યજનોને ખાસો, મનરામ મારાદિકાસો;
 ટંકે ન મોરિકાસો તનુ.
 આત્મવેદનો રવા કાતને, રાસો કાતને મુસો;
 પદ્મગુનો વગરના ખાસો, મર્યાદાનો રાસો. તનુ ૧
 પોસિત્રિત્રિત્રિત્રિ રાત્રાપત્ર ત્ર, ખાસ વ આગ્રા પાસો;
 ઇન્દુ તાંત્રાની ખાસો, રાત્રાપત્રિકા રાસો. તનુ ૨
 દેવગુરુ આત્મ તાંત્રા, વડરૂપ ધારા પાસો;
 તુલ્યપોષા પાંત્રુ ખીરન, ખાસ દિત્ર રિવાસો. તનુ ૩
 ઝંઝૂંઝૂંઝૂંઝૂં ધંધા, ધંધા પસો આવાસો;
 મનરામોનાકાતને આત્મવુદ્ધિ, - કારણ મર્યાદા વ પાસો. તનુ ૪
 મર્યાદાત્ર ત્રાત્રા ખંત્ર આત્મ-ત્રાત્ર પદને પાસો;
 જ્ઞાનાનેદમ્ભત્રાત્રા પોષો, વર્યાદા નિમ્ભાત્રા. તનુ ૫
 અજ્ઞાનત્રાત્રા જ્ઞાન વકાત્રા, આસો પદ વકાસો;
 બુદ્ધિમાત્રાવરૂપા, વડ વડ આત્મ આસો. તનુ ૬

आत्मप्रेरित.

आज्ञावरी.

- आत्म ! आत्मप्रेरित गुणजे, परापरयंत्राभासित प्रेरित;
 करजे बांजुं परिहरजे.... आत्म०
 मनबचकायनी गुति करीने, अंतरध्वनि सांभळजे;
 अंतरमां प्रभुना पयगामो, प्रगटंता मन धरजे. आत्म० १
 अंतर प्रगटित ज्ञानवेदान्तो, आगमो साचां फळ्यो;
 शुद्धबुद्धिर्था आत्मशुद्धि, अनंत आनंद मळ्यो. आत्म० २
 ध्यानसमाधि पछी आत्ममां, ज्ञान ते प्रगटी नीकळ्यो;
 बुद्धिसागरपरमेश्वर दिल, ज्योतिर्वय सळइळ्यो. आत्म० ३

आत्म ! आत्मधर्म छे त्हारो.

सोरठ.

- आत्म ! आत्मधर्म छे त्हारो, आत्मधर्म प्रगट करवामां;
 आत्मशुद्धिने धारो आत्म०
 रागरोष काम अज्ञान टळतां, प्रगटे ज्ञानभाचारो;
 समभावे सहधर्ममां मुक्ति, दर्शनमोहने मारो. आत्म० १
 सर्वप्रकारे मोह टळे तो, आत्मशुद्धि अपारो;
 आत्मशुद्धिमां मुक्ति समाइ, धर्म न निजयी न्यारो. आत्म० २
 धर्मा लाखो मतिभेदो छते, संशय खेद न धारो;
 रागद्वेषने हिसाटाळ्यो, धर्म प्रगट्यो सारो. आत्म० ३
 अहिंसा संयम तप साधो, करद्यो परउपकारो;
 धर्मा मोहे धर्म न प्रगटे, धर्मनो मोह निवारो. आत्म० ४
 मननी मान्यता धर्म विचारो, करता असंख्यता वारो;
 ज्ञानधर्म ते ज्ञानानंद छे, प्रगटावो घट प्यारो. आत्म० ५

आतम ज्ञानानन्द प्रगटता, करतां शांति अपारो;	
सात्विक साधन धर्मथी न्यारो, आतमधर्म विचारो.	आतम० ६
तर्केना वाद विवाद करंतां, आवे न धर्मनो आरो;	
रागद्वेष टळ्यावण धर्मनां-शास्त्रो भणे नहीं पारो.	आतम० ७
प्रथम दुर्गुण व्यसन निवारो, ममता अहंता टाळो;	
सात्विक जल भोजन आहारो, पवित्र धरो आचारो.	आतम० ८
एकदेशीयविचार निवारो, सर्वदेशी ल्यो विचारो;	
सर्वजीवोने आतमसरस्वा, गणी धरो शुद्धप्यारो.	आतम० ९
मनवचंकायथी पाप निवारो, निष्काम पुण्याचारो;	
आतम अनुभवज्ञान प्रगट्यो, आनंद अपरंपारो.	आतम० १०
मंभुमहांवीर गुरुकृपाए, घटमां थयो उजियारो;	
बुद्धिसागरआतमधर्म छे, चिद्आनंद निर्धारो.	आतम० ११

धर्मी थवाने लायक सद्गुण मेळवो.

ओधवजी सन्देशो कहेशो श्यामने. ए राग.

सर्मी थवाने लायक सद्गुण मेळवो,
 सद्गुण सत्यक्रियाथी भुक्ति थायजो;
 उत्साही बनशो पहेलां नरनारीओ,
 उद्योगी प्रेमी बनतां दुःख जायजो;
 प्रगतिजीवनमां उत्साहे आगळ धसो. १
 खुशमीजाजे आयुष्य वहेवुं ज्ञानथी,
 यतां पराजय कदि न तजवुं धैर्यजो;
 खंतने टेकथकी आगळ धसता रहो,
 संकट पडतां प्रगटावो दिलशौर्यजो;
 कर्मथी पडतां पण दिलथी चढता रहो.... २

आतपना विश्वासी धै कार्यो करो,
भावीभावगणीने सहेशो दुःखजो;
ग्रामाणिहता जाळवो तनधनभोगयी,
निष्कामी धै पावो शाश्वतसुखजो:

चढती पढतीमां समभावे मधुने भजो..... ३

धुवुतुं पण सारुं चिंतवो ने करो,
नपराधीउपर करसो उपकारजो;
परोपकारो करतां मृत्यु पाय तो,
सारामाटे गणी मरसो नरनारजो;
सारामाटे सर्व धतुं मन मानजो.....

..... ४

मनवाणीकायायी कोइ जीवनी,
करो न हिंसा जूठ न बोली लेशजो;
ह्योमर्त्यने सर्वसायजीवन बहो,
स्वार्थने मोहं करो न कोथो फलेशजो;
सर्वजीवने आत्मसंगीत्ता पानजो.....

..... ५

रोगादिक बखवें पण जानंदी रहो,
दुःख पडे ते सुखनामाटे पायजो;
आसक्तिवण सर्वसंबंधो जाळवो,
मधुविश्वासे वर्तनां दुःख जायजो;
ज्ञानी योगी भक्त बनो नरनारीजो.....

..... ६

मनवाणीकायायी पवित्रता धरो,
दयादानदससंयम पाळो सत्यजो;
समा सरलता मार्दर प्रकने पायसो,
चोरो शारी त्यजो करो शुभकृत्यजो;
दुर्गुण व्यसनने दुष्टाचारने त्यागजो.....

..... ७

सट्टक सितपी मीदि पासे रसत्रो,
 सरसोरोनी मेरा करनो गायत्रो;
 मई भने मराना रति सारनो,
 दूमीभोने गहाय करं दुभच्छत्रो;
 कर्षु भने गुन वाप्यासं घौन न रसो.... ८
 भावपदुदि करस तर नंदप परो,
 परवाये मराई नागो धप्यत्रो;
 बुद्धिगागर धरी मोरन वापनो,
 गुरुगप्यानां करनो दुभ कर्मभ्यत्रो;
 सरदेवाधर्मावारा हिन निम्र छे ९

हितशिक्षा.

मोपरनो सन्देशो कदेवो दयापने. ए राग.
 विध्या मति नाभिरुनो संग निवारनो,
 दुर्जन गुडनो परो नहीं विश्वासनो;
 हिसक जूठा चोरपी नेती चालनो,
 सम्यग् ज्ञानी संगति करनो सासनो;
 मधुमहारंर आश्राए जग चालनो.... १
 व्यभिचारी व्यसनीनी सोवन त्यागनो,
 धर्मना द्वेषोजननो करो न संगनो;
 धर्मना रागीजननी संगत धारनो,
 मुनिसंगतपी बधरो धर्मनो रंगनो;
 संचनी सेवामाटे अपाई जसो.... २
 स्वाधिकारे मर्द बनी कार्यों करो,
 पाखंडी पासे नहीं करनो बासनो;

सत्य वदतां सत्याचरतां मृत्युधी,
 बीजुं नहीं बननुं नहीं मृदना दासजो;
 आत्मशक्ति फोरवी जगपां जीवशो..... ३

निर्वज्र कायर बोरुणनुं शुं ? जीवुं,
 अज्ञाने जीवन ते पशु अवतारजो;
 मधुपहावीरध्मेय गणी जीवन बहो,
 निर्वज्जने जीवनजो नहि अधिकारजो;
 धर्मार्थे मरवायी पाछा नहीं पड़ो ... ४

पशुवज्र सत्ताधारकयी बीजुं नहीं,
 धर्मीसंतनुं करो नहि अपमानजो;
 मातपितागुरुदेवनी भक्ति कीजीए,
 सद्गुणीजननुं सदा करो सन्मानजो;
 गुणना रागे रीक्षो नरने नारीओ..... ५

जातिमात्रना मोहे मुक्ति दूर छे,
 दंभयकी दूर मुक्ति कोश हजारजो;
 बीतरागता पाम्या वण मुक्ति नहीं,
 धर्मपोहयी फूलो नहीं तलभारजो;
 सत्यवत्त्वने ज्ञानयकी न विचारजो..... ६

नामरूपनो मोह तजी मधुपंधनां,
 आगळ चालो समताए नर नारजो;
 बुद्धिसागरमधुपहावीरभक्तियी,
 पायो अविचज्र आनंद अपरंपारजो;
 गुणस्थानकनिःसरणीसर चढ़ता रहो..... ७

श्रावक.

ए गुण वीरतणो न विसाह.

- श्रावक होय ते समकित धारे, विवेके किरिया करतोरे;
 अविरति देशविरति वे भेदे, स्वाधिकारने धरतोरे. श्रावक० १
- देवगुरुने धर्मनी सेवा, भक्तिमां अपांतोरे;
 गुरुसाधु जोगवाइ छातां ते, बहोरावीने खातोरे. श्रावक० २
- धर्मशास्त्र सुणतो गुरुपासे, अत्यंतश्रद्धामेमेरे;
 गुरुवंदन त्रय्यकाल करे जे, वर्त साचा नियमेरे श्रावक० ३
- पंचाचारने मेमे पाळे, देश विरतिने धारेंरे;
 वारव्रतो गुरुपासे ग्रहीने, रहे श्रावकव्यवहारेंरे. श्रावक० ४
- सातनयोधी पड् आवश्यक, समजीने आचरतोरे;
 गाढरियानी रीतने त्यागे, धर्मार्थ तनु धरतोरे. श्रावक० ५
- मुनिव्रतनी नित्य इच्छा राखे, शक्ति पळे मुनि धावेरे;
 संघसकलनी सेवाभक्ति, करतां न संतोष लावेरे. श्रावक० ६
- जंगमस्थावर तीरथयात्रा, भावने शक्ति करतोरे;
 धर्मने धर्मीना रक्षणमाटे, मरवाथी नहीं ढरतोरे. श्रावक० ७
- सर्वकार्य करतां परमेष्ठी—मंत्रने मनमां जपतोरे;
 जूठी साक्षी पूरे न वयारे, जूठ अनर्थ न लपतोरे. श्रावक० ८
- मनवाणी तनुशक्ति वधारे, प्रामाणिक व्यवहारेंरे;
 निश्चय अनुभवज्ञानने पामे, अडग रहे स्वाधिकारेंरे. श्रावक० ९
- द्रव्यक्षेत्रकालभावानुसारें—जैनोनी उन्नति माटेरे;
 कर्तव्यो करतां जीवंतो, धर्म धरे शिरसाटेरे. श्रावक० १०
- सीदंतानी सहाय करे ने, धर्मीलुं सगपण धारेंरे;
 नीतिप धंधो करी कुटुंबनुं, पोपण करे व्यवहारेंरे. श्रावक० ११

શુભ ઉપયોગે શુદ્ધોપયોગે, રહી રહેં આચારે;
શુદ્ધિસાગરસંયત્નાં સેવા, કરીને કર્મ નિવારે.

૧૨૧

ભાવક. ૧

॥ આર્ય અને અનાર્ય. ॥

- ૧ ગુણ ચીરતણો ન રિસાહં. ૧ રાગ.
ગુણકર્મોયી આર્ય અનાર્યનાં—, લક્ષણ ટુટુરાં જાણોરે. ગુણ. ૧
- મનવાળોકાયથી આર્યપણને, સમગ્રી આચારમાં આણોરે. ગુણ. ૨
માણ પટે પણ વ્યાપ ન મૂકે, માયાણિકતા ન મૂકેરે;
દાનદયાદમયંત્રને કુંકે—પરધન ડર ન મૂકેરે.
દુસ્મન પણ ધેર અતિથિ ધેને, આશ કરે સત્કારે;
સ્વાગતલેવામાં શાણો ન મૂકે, આર્યના સત્યાચારે.
સત્ય સરહતા શુદ્ધ શાંતિયાં—આર્યો જગમાં સનૂસારે;
હિસાનૂદંદુદકપટમાં, પાપે અનાર્યો છે પૂરાંરે.
સહનતા સમ્યક્તા સહૃદયતા, હોય નહીં વ્યભિચારીરે;
દેવગુરુધર્મદાશરક, આર્યો ધરે સત્યપારીરે.
દુર્જનતા શકતા લંપટતા, વ્યભિચારી અનાચારીરે;
માનવ મારીને હાથ ન ખૂંચે—પાપાહાર આચારીરે.
ક્રોધી માની લોભી પૂરા, અનીતિસ્વાર્યમાં પૂરાંરે;
મત્યક્ષરાક્ષસ જેવા તનોગુણી, નિર્દય તુષ્ટા કૂરાંરે.
દેવ ન માને ધર્મ ન માને, પણ અનાર્ય મતીલારે;
માઢકુતુ પરપોદા કરે નહીં, આર્યજનો છે રસીકારે.
પંચેન્દ્રિયધોગે મુલ માને, બહિરાતમજહવાદોરે;
પાપ મપે નહીં હિસા જૂઝમાં, અનાર્યો ડન્માદોરે.
જાતમમાં સત્ય આનંદ માને, દુર્ગુણ વ્યસનો ટાઢેરે;
માલોક પરલોક ધર્મને માને, સદુષ્ણમાં મન ચાઢેરે. ગુણ. ૧૦

- લુચાઈને સ્વપ્ને ન ધારે, અધર્મ્યયુદ્ધ ન કરતા રે;
 નિંદા મશ્કરી આઢને ત્યાગે, આર્યવળાને ધરતારે. ગુણ૦ ૧૧
- આર્યો અદ્રોહી અનાયો છે દ્રોહી, આર્યો છે ઉપકારીરે;
 નગુરા નગુણા દુષ્ટ અનાયો, ગુણીઉપર અપકારીરે. ગુણ૦ ૧૨
- સ્વતંત્ર નિર્ભય શુદ્ધ પ્રમાણિક, હોય તે આર્ય પિછાનોરે;
 પ્રતિજ્ઞાશ્રષ્ટ પવિત્ર નહીં જો, તેહ અનાર્ય પ્રમાણોરે. ગુણ૦ ૧૩
- માતપિતાગુરુસંતના ભક્તો, આર્યો છે ગુણરાગીરે;
 માતપિતાગુરુસંતના દ્વેષી, તેહ અનાયો અભાગીરે. ગુણ૦ ૧૪
- જ્ઞાની વૈરાગી ને ત્યાગી, આર્ય એવાં નરનારીરે;
 અજ્ઞાની અતિક્રામી અનાયો, અધર્મયુદ્ધાચારીરે. ગુણ૦ ૧૫
- ચ્હાવું સહેવું સત્યને કહેવું, જૂલ્મ કરે ન લગારરે;
 અપરાધો ઉપર ઉપકારો, કરતા આર્ય વિચારરે. ગુણ૦ ૧૬
- સ્વાર્થ ચ્હાવું સહેવું જાણે, જૂલ્મઅનીતિનું ધામરે;
 પરમેશ્વરને પણ પીજાતા, સ્વાર્થ ન વળ ધીજું કામરે. ગુણ૦ ૧૭
- સમતા ન ધારે તેહ અનાયો, કરે શું ? આતમશુદ્ધિરે;
 મમતાવારે સમતા ધારે, આર્યવળાની શુદ્ધિરે. ગુણ૦ ૧૮
- જદઝુદ્ધિમાં મોહી અનાયો, આર્યો રહે નિર્લેપરે;
 જીવનમરણમાં અનાયો છે મોહી, આર્યો ન ધારે ચેપરે. ગુણ૦ ૧૯
- આર્યો પરમાર્થે અશંતા, ધરતા શુદ્ધોપયોગરે;
 મૂઢપ્રનાયો સ્વાર્થમાં રાતા, ધરતા વિષયનો ભોગરે. ગુણ૦ ૨૦
- વેપક્રિયાજાતિઅહંકારે, રહે અનાયો રક્તરે;
 સત્યક્રિયાગુણધારક આર્યો, વાહિર્માં ન આસક્તરે. ગુણ૦ ૨૧
- ધર્મવિચારાચારી આર્યો, તપસંયમગુણસ્થાનરે;
 પાસંદવારીજદનિર્દયજન, પાપી અનાર્ય છે જાણરે. ગુણ૦ ૨૨
- પ્રમુજીવનથી આર્યો જીવે, જ્ઞાનને ચારિત્ર્યવંતરે;
 જદજીવનથી અનાયો જીરે, દુષ્ટવિચારોના મંથરે. ગુણ૦ ૨૩

धर्मांनी व्हावे भावो चरंता, धर्मांयें त्यजे प्राणरे;	गुण० २४
धर्मांने धिकारे अनायो, वेरी मूर्ख अनाणरे.	
ज्ञानयोगी कर्मयोगी ने भक्तो, बीतराग छे आर्यरे;	गुण० २५
जन्मया भाय अनायपणु नही, गुणपी छे आर्यत्व पार्यरे.	
वेसाणामां सोभागुं करी, अटोचरनी साळरे;	गुण० २६
धारणपूर्णिया दिवसरचना, करतां पंगलमाळरे.	
भार्यपणानां सटुणक्यो, धारो नरने नाररे;	गुण० २७
शुद्धिसागरमधुपद पावो, वें जयनपकाररे.	

योगस्वरूप.

संख्ये देखीपरें परगट शुद्ध ज्ञान त्यासा.

योगनां लक्षणोरे जाणी परमयोगीपद वरश्चो;	योगनां० १
समग्याचण गाढरिया घाले, वें योग न परश्चो.	
परमात्मपद ब्रह्माभाटे, साधनधर्म व्यापारो;	योगनां० २
समकृतपूर्वकर्मपट्टति, योगसुन्द व्यवहारो.	
रागने रोषे बाधविषयां, प्रगटे जे चित्तवृत्ति;	योगनां० ३
तेरी सर्वे चित्तनी वृत्ति, रोषे योगनी शक्ति.	
कर्मवृत्ति बंधन सयब्जां, तेथी मुक्त यवाने;	योगनां० ४
इहायोगनुं बीज विचारो, शुद्धस्वरूप मळवाने.	
आत्म ते परमात्म पोते, सत्ताए छे साचो;	योगनां० ५
प्रगट परानां तेनां कारण, योग छे तेनां राखो.	
आत्मने परमात्म करवा, मनचक्रकायनवृत्ति;	योगनां० ६
व्यवहारे यांनी ते जाणो, निमित्तयोगनी वृत्ति.	
मनशाणांकायारी पंच-महाव्रतोनुं धरवुं;	योगनां० ७
पपनियमादि आठे अंगो, योगनुं लक्षण वरवुं.	

તિરોભાવનો આવિર્ભાવ જ, ઉપાદાન છે યોગ;	
શુદ્ધગુણો પર્યાયો કરવા, અંતરંગ ઉપયોગ.	યોગનાં ૮
ઉપશમ ક્ષયોપશમને ક્ષાયિક—, ભાવ તે યોગ પ્રમાણો;	
કર્મવિયોગે આતમગુણના, યોગે યોગ જ જાણો.	યોગનાં ૯
સાકારપ્રધુના ધ્યાને રહેવું, યોગ સાલંબન મોટો;	
નિરાકારપ્રધુના ઉપયોગે, કદિ ન આવે તોટો.	યોગનાં ૧૦
અસંખ્યપદેશી આત્મસ્વરૂપનું, શુક્લધ્યાન જયકારી;	
નિરાલંબનયોગ તે મોટો, પામે શિવસુખ ભારી.	યોગનાં ૧૧
મતિશ્રુતજ્ઞાનના ઉપયોગે જે, તત્ત્વસ્વરૂપ વિચારે:	
સંપ્રજ્ઞાતસમાધિ પામે, તેમ સવિકલ્પ જ ધારે.	યોગનાં ૧૨
સ્થૂલ તથા સૂક્ષ્મ જ વે ભેદે, શુભાદિક પરિણામે;	
ક્ષયોપશમી સવિકલ્પ સમાધિ, અસંખ્યભેદને પામે.	યોગ ૧૩
સિદ્ધાદિક અલંબનયોગે, આતમશુદ્ધિ યાતી;	
આતમનું પરમાતમ યાતું, યોગની એ પ્રહ્યાતિ.	યોગ ૧૪
કાલ અનાદિકર્મનો સાથે, આતમ છે પરિણામી;	
શુદ્ધભાવમાં આતમ પ્રણમે, યોગ છે આતમરામી.	યોગ ૧૫
અનંત જ્ઞાનાનન્દમયી છે, આતમ શુદ્ધસ્વભાવે;	
કર્મ સ્વરંતાં જ્ઞાનાનન્દની—, વ્યક્તિયોગ સુહાવે.	યોગ ૧૬
મનમાં મોહનો ટૂંચિ પ્રગટે, તેનો રોધ જે કરવો:	
દ્રવ્યભાવમનવિરહિત આતમ, આવિયોગ તે ધરવો.	યોગ ૧૭
પ્રણયગુણને પાંચસમિતિ, ઉત્સર્ગે અપવાદે;	
પંચાચાર તે સાધનયોગ જ, પડો ન વાદવિવાદે.	યોગ ૧૮
દેવગુરુમુનિધર્મસંઘની, સેવાભક્તિમટ્ટિ;	
આસ્રવની નિવૃત્તિ યોગ જ, નિયમશૌચની રીતિ.	યોગ ૧૯
નયવ્યવહારયત્ની જે યોગ જ, અસંખ્યભેદે જાણો;	
મનોવૃત્તિ શુભપરિણામાદિ—, ભેદે અસંખ્ય માનો.	યોગ ૨૦

- कर्मबंधपी मुक्त धरामां, असंख्य योग यतैः; योग० २१
 बंध विना नहीं मुक्तिनी सिद्धि, शानी एष चंदता.
 प्रीतिभक्ति वचन असंगे, परममधु दिऊ धरवा; योग० २२
 मनमां मगटंजा ज कषायो, उपयोगे परिहरवा.
 मनवचकायकां ज अहिंसा, मत्स्यःस्नेयने थ रो; योग० २३
 ब्रह्मचर्य संतोषसमायो, आत्मने अजवाब्जो.
 मैत्रीमुदिता करुणाभावन, मत्स्यस्थभावन योगो; योग० २४
 शुभने शुद्ध उपयोगे रहेंहुं, भोग उतां नहीं भोगो.
 बनासद्धि सर्व संबंधो, जाब्जरा अधिकारे; योग० २५
 कर्मयोगी थ कायों करवां, तरे योगी ते तारे.
 माधनक्षयोपशमशुभवृत्ति, प्रवृत्ति शुभयोगे; योग० २६
 असंख्ययोगो सापेक्षाए, सिद्धयोग उपयोगे.
 सायिकभावे केवलज्ञानने, पामे योग न पूरो; योग० २७
 निरालंबनयोगे सिद्धि, कार्य नहींज अधूरो.
 सालंबनसाधन योगज छे, निरालंबन हंतै; योग० २८
 औचचारयी सद्गुरुयोगने, पामो शुभसंछेने.
 सर्वकषायनी दुष्टवृत्तियो, रोधवी योग ते सारो; योग० २९
 छंदी हिसामय आचारो, धारो शुभ आव रो.
 दया सत्य ने ब्रह्मचर्यने, कंचनकापिनी त्यागे; योग० ३०
 आत्मस्वरूपे परिणमंतां, सर्वसिद्धियो जागे.
 मुद्रा आसन प्राणायामयी, एकाने नहि सिद्धि; योग० ३१
 मोक्षादृष्ट राजयोगयी, प्रगटे अनंत कृद्धि.
 राजनी आगळ हठनी किमत, कोदी सरस्ती जाजो; योग० ३२
 आत्मज्ञानने सापेक्षाए, हठ छे साधन मानो.
 सिद्धियोंने मानपूजानी, भोगाद्या मुख त्यागे; योग० ३३
 स्वाधिकारे साधन सफळां, मन रहेंतां बैरान्ये.

ॐ अर्ह महावीरना मंत्रे, मंत्र योग छे मोटो;	
परमेष्ठी जपतां ने ध्यातां, मोह रहे नहि खोटो.	योग० ३४
पिंडस्थादिकचार ध्यानथी, आत्मशुद्धि करवी;	
साधनमांही मुंभावुं नहि, साध्यदशाने वरवी.	योग० ३५
द्रव्यने भावसमाधि भेदो, अनेक छे एम जाणो;	
रागने द्वेष नहीं त्यां समाधि, मुख्यभाव मन आणो.	योग० ३६
दृग्गुणी व्यसनी केंफीर्चाजो—, खानारा नहीं योगी;	
सद्गुणी भक्तने ज्ञानी योगी, भोगेच्छाए भोगी.	योग० ३७
पढावश्यक आदि साधन, पूजावंदनयोगो;	
मोक्षयोग तेहेते साधन, अंतर धरी उपयोगो.	योग० ३८
योग छत्रीशी मेसाणामां, रची स्वपर हितकारी;	
शुद्धिसागर सद्गुरु योगे, सर्वयोग उपकारी.	योग० ३९

शोकनिवारकभावना ग्रन्थ.

प्रणमी परमेश्वर विभु, प्रभु महावीर जिनंद;	
शोक निवारक ग्रन्थनी, रचना करुं सुखकंद.	१
त्रिशलाराणी जननीने, सिद्धारथ भूप तात;	
वेउ स्वर्ग सिधावतां, पाम्या नंदि अशात.	२
कुटुंब ज्ञातिने देशमां, रहियो शोक छावइ;	
प्रभु महावीर चित्तमां, भावदया खूब आइ.	३
नंदिवर्धन भाइने, तथा सर्वजनबोध;	
दीधो वीरे ज्ञानथी, थयो शोकनो रोष.	४
शोकनिवारकबोधनो, भावे करुं प्रकाश;	
चिता शोकादिक छे, रहे न चित्त उदास.	५

उत्तर रंग वरामणां. ए राग.

नंदिवर्धनभाइने, महावीर जगाये;
मातपिताना मृत्युपी, केव दिलगोरी लारे;
आत्मतुं मृत्यु नथी..... ६

कर्मवरो मर्वजावने, तनु मळतुं ने जातुं;
मापुठळे उठी चालतुं, साये पर्यंतुं भातुं-शोक न करवो तुज पटे. ७

चतुरश्रिविष्टपयोनिमां, चारगनिमांही जीवो;
जन्ममरण करे कर्मपी, बहु पादंवा रोवो. शोक करे कथुं नहोवळे. ८

मुदर्शना समजी रहो, नंदिवर्धन भाइ;
न्यारो देहने आवना, जूठी देह सगाइ.

शोक० ९

देहने मात पिता गजे, देह पढवां तुं ? रोवुं;
देह सणिक विनाशी छे, नदरूपे ते जीवुं.

शोक० १०

देह अनंदां धारीने, मूळी आत्म आव्यो;
आत्म मायों नहो मरे, शोक तेनो तुं ? लावो.

शोक० ११

कर्म छवां अन्यदेहने, धरे कर्मने वंदे;
बेनीने एकनो दिलगोरी, करां तुं रहो तंदे.

शोक० १२

मातपितादिना आत्मा, मयां नहो कदि मररो;
चारित्र्यामो सिद्धये, शिवपुरमांही ठररो-शोक करोनहो कोह्नो. १३

शोक० १४

मात पिताना आत्मा, अन्यदेहमां ठाया;
वर्तमानतनुनाशपी, केव मनमां मुंठाया.

शोक० १५

नाटकीयानी पेंड ज्यां, तनुवेंप बदलवा;
कर्मवरो तनु बदलवां, मिथ्याशोक न करवा.

शोक० १६

शानीमो शोक करे नहो, कर्म आत्म जाणे;
मिथ्यामोह धरे नहो, करे कर्तव्य' शाने.

- દેહને આતમ માનતાં, મોહભીતિ પ્રગટે;
 આતમને ભિન્ન માનતાં, શોક ભીતિ વિષ્ટે. શોક૦ ૧૫
- વસ્ત્ર જીરણ તજી નચ્ચને, જેમ ધરવાં તેમ;
 વસ્ત્રપરે તનુ બદલતાં, મોહ ધરવો કેમ ? શોક૦ ૧૮
- માતપિતાદિક ગુણ ગ્રહો, ધરો ધર્મમટ્તિ;
 મનુષ્યભવની મુસાફિરી, તજો હુંતુંવૃત્તિ. શોક૦ ૧૯
- જન્મ્યા તેને જાણવું, દેહને ત્યજરાતું;
 મૂલો નહીં મનુભવવિષે, ધર્મને ધરવાનું. શોક૦ ૨૦
- મોહપરિણામી આતમા, ભવમાંહી મટકે;
 આત્મપરિણામી આતમા, ભવચંધથી છટકે. શોક૦ ૨૧
- શોક કરો નહીં રે તમે, જૂઠી જગની માયા;
 સ્વપ્નની વાજીસમ વધુ, પુદ્ગલપર્યાયા. શોક૦ ૨૨
- મરનારાંને શું રુવો ? રડનારાં જવાનાં;
 સંયોગ ત્યાં જ વિયોગ છે, મલ્યાં જૂદાં ધયાનાં. શોક૦ ૨૩
- વાજીગર વાજીસમો, વધો સ્વેલછે સ્વોટો;
 રાગને રોપને વારતાં, યાય આતમ મોટો. શોક૦ ૨૪
- તનુમાં રહોછતો દેહથી, ભિન્ન આતમ જાણો;
 આતમની પૂર્ણશુદ્ધિથી, મોક્ષ સિદ્ધિ પ્રમાણો. શોક૦ ૨૫
- મુંઝવું શું ? નામરૂપમાં, નામરૂપે ન પોતે;
 નામને રૂપનો નાશ છે, બ્રહ્મ અવિનાશી ડ્યોતે. શોક૦ ૨૬
- નામરૂપ થયાં ધાય છે, તેથી આતમ ન્યારો;
 જડ નહીં જાણે આતમને, જડપર ડ્યો પ્યારો. શોક૦ ૨૭
- ન્યારું તે આતમનું નહીં, જડપુદ્ગલ ન્યારું;
 જડને સગાં કેમ માનીય ? તેમાં મારું શું ત્હારું. શોક૦ ૨૮

દેહ સગાઈ છે મોહપી, જ્ઞાને આત્મસગાઈ;	
જેહ સગાઈ માણે નહીં, તેની ઘી છે સગાઈ.	શ્લોક૦ ૨૯
મોરને સ્વાર્થે સગાઈપી, જગમાં ન બઢાઈ;	
રોતું સગાંને સ્વાર્થપી, નરી એ મૂર્ત્તવાઈ.	શ્લોક૦ ૩૦
દેહસંબંધે જે સગાં, જટમોહે તે મૂલ્યાં;	
આત્મસંબંધે જે સગાં, નિર્મોહી અમૂલ્યાં.	શ્લોક૦ ૩૧
દેહસગાં દેહ ત્યાં છુટી, પછી સંબંધ જૂઠા;	
ક્ષણિકસંબંધે મુંસીને, અરે યાઓ ન ચૂઠા.	શ્લોક૦ ૩૨
જન્મ જરા ને મરણ છે, ગ્રન્થ દેહ અવસ્થા;	
દેહભાવે નહીં પરિણમો, યાઓ જ્ઞાને મુક્તવસ્થા.	શ્લોક૦ ૩૩
જેવી સંધ્યાને રાંજઝી, જહના પરપોટા;	
સંસાર સંબંધ તેહવા, ક્ષણનારી છોટા.	શ્લોક૦ ૩૪
મનમાં શોક ન ધારીએ, વારીએ મોહમાયા;	
માનવભવને ન હારીએ, ચેતો ચેતો ભાયા.	શ્લોક૦ ૩૫
આતમના અપયોગપી, ધવાલો આતમરાયા;	
આતમ તે પરમાતમા, જ્ઞાનાનન્દ મુહાયા.	શ્લોક૦ ૩૬

રાંજી દેશી.

આ સંસાર અસાર છેજી, આતમ ધર્મ છે સાર;	
કોઈ ન સાપે આવતુંજી, રાગને રોષ નિવારે;	
સાચું આતમવૃત્ત વિચાર, જગમાં છે એ સારે.	સાચું૦ ૩૭
પુણ્યપાપકર્મો કર્યોજી, પરભવ આવેરે સાપ;	
પુણ્યે મુક્ત પાપોદયેજી, પ્રગટે દુઃસ્થનો ક્ષાપરે.	સાચું૦ ૩૮
પુણ્યોદયથી યર્મનાંજી, સામગ્રી મળે વેણ;	
પાપોદયથી દુઃસ્થનાંજી, સામગ્રી મહાચ્છેદરે.	સાચું૦ ૩૯

देव मनुष्यभव पुण्यथीजी, पापे नरकादिदुःख;	
पापकर्म नहीं कीजीएजी, पुण्य धर्मथी सुखरे.	साचुं० ४०
मोक्षाशा निश्चय करीजी, व्यवहारे पुण्यकर्म;	
करीए आत्म भावीएजी, प्रगटे आत्मधर्मरे.	साचुं० ४१
पुण्य पाप पुद्गलदशाजी, छाया तापसमान;	
दर्शन ज्ञानानन्द छेजी, आत्मधर्म प्रमाणरे.	साचुं० ४२
जड पुद्गलथी भिन्नछेजी, आत्म निश्चय थाय;	
जडतनु न्यारो आत्मजी, समजे भ्रांति जायरे.	साचुं० ४३
कर्मनो कर्ता आत्मजी, परपरिणामेरे थाय;	
निजनो कर्ता आत्मजी, निजपरिणामे सुहायरे.	साचुं० ४४
कर्मवियोगे मोक्षछेजी, मोक्षना हेतुरे सत्य;	
दर्शनज्ञानचारित्रनांजी, द्रव्यने भावथी कृत्यरे.	साचुं० ४५
देवगुरुने धर्मनीजी, श्रद्धा समकितयोग;	
अनंतभवनी हेतुताजी, ग्रंथि थाय वियोगरे.	साचुं० ४६
आटे कर्म ते जाणजोजी, द्रव्यकर्म निर्धार;	
रागने द्वेष छे भावथीजी, तनु नोकर्म विचाररे.	साचुं० ४७
भावकर्म टळतां टळेजी, द्रव्यकर्म नोकर्म;	
सर्वकर्मना क्षयथकीजी, प्रगटे मुक्तिशर्मरे.	साचुं० ४८
दुष्टवृत्तियो रोधतांजी, शुभवृत्ति व्यापार;	
धर्मयोग प्रगटे दिलेजी, अहिंसा आचाररे.	साचुं० ४९
दुःखी जीवो देखनांजी, करुणा प्रगटे अपार;	
दयाधर्मकर्मो यतांजी, थाता पर उपकाररे.	साचुं० ५०
हिंसावृत्ति न उपजेजी, प्रगटे तुर्त शमाय;	
सत्यास्तेपने ब्रह्मथीजी, कर्म घनां रोकायरे.	साचुं० ५१

- સંતોષે મન ચર્વતુંજી, વિષયોનાં નહીં રાગ;
મતિહૂલ્માં નહીં દ્વેષતાંજી, મગટે સમને ત્યાગરે. સાચું ૫૨
- શત્રુપર નહિ દ્વેષતાંજી, સમા અને શુદ્ધબુદ્ધિ;
દેવગુરુ આરાધતાંજી, મગટે આવનશુદ્ધિરે. સાચું ૫૩
- આવનશુદ્ધિરેતુઓજી, દ્રવ્યને ભાવ્યાં જેદ;
અવગ્રંથે મોહ જ ટ્યેજી, દેહછતાં વેદેરે. સાચું ૫૪
- આવનચળ જદત્તર્તનાંજી, સહેજે મનતા વિલાય;
જદમાં અંદા નહિ રહેજી, જદ જદભાવે રહાયરે. સાચું ૫૫
- આત્મોપયોગે પરિણમેજી, આવન પાનેરે શુદ્ધિ;
માટે શોકાદિ ત્વજીજી, આચરો ધર્મનશ્ચિરે. સાચું ૫૬
- આવન ઉપયોગો થતાંજી, ટક્કા મોહવિચાર;
ત્વુનો શોક રહે નહીંજી, મગટે ધર્મ અપારરે. સાચું ૫૭
- આવનના અજ્ઞાનયાંજી, વળે મોહતું જોર;
જદમાં હું તું નહીં રહેજી, રહે ન કામનો દોરરે. સાચું ૫૮
- રોહ રોહને મરી જતાંજી, પાછું આવે ન કોય;
આન્નસ્વરૂપને જાણતાંજી, સાર્વા શાંતિ હોયરે. સાચું ૫૯
- સમજીને નિશ્ચય કરોજી, મનહું રાગોરે શાંત;
ધર્મનાગેર ચાલતાંજી, રહે ન નિષ્પાશ્રાંતરે. સાચું ૬૦
- કનાંતુસારે જીવોજી, પરમચનાંદીરે જાય;
કર્મવિપાકો ભોગવેજી, દસો વળે ન્યાયરે. સાચું ૬૧
- કર્મને આવન પેડનોજી, કાલ અનાદિથી સંગ;
કર્મવિયોગ થતાં મલોજી, મગટે શુદ્ધ જ રંગરે. સાચું ૬૨
- માવનજ્ઞાનો ન શંક્યોજી, કર્મ કરે ને અકર્મ;
માવનના ઉપયોગપોજી, નિરાસક્ષિય પર્ને. સાચું ૬૩

अज्ञानी निर्वल घणोजी, ज्ञानी महाबलवंत;	
कर्मयोगी ज्ञानी यनीजी, करतो कर्मनो अंतरे.	साचुं० ६४
सर्वकार्य करतां थकांजी, सम्यग्ज्ञानी अकर्म;	
अपुनर्वंधकपणुंजी, पामे आत्मधर्मे.	साचुं० ६५
आत्मधर्म छे आत्ममांजी, दर्शनज्ञानचरित्र;	
वीर्यादिक छे कर्मनाजी, नाशे प्रगटे पवित्रे.	साचुं० ६६
आच्छादितगुण प्रगटताजी, कर्म टळे तत्काल;	
सच्चाए गुण जे रक्षाजी, आविर्भावे ते भालरे.	साचुं० ६७
सत् ते व्यक्तपणे थतोजी, असत् न थावेरे व्यक्त;	
सत्नो अभाव थतो नहींजी, असत् न प्रगटे शक्ते.	साचुं० ६८
आत्मगुण पर्यायधीजी, सच्चाए सत् जाण;	
चिदानंदमय आत्मजी, विणशे नहि ते प्रमाणरं.	साचुं० ६९
मातपितादिक सर्वनाजी, आत्मद्रव्य छे नित्य;	
मुज तुज आत्म नित्य छेजी, देहादिक छे अनित्यरे.	साचुं० ७०
आत्माओ देहे रक्षाजी, मरे नहीं त्रण्यकाल;	
तेओनुं सगण गणेजी, शोकतणी शी ? चालरे.	साचुं० ७१
देहो तो बसो समांजी, कै आवे कै जाय;	
तेओनुं सगण नहींजी, सत्य समज ते भायरे.	साचुं० ७२
देहोनीमांहे रक्षाजी, निज आत्मसम तेह;	
आत्मदृष्टि देखतांजी, निर्मोही वेदेहरे.	साचुं० ७३

भक्तिसिद्ध चक्रपद बंदो. ए राग.

समजी रहो शुद्ध आत्म भावे, जड नहीं साये आवे;
 आत्म एकलो आव्यो जावे, मुंझाश नहि मोह दावेरे;
 आत्म !!! आत्म धर्मे धरजो, नदममता परिहरजोरे. आत्म० ७४

साठ हजार तनुजो जेना, एका वस्त्रने भरिया;
 सगरचट्टी मूर्च्छा पाम्यो, बैराग्य ज्ञानथी तरियारे. आतम० ७५
 मरुदेवाए तनुजमोहे, शोके बर्यो गाढ्यां;
 निमोही यचां त्वारे ज्ञानां, मुक्तिपुरीमा म्हात्पारे. आतम० ७६
 रामनानोहे लक्ष्मण शोकी, राम मरतां यइया;
 कोइनी साये कोइ गया नहीं, निज निज वाटे बहियारे. आतम० ७७
 रावण सरस्वो मोथे राजा, प्राण तर्जाने चाल्यो;
 कर्नांतुसारे परभव चाल्यो, भारो टुळे नहीं टाळ्योरे. आतम० ७८
 साते जे धरणीने धुजाये, ते पन चाल्या चाले;
 तेजोना नाम देहनी यादी, रहीं नहीं आ कालेरे. आतम० ७९
 असंख्यकालना तीर्थकरनां, नाम रयां नहीं आवे;
 देहयकी कोइ अनर रया नहि, मोह शो ? करवो छाजेरे. आतम० ८०
 आजमुखी नाम देहो अनंतां, यइयां गन्यां न गणाये;
 हर्ष शोक तेनां शु ? करवो, अन्धितरंगना न्यत्येरे. आतम० ८१
 सगां संवर्धना नानने देहो, पोताना तेन जाणो;
 निमोहभावे अज अविनाशी, अजस्त आतम दिल जाणोरे. आ० ८२
 कृष्ण बामुदेवनी राणीओ, शहि शहि पोकारो;
 पन न उगारी शरपा तेजोने, कर्मवगी गति न्यारीरे. आतम० ८३
 कर्म शुभाशुभ बाजीगर सन, ईश्वर—कर्म स्वभावे;
 तेनां आवडभाव न धारो, रहेओ आत्मस्वभावेरे. भविष्ठा आतम
 धर्मने धरजो. ८४
 अक्षिपुदारे शारिका बाढ्यो, जलधिप् उरयां घालो;
 कोइ बचावो शक्युं नहीं तेने, कर्मभुज्यावा न्यारीरे. ५० ८५
 कर्मथी बळियो आतम ईश्वर, आतमज्ञाने यावे;
 कर्म अनंतां क्षणमां टळतां, चारिना शुद्धभावेरे. ५० ८६

आयुष्य प्रगटेने विणसाय, तेमां हर्ष न शोक न थाय;	
आतमभावे थाय प्रसन्न, सर्व करे पण मुजमां मन.	८७
शरण माझरुं जे नरनार, करतां ते उतरे भवपार;	
देह त्यजेतां करे न शोक, कदि न पाडे मोहे पोक.	८८
श्वासोच्छ्वासे मारुं ध्यान, करतां प्रगटे साचुं ज्ञान;	
श्वासोच्छ्वासे मारो जाप, जपतां कोइ न लागे पाप.	८९
छेवट मृत्युकाले जेह, शरण करे मुज ते वैदेह;	
अनंतभवनां कर्म विनाश, मुज शरणे मुक्ति छे खास.	९०
अज अविनाशी नित्य अनंत, काल अनादि पूर्ण महंत;	
आतम ते परमेश्वर वीर, सत्ताए महावीर ज धीर.	९१
आतम महावीर शरणुं करे, मन निर्मल ये आतम ठरे;	
पट्कारक शुद्धां प्रणमाय, आतम ते परमातम थाय.	९२
आतमभावे जे हर्षाय, अठकर्मोथी बंध न पाय;	
भारनारामां देखे तेह, अमर आतमा ते वैदेह.	९३
देहछतां वैदेहः थाय, मुजभक्तोने काल न स्वाय;	
लहे नद्दीं दुर्गतिमां वास, आयु जतां आनंदोल्लास.	९४
स्वाधिकारे करता कर्म, करे निर्जरा पामे धर्म;	
स्वाधिकारे सहु व्यवहार, करता शिव पामे नरनार.	९५
देह मरे पण मरे न तेह, मृत्युकाले भीति न रेह;	
निर्भय येने छंडे प्राण, मुजभक्तो पामे शिवस्थान.	९६
मुज विश्वासी जे नरनार, पूरण माराउपर प्यार;	
महापापी पण शिवपद पाय, छेवटकाले पण मुज ध्याय.	९७
सर्वजीवोना नारण हेत, तीर्थकर मुजभव संकेत;	
समजी बर्तो नरने नार, निळेंपे करसो व्यवहार.	९८

- મુનશરણે આપ્યા નરનાર, મહાજ્ઞા જેના છે અવનાર;
જેઓ આતમદુષ્ટિ પાપ, જ્ઞાની પાંખો મળો પાપ. ૧૯
- પારવર્તી આદિ જનવર્ગ, સ્વસ્થાર્ય કરતો સ્વર્ગ;
પામે દેહ ત્યાજી મુગ્ધ રેણ, અન્દરમથે નહિ પામે રોણ. ૧૦૦
- મુનશી મન રાત્રી નરનાર, રતે તે પામે મરનાર;
તપાં ન જોના તપાં જોઈ, મુનમતિથી ગરતા નેઈ. ૧૦૧
- ત્રેદિવર્ષન આદિ ધર્મ, સમગ્ર પોતાનું કર્મધર્મ;
જોકે તપજ્ઞાને જ્ઞાતિ લઘા, મહુને જ્ઞાનધર્મો મંત્રધર્મ. ૧૦૨
- પરમશ્ચ રૂપર મહારીર, સર્વદેવજનિત મહાર્પીર;
સર્વશિવનો તારણદાર, સર્વકાર જિનરમરનાર. ૧૦૩
- રહો નહીં વિતા મન લેણ, નાટો જોકે પળો મન લેણ;
વિતા માત્ર એ પામ્યાં સ્વર્ગ, ત્યાંથી શિરેદમાં અપરગ. ૧૦૪
- સર્વદેવદેવોશ્વરતાજ, તથા આજ્ઞા પારીજ રાગ્ય;
સ્થાપિકારે કરતાં કર્મ, અકર્મ ઉપયોગે છે ગર્વ. ૧૦૫
- તુજ ઉરદેશે નાટો ધર્મ, જાણ્યો સાચો આતરધર્મ;
નમરનુ આતમ અક્રિયયોગ, સજ્ઞા મગદ્વા ઉપયોગ. ૧૦૬
- સમદર્શી જ્ઞાની નિર્વંશ, સમ્યગ્દષ્ટિ છે નહિ અંશ;
સાપેક્ષાજ્ઞાણે સત્ય, તેનાં સરજ્યાં છે સદુદ્ભવ. ૧૦
- તુજઉપદેશે જાણ્યો ધર્મ, નાટો પૈકાંતદષ્ટિધર્મ;
અનેત જ્ઞાતિનાથ મહાન, મહારીર મગદ્વા મગવાન. ૧૦૮
- તથા જવ સંયમ જ્ઞાન મચાર, દયા દાન દમ મતિ ઉદાર;
જગદેશ્વરને વિશ્વોદ્ધાર, કરવા મગદ્વા યો નિર્ધાર. ૧૦૯
- વંદે શ્રુતે સ્તવે અપાર, નમતો નેદિ ચાર દનાર;
આનેદો પૈ સન્કર્તવ્ય, કરતો સ્થાપિકારે ધર્મ. ૧૧૦

शोकनिवारकग्रन्थ ए, साचो रच्यो हितकार;

मरनारांनी पाछळे, भणे गणे मुखकार.

१११

शोक मोह चिंता टळे, धर्मी वने नरनार;

बुद्धिसागरबीरनी, वाणी जगजयकार.

११२

“चेटकचोवीशी ग्रन्थ.”

चोपाइ.

दीक्षा लेती बखते श्री महावीरमभुए चेटकने आपेलो बोध.

चोपाइ.

सांभळ वैशालीराजन् ! ! ! पंडितशेखर तुं कृतपुण्य;

नीति न्याये करशो राज्य, फकीरसम अंतर धर राज्य.

१

दया दान दम वर्तन धरो, समजी सर्वे कर्मां करो;

राज्य करंतां जातियत्न, करी कमाणी खाओ अन्न.

२

सर्वलोकसुखकाजे राज्य—, करतां आतमनुं साम्राज्य;

फर्ज अदा कर साची सर्व, कदि न कर सत्तानो गर्व.

३

द्वेपीउपर राख न रोप, दुःखीजनने प्रेमे पोप;

शत्रुउपर धार न द्वेष, धर्म धरंता सहवा बलेश.

४

क्षत्रियभूपति टेक न छंड, धर्मकर्ममां प्रेमे मंड;

राख न जूठो लेश घमंड, न्याय त्यां उपशम पामे बंड.

५

सद्वक्ताओ पासे राख, प्राण पडे पण जूठ न भाख;

दुष्टवृत्तियो मारी नाख, परधन गणजे जेवी राख.

६

परललनाने मात समान, गणजे कर संतोनुं मान;

करजे प्रतिदिन नवनवुं शान, निजदेशे वर्तावो आण.

७

सर्वदेशमां दया पळाव, होमातां पशुओने बचाव;

अनाथरोगीलोक बचाव, मानवभव शुभ लेजे व्हाव.

८

- मनाजनोनी सांभळ रीव, पातुं नहि सव् करतां स्त्रीव;
आत्मसमा सह गणजे जीव, कर्तव्यो करतां ज सदीव. ९
- दुष्टव्यसनने राज्यनी महार, काढी सुखी कर नरनार;
संकट पट्टियानी कर व्हार, दुर्गुणथी छे राज्यनी हार. १०
- माटे राज्यथी दुर्गुण दूर, करजे भूरतिगणशां शूर;
सहुणराज्ये सुख भरपूर, आंतर बाहिर सळके नूर. ११
- निर्वळथी नहि राज्य कराय, सवळानुं छे राज्य सदाय;
राज्य स्वहं ज्यां साचो न्याय, अन्यायी राजा न गणाय. १२
- निरासक्तिए राज्य जो पाय, मजाभूपति प्रगति पाय;
दंडादिक करतां घट न्याय, राखी वर्तो भूप सदाय. १३
- मजा एज छे भूपस्वरूप, माने वर्ते पडे न धुप;
एवो राजा विश्वअनुप, पडे नही वयारे भवकूप. १४
- सर्वजांचोनी कर संभाळ, दुष्टने दंडी सज्जन पाळ;
मजावर्गनो ये रत्नवाळ, मोहनमार्दीजोवन टाळ. १५
- विषयोना जे बने गुलाब, तेनी साचीं टळती हाय;
दुर्बुद्धिए ठरे न ठाय, जन्मी सारां करे शुं ? काय. १६
- दयायकी दिलडुं उभराय, देवगुरुना प्रणमे पाय;
प्राणांते व्यभिचारी न पाय, भूपतिपदने योग्य गणाय. १७
- अहिंसाए राज्य सुहाय, हिंसाथी राज्यो विणसाय;
अहिंसाए प्रगटे धर्म, हिंसाए प्रगटे ज अयर्म. १८
- हिसकपापीनो उद्धार, करे जांवपर बहु उपकार;
परमार्थे मरवा तैयार, सत्यभूष ते जगजयकार. १९
- निवाणीकायापर राज्य, पवित्र ये करतो साम्राज्य;
स्वते दुर्गुण उपर दाख, पाने स्वर्ग ने शिवनुं राज्य. २०

જેહ શમાવે પ્રેમે દ્વેષ, પ્રજાવર્ગના ટાલે કલેશ;	
નીતિ સદ્ગુણીરાજા વેશ, કરે કર્તવ્યો જેહ હમેશ.	૨૧
મહામારી દુષ્કાલે જેહ, પ્રજાવર્ગને રક્ષે તેહ;	
સર્વપ્રકારે કરે ઉપાય, ધર્મા રાજા સત્ય ગણાય.	૨૨
સર્વપ્રકારે નીતિ જાણ, ધર્માર્થે નિજ અર્પે પ્રાણ;	
દેશરાજ્યમાં ચલવે આણ, દોષ દૂષી ધાવે ગુણવાન.	૨૩
ચેટકરાજન્ ! તું ગુણલાણ, તું મારી પાલે છે આણ;	
અંતરમાં મારું કર ધ્યાન, તેથી તું પામીશ નિર્વાણ.	૨૪
અષ્ટાદશરાજામાં મુખ્ય, પ્રગટાવો આતમનું સૌખ્ય;	
આતમના ઉપયોગે રહો, વાહરાજ્ય નીતિએ વહો.	૨૫
જૈનધર્મને જગ ફેલાવ, વાહ્યાંતરશક્તિયો પાવ;	
ચેટકને પ્રતિવોધી પ્રભુ, ચીર થયા ત્યાગી શુભ વિશ્વ.	૨૬
પ્રભુવાળી મુગતાં નરનાર, ભૂપતિ પામે ધર્મ અવાર;	
બુદ્ધિસાગરપ્રભુ ઉપદેશ, મુળી વર્તતાં રહે ન કલેશ.	૨૭

॥ સંઘ કર્તવ્ય ગ્રન્થ. ॥

ચોપાડ.

ઈશ્વર મહાવીરદેવ જિનેશ, સંઘધર્મનો દે ઉપદેશ;	
સત્કર્મોને જ્ઞાને સંઘ, અનંતતીર્થસ્વરૂપીરંગ.	૧
જંગમતીર્થ છે સંઘ મહાન્, તેને સદુ પ્રણમે ભગવાન્;	
સર્વધર્મની રાણ છે સંઘ, સ્વર્ગગાથી મોટી ગંગ.	૨
સાધુ સાધ્વીત્યાગીવર્ગ, શ્રાદ્ધઆવિકા ગૃહસ્થવર્ગ;	
ચાતુર્વર્ણી સંઘ ગણાય, પૂજે પ્રણમે મુક્તિ ધાય.	૩
તીર્થંકરસમ સંઘ ગણાય, સંઘત્રિપે સદુ તીર્થ સમાય;	
સંઘની સેવા પ્રભુની સેવ, સંઘ છતાં સદુ વર્તે દેવ.	૪

- સંયત્ની ભક્તિ તે પ્રભુભક્તિ, સંયત્માં નહિ કોઈ શક્તિ;
 નૈનર્થને માને સંય, સર્વે આત્મ ચારે રંગ. ૫
- સંપાદ્ધામાં મ્હારી આજ, સમાઈ જાતી યોગ્ય જ જાણ;
 ઊંચે અને કાન્ધાનુસાર, કરે સંય તે મુનસપ ધાર. ૬
- જે કાલે જે ઊંચે ધર્મ, ત્રીપે તેનાં જે જે કર્મ;
 સંપાદ્ધા તેહ કરાય, મુન આજા તે જાણો સ્વાય. ૭
- સંયત્ની હૃદિનાં જે કર્મ, તેમાં સર્વે સમાયા ધર્મ;
 સંયત્ની સેવાભક્તિમાં, તપનપ સંયમ સર્વે સમાય. ૮
- સર્વસંયત્ની કરતાં રહાય, અનેન પુણ્યને નિર્નર પાય;
 ચિરનિરણ પળ સંયત્ની સેવ. કરતાં ભક્તો યાવે દેવ. ૯
- સંયત્ની રસાદ્યદિને, સેવાભક્તિનો સંકેત;
 ભક્તોમાં મુન દેરો જેહ, ભક્તિ કરતાં ભક્ત જ જેહ. ૧૦
- સંયમાં મુનમાં ભક્તિ અભેદ, કરે ન ખીતિ સજ્જા રોદ;
 એવા ભક્તોમાં ભગવાન, જાતવ્યક્ત પતો ગુણવાન. ૧૧
- ખાવે સંયત્ની સેવા થાય, અનંતભવનાં પાતિક નાય;
 સંયત્નો શત્રુ નિન્દક પાય, પાપ કરી દુર્ગતિને પાય. ૧૨
- સર્વનયોનો જાણ જે સંય, પ્રગટાયે સદુ શક્તિ અભેગ;
 સર્વપ્રકારે વિધા જાણ, મુન બદ્ધા ભક્તિ ગુણલાળ. ૧૩
- મુન જ્ઞાસન ચલયે તે સંય, તેના સર્વજ્ઞા કર્મના રંગ;
 અવલે પળ સર્વલે પ્રણમાય, મારા સંયત્ની સદ્ગતિ થાય. ૧૪
- સમ્યગ્દષ્ટિવાલો સંય, સર્વજ્ઞ તેના દષ્ટિતાંગ;
 વિધ્યાશાસ્ત્રો પળ પ્રણમાય, સર્વજ્ઞદષ્ટિ ગુણદાય; ૧૫
- એવા સંયત્ની સેવા થાય, ત્યારે પાપ અનંતાં નાય. ૧૬
- કદિ ન દેલો સંયત્ના દોષ, દોષ છતાં સંય જ નિર્દોષ;
 સંય કરે જે જે પેરફાર, મુન આજા ત્યાં છે નિર્ધાર. ૧૭

- आचारो तो फरता रहे, देशकाल अनुसारे वहे;
तत्त्वोमां कदि याय न फेर, ज्यां अज्ञान ज त्यां अंधेर. १८
- काल अनादि तत्त्व न फेर, आचारोमां घाय ज फेर;
देशकाल शक्ति अनुसार, परिवर्तन पामे आचार. १९
- संघ सकलमां नयसापेक्ष—, मतभेदे नहीं करवो बलेश;
समभावे सहु संघनी मुक्ति, मुज भजतां नहीं मोहनी रीति. २०
- विद्याज्ञानने शक्तिप्रचार, करतो संघ बधे जयकार;
दुर्गुण दुष्टव्यसनथी दूर, रहेतां संघ बधे भरपूर. २१
- खमे खमाये मांहोमांछ, मनमां बैर न राखे क्यांय;
संघार्थे आपे निज भोग, नीतिथी शक्तिनो योग. २२
- उदार गंभीर न्यायाचार, अरस्परसमां प्रेम अपार;
शक्ति छतां सहतो अपराध, संघ सदा एवो आराध्य. २३
- परोपकारे निशदिन रक्त, सेवाभक्तिमां आसक्त;
उपदेश्यां मुज समजे तत्त्व, सत्त्वगुणीने उत्तम सत्त्व. २४
- निज निज अधिकारे गुण कर्म, करवामां समजंतो धर्म;
एवा संघनुं धार्युं धाय, आध्यात्मिकमगति ते पाय. २५
- अन्यजीवोपर राखे रहेम, धर्मीजीवोपर धारे प्रेम;
संपीने बर्ते थै एक, सर्वकार्यमां होय विवेक. २६
- अधर्म्ययुद्धने त्यजता छेक, देवगुरुसेवानो टेक;
पशुपक्षीनी हिंसा त्याग, साधर्मिक उपर बहुराग. २७
- जूलमी दुष्टनी रक्षामा घाय, रहेवा दे नहि जूलम अन्याय;
करे अतिथि बहु सन्मान, दिल मगटाये आत्मज्ञान. २८
- सर्वलोकने देतां ज्ञान, फरे नहीं दिलमां अभिमान;
आत्म ते परमात्म जाण, सात्त्विकबुद्धि नहि अज्ञान. २९

- संपत्ती चढतीमाटे सर्व—, अर्पण करतां धरे न गर्व;
निष्कामे सहु करता काज, वाद्यांतर धारे साम्राज्य. ३०
- धारे मनचचकायनी शुद्धि, रागने रोपनी टाळे अशुद्धि;
दारुमांसपी रदेतो दूर, अपराधीपर पाय न झूर. ३१
- धर्मापे अपाई जाय, धर्माने खबरावी खाय;
अधर्माने पण आपे बोध, दुष्टदृष्टिनी करे निरोध. ३२
- संपत्ती सेवाभक्ति हेत, प्राणादिक स्वार्पणसंकेत;
अस्तरसमां मुजसन मेन, राखे धारे योगने क्षेम. ३३
- देवगुरूने धर्मने संघ, चारमां स्वार्पणतारंग;
दुष्टव्यसननी होय न टेंव, स्वाधिकारे करतो सेव. ३४
- दोषो टाळे सहुण धरे, धर्मानो रागी ये करे;
सर्वसंपत्ती विश्वमचार, करवामां तन अये सार. ३५
- गुणस्थानक निज निजअधिकार, गुण कपो करवा तैयार;
समय विचारी वने जेद, एवो संघ बने गुणगेद. ३६
- प्रगटिकर आचारविचार, पापागिक चलये व्यवहार;
सर्वखंडना संपत्ती सेव, करतां आत्म धावे देव. ३७
- ज्ञानक्रियापी पावे मुक्त, मारां जाणे जेओ मुक्त;
अन्यधर्मापर धरे न द्वेष, आपे नहीं अन्योने बलेश. ३८
- हिंसा जूड ने चोरी त्याग, ब्रह्मचर्य धारे बैराग्य;
सर्वजीवापर मुजसन मीत, दोषोने हरवानी रीत. ३९
- देशकालभक्ति अनुसार, गृहस्थ त्यागीना आचार;
दोषो उपर धरे न रोष, अंदरमां धारे संतोष. ४०
- आनमशुद्धि राखे लक्ष, विद्या सर्वकळ्यामां दत्त;
एवा संपत्ती चढनी पाय, सर्वलोकने आपे सहाय. ४१

કર્મોદયથી થાય ન દીન, આતમને ભાવે મન જિન;	
કરે ન અન્યનું ધૂરુ લેશ, મીતે વૈર શમાવે વેશ.	૪૨
સાધર્મિક સ્વરાવી સ્વાય, સાધર્મિકને આપે સ્થાય;	
ઉચ્ચ નીચનો ધરે ન ભેદ, ટાळे જ્ઞાને સહુના સ્વેદ.	૪૩
લઘુતા દૃઢતા શ્રદ્ધા મેષ, આતમજ્ઞાનને દિલમાં રહેમ;	
ચારિત્ર્યે જ્યાં જીવન જાય, એવા સંઘની ચડતી થાય.	૪૪
ભૂલ્યાંને સ્વરાવે જૈઢ, તરડ્યાંને જલ ધારે સ્નેહ;	
કરે ન શક્તિ દુરુપયોગ, રોગીઓના ટાळे રોગ.	૪૫
દુષ્ટરીવાજો કરવા દૂર, શક્તિ ફોરવી યાતો શૂર;	
કરે ન નિન્દા પરની લગાર, કોઈપર નહિ દેતો આઢ.	૪૬
શુભક્ષેત્રોને પોષે નિત્ય, દોષ ત્યજી ગુણ ધારે ચિત્ત;	
હિંસાદિકને કાઢે દૂર, એવો સંઘ જગત મદહૂર.	૪૭
દાનશીયલતપભાવપટ્ટિ, નોતિ મહાજન ગુણની રીતિ;	
નવતત્ત્વોનું ધારે જ્ઞાન, સંઘની ભક્તિ દિલ ભગવાન .	૪૮
ઈત્યાદિક કોટી ગુણવાન, સંઘ છે પ્રત્યક્ષ જ ભગવાન;	
મધુસાકાર સ્વરો છે સંઘ, તેનો ક્ષણક્ષણ કરશો સંગ.	૪૯
સંઘ છે પ્રત્યક્ષ જ ગુણવંત, સાકારો ईશ્વર છે સંત;	
તેની સેવાથી પ્રગટાય, ઘટ ઘટ આત્મપ્રમુ સુલ્લદાય.	૫૦
સંઘથી મોટું નહીં છે કોય, સર્વધર્મીની સ્વાળ જ જોય;	
સંઘને સર્વ મહાઉપમાન, પૂજો વંદો ભવી ગુણજાળ.	૫૧
એક તરફ સહુધર્મો હોય, એક તરફ સંઘસેવા જોય;	
બન્ને સરસાં જાણો ભવ્ય, સંઘની સેવા છે વર્તવ્ય.	૫૨
સાધર્મિકભક્તિનાં કર્મ, એક તરફ છે સંઘઝા ધર્મ;	
ઘેડ સરસા જાણો દક્ષ, ધરો સંઘસેવાનો પક્ષ.	૫૩

ખચિરતિ જે સમ્યગ્દષ્ટિ, પાળાંનુચારી નૂન પાણી;	
દેવધર્મી ચિરતિ સ્વાધિકાર, દુરત્ય સંપ સદા જયકાર.	૫૪
ત્યાગીસર્વચિરતિનો ધિય, મોક્ષાર્થી માન્યક મુજરંગ;	
દુરત્યત્યાગીમંથ મુદાય, મેરંગાં મદુર્કર્ચરિતાય.	૫૫
દુરત્ય ત્યાગી મુદ વે મેદ, સર્વધર્મી ત્યાગી મોટા વેદ;	
ત્યાગીમોના મળમે પાપ, દુરત્ય, મુદમન્દે ધિય પાપ.	૫૬
જાર્યમંથંગે સંપ જ મટે, પાર્થિકકાર્યો સર્વે કરે;	
સંપાદિકવગતિને જાગ, પત્તરે પૂરારે સાધાગ્ય.	૫૭
રણે સંપનાં સર્વે મંગ, જની મમારક રાને રંગ;	
નિષ્કાર્મી નિર્મોહી પાપ, ત્યારે સંપ ન દોષો પાપ.	૫૮
અસ્પર્શનો કરે ન દોહ, જ્ઞાને જ્ઞનાં ક્રોધ ને મોહ;	
પદ્મધોજાનું સાઈં પદાય, માળ પટે પગ દોહ ન પાપ.	૫૯
મ્પુત્રાપો મધુના છે વેદ, મુનમતિય તમારે વલેદ;	
મુનનાંટ સદુ સંકટ સદે, સંપની સંવાનાં મદનદે.	૬૦
મુન પાઞ્ચ મુનિસંપ મદાન, દુરત્યસંપનો જે ડે માળ;	
મુનવમ મુનિનું સાધાગ્ય, પર્વતરૂંક તાપા રાગ.	૬૧
દ્રવ્યસેવકાલાનુસાર, પર્નાર્થે જે જે વ્યવહાર;	
ચરિર્જન જે કરતા હેદ, તેમાં મુન આજ મુજનેદ.	૬૨
સંપ ચતુર્ધિ મેગો પાપ, મુનસમ તેનાં કાર્ય મુદાય;	
કલિયુગમાં તેના અનુસાર, સંપદિ કરનો જયદાર.	૬૩
દ્રવ્યસેવને કાઝ મુખાર, સ્વાધિકારે ચરણી દાર;	
દ્રવ્યાદિક જાણે વ્યવહાર, મારો સંપ સદા જયકાર.	૬૪
સર્વદેવતાં જે સંપ, તેની ચારાધી મુજરંગ;	
મનિર્વર્પ યાત્રા પકાર, જંગમસ્થાવરનાર્થની સાર.	૬૫

શક્તિ સદુ સંઘની ભક્તિ, કરતાં આત્મિક પ્રગટે શક્તિ;	
પર ગુરુપર શ્રદ્ધા પ્રેમ, પારે પામે યોગને સ્તેમ.	૬૬
મીં પ્રતિવક્ષી જેહ, તેઓ ઉપર રાखે સ્નેહ;	
દાવથી નહિ વંચાય, દુષ્ટોનું નહિ યૂરું ચ્હાય.	૬૭
શક્તિથી જીવે સંઘ, સદુગ નીતિચલથી અભંગ;	
પનાં હાનિકર જે કર્મ, તેમાં કોઈ કાલે ન ધર્મ.	૬૮
છતાં પણ તેહ અધર્મ, સંઘની પડતીકારકર્મ;	
કાલ અનુસારે સંઘ, વધે કર્મ ત્યાં ધર્મનું મર્મ.	૬૯
પ વધે ણ્યાં જે કર્મ, સર્વકાલમાં તેથી ધર્મ;	
પણે તે મુંઝ આળા જાણ, વાકી વીજા છે જ અજાણ.	૭૦
વની સંખ્યાટુદ્ધિ ઉપાય, ફેરફારમાં ધર્મ સદાય;	
જાણે સંઘ તે શક્ત, મુનપર પ્રેમી સંઘ તે ભક્ત.	૭૧
વમાં જ્ઞાની આગેવાન, સંઘની પ્રગતિકારક જાણ;	
જ્ઞાની ડ્યાં યાય પ્રધાન, સંઘની પડતી ટ્યારે માન.	૭૨
નેક સંકટમાંથી પસાર, જ્ઞાની સંઘ થતો નિર્ધાર;	
વ સંઘને આપો જ્ઞાન, ધાર્મિકવ્યવહારિક ગુણસ્વાળ.	૭૩
હસ્ય સંઘ તરીકે ચાર, -વર્ણો ગુણકર્માનુસાર;	
તી મુન આજ્ઞા અનુસાર, ધર્મ કરે શિવ પામે સાર.	૭૪
તમાં મન રાखી નરનાર, વર્તે વર્ણાદિક વ્યવહાર;	
ગદ્દેશનો ટાઢે સંગ, મુક્તિ પામે આતમરંગ.	૭૫
આતમધર્મ છે ઉપશમભાવ, શયોપશમને શાયિકભાવ;	
આતમ તે પરમાતમ થાય, એ છે મંચનું ધ્યેય સદાય.	૭૬
ર્વકર્મને કરવાં દૂર, વરતું અનંત આતમનૂર;	
આતમશુદ્ધિ કરવી વેગ, સાધ્ય એ દષ્ટિ પ્રટ્ટિ રમેગ.	૭૭

સાધર્મિકને દેતે હર્ષ, મગટે દર્શનનો ઉત્કર્ષ;
 અરસ્પરસ મઘતાં बहु व्हाल, પાય પરસ્પર बहु संभाळ.
 અરસ્પરસના દુઃખમાં ભાગ, લેવામાટે મગટે રાગ;
 અરસ્પરસ અપાઈ જાય, નેઝવિને નહિ મેદ જરાય.
 સંયની સેવા તે નિજસેવ, માની વર્તે તજે કુટેવ;
 સંપાદા બહેવામાં મરે, સંય તે હું માની સહુ કરે.
 નામરૂપનો કરે ન મોહ, કરે ન સાધર્મિકનો દ્રોહ;
 સાધર્મિક જો આવે ઘેર, સ્વાગતમત્તિ કરે बहुल्हेर.
 કરે ન સંયતણું અપમાન, શ્રમણાદિકનું ધારે માન;
 મુજ ઉપદેશ મુણાવી સ્વાય, અન્યોને ધર્મી જ બનાય.
 રાગદ્વેષ હણવા અભ્યાસ, કરતો ધારે મુજ વિશ્વાસ;
 શરણ કરી મુજ મુક્તિ પાય, સાધુ દર્શન કરીને સ્વાય.
 એવા સંયની ચઢતી ધાય, સત્કર્મોથી હાર ન સ્વાય;
 નિર્ભય સ્વતંત્રતા સામ્રાજ્ય, પામે વાઘાંતરનું રાજ્ય.
 વ્યવસિસનવિશ્વિક્તિ અનંત, સંય સદા સાકાર ભદંત;
 સંયના નાશધર્મી મહાપાપ, મગટે દુઃખ સંકટ સંતાપ.
 કદિ ન લેવો સંયની હાય, સંયનો શત્રુ દુર્ગતિ જાય;
 ત્યાગીસંયની શુભ આશાં, મઘતાં ચઢતી વિશ્વાવીશ.
 સંયનો નાશ તે મારો નાશ, જાણી સંયના યાત્રો દાસ;
 સંય છે સાગરવત્ ગંભીર, સેવી સ્વયં બનો મહાવીર.
 જે કાલે જે યોગ્ય જણાય, કરવા લાયક જેહ ગણાય;
 અતિશયજ્ઞાની સમ્મત ધાય, પરિવર્તન રીવાજો પાય.
 ચક્કી હિન્દાદિક પળ જેહ, સંયના દાસસમા છે તેહ;
 તેમો સારે સંયની સેવ, સંય છતાં જ છતાં છે દેવ.

- વિદ્યાદિકગુણ પ્રકટે વેશ, ત્યારે સંઘમાં રહે ન કલેશ;
મારી પાછઝ સંઘ સદાય, ચર્તતો રહેશે શિવદાય. ૯૦
- મારી આજ્ઞા ધારે જેહ, સંઘ ન પડતી પામે તેહ;
મારી આજ્ઞાચર્તન ટલે, શક્તિ વિનાનો સંઘ તે મરે. ૯૧
- મારી શ્રદ્ધાથી સદુ શક્તિ, સત્તાપ તે થાવે વ્યક્ત;
મુજ શરણે જે આવે ભવ્ય, સફળાં તેનાં છે કર્તવ્ય. ૯૨
- રાગદ્વેષ જિતે તે જિન, તેનો અનુયાયી તે જૈન;
મોહાદિક હળવા વ્યાપાર, જૈનધર્મ તે જગજયકાર. ૯૩
- જૈનધર્મધારક છે સંઘ, સાધક આંતર આતમરંગ;
સર્વજીવોની શુદ્ધિહેત, જૈનધર્મનો છે સંકેત. ૯૪
- અદ્યોગસાધનવ્યાપાર, જૈનધર્મ જાણો તે સાર;
શ્રાવક સાધુધર્મ ઉદાર, ગુણસ્થાનક આરોહણધાર. ૯૫
- અસંખ્યદષ્ટિયો જ સમાય, સાપેક્ષે મુજ ધર્મમાં ન્યાય;
મતપંથદર્શનધર્મના ભેદ, સમાય છે મુજધર્મમાં પેદ. ૯૬
- ચતુર્વર્ણ મુજ સંઘ ઉદાર, અસંખ્યદષ્ટિધર્માધાર;
અસંખ્યદષ્ટિમાં સાપેક્ષ, જૈનો કદાગ્રહી નહિ લેશ. ૯૭
- મિથ્યાબુદ્ધિ મોહનો ત્યાગ, આત્માનંદ પ્રકટ વૈરાગ્ય;
મૈત્રી મુદિતા કરુણાભાવ, માધ્યસ્થે મનનો સત્તાવ. ૯૮
- જ્ઞાનભક્તિને કર્મનો યોગ, ભોગ છતાં અંતરમાં યોગ;
કર્મોદય મુલ્ય દુઃખ વેદાય, પળ અંતરમાં નહિ લેપાય. ૯૯
- કર્મવિષાકે થાય ન મોહ, સર્વજીવપર રહે ન દ્રોહ;
સર્વજીવો નિજ આત્મસમાન, માની વર્તે સંઘ મુજાણ. ૧૦૦
- જ્ઞાન દયાથી વિશ્વોદ્ધાર, કરવામાં વહુલા ઉપકાર;
મનુષ્યજાતમાં ભેદ ન લેશ, ટાલે સર્વજીવોના કલેશ. ૧૦૧

- समनाचे जगने घुन सत्य, परोपकारी करतो कृत्य;
 मनुष्यनाति करवा उद्धार, दम दम संयम तप गुणसार. १०२
- एवा संपत्ती प्रगति पाव, निजभूतो टाळी हर्षांप;
 करे गुनायीनां नहि कर्म, नैनसंयतुं ए छे मर्म. १०३
- राजमनादिकपर उपकार, करवा स्वार्पण करतो सार;
 असत् कदाग्रह त्यागे जेह, निजभागे थावे वैदेह. १०४
- द्रव्यलेशकालानुसार, उत्सर्ग अपवाद विचार;
 संपत्ती कृत्यो करतो संघ, पार्थी भद्रा टेक उभंग. १०५
- दर्शन ज्ञानचरण तप धार, संघ चतुर्विध जगनपकार;
 स्वाधिकारे सहु कर्तव्य, यथाशक्ति व्यक्ति मंतव्य. १०६
- कर्तव्यो ए संपत्ती कष्टां, ज्ञानीओए दिलमां चष्टां;
 संपत्ती बर्तो नरने नार, पायो श्रान्ति पुष्टि अपार. १०७
- मधुमहावीर साचो बोध, आदरतां छे मोहनो रोध;
 बुद्धिसागर मंगलमाल, सकलसंपत्ती जयनपकार. १०८

प्रजासमाजकर्तव्य ग्रन्थ.

चोपाह.

- परमेश्वरमहावीरनिनेष्ट, धेणिकने देवे उपदेश;
 प्रजासमाजनुं सत्यस्वल्प, प्रजा न पाने जाणी धूप. १
- भूपति गुरुजन वृद्धनुं मान, पातपितानुं बहु सन्मान;
 अरस्परसपर बहु उपकार, सेवा भक्ति कर्म विचार. २
- अरस्परसना रक्षणहेतु, वनधनसत्तांना संकेत;
 धर्मायें बपरातुं सर्व, गारव पाने थाय न गर्व. ३

हिंसा जूठने चोरी त्याग, लागे नहि व्यभिचारनो डाग; धर्माथें अर्पे धन प्राण, वने प्रजा एवी गुणखाण.	२६
दुष्टप्रजाथी नहि वंचाय, धर्म्यपुद्गथी विजयी थाय; जीवन्ती शक्तियो सर्व, प्राप्त करे नर्ही धारे गर्व.	२७
चारवर्ण गुणकर्मो ज्यांय, व्यक्तभावथी वर्ते त्यांय; प्रजासंघनो थाय न नाश, पामे जो मारो विश्वास.	२८
प्रजासंघ गुण कर्म जोय, गुणकर्मो वण बल नहि होय; जैनप्रजापां चारे वर्ण, वर्ते नर्ही तो पामे मर्ण.	२९
अन्यप्रजाओ साथे प्रेम, राखे धारे योगने क्षेम; मनवचक्रायथकी बलवान्, प्रजासंघ जीवे जग जाग.	३०
राज्यने राजाने धिकार, देतां चढती नर्ही लगार; राजादिकनो करतां नाश, प्रजासंघनी पडती खास.	३१
राज्यभूमिनो द्रोह जो थाय, राजप्रजा पडतीने पाय; सत्यन्यायथी राज्य गणाय, पक्षपातथी पडती थाय.	३२
दयादान दमपरोपकार, क्षमाविवेकने शौर्य उदार; वृत्ति तप संयम शुभप्रेम, वर्ते त्यां छे योगने क्षेम.	३३
प्रजा प्रवृत्तिशोलप्रधान, पण निवृत्ति लक्ष्यपां जाण; चातुर्वर्ण प्रजानो संघ, पामे आनंदज्ञानतरंग.	३४
गुणकर्मोथी वर्ण गणाय, चारवर्णां प्रजा सुहाय; स्वाधिकारे गुणने कर्म, धारी पारे माझरो धर्म.	३५
निर्लेपो विवेकी प्रजा य, कर्म करे ने प्रभुपद पाय; आत्मशुद्धि करती रहे, पूर्णशुद्धिमुक्तिपद बहे.	३६
आत्मपना उपयोगे सर्व—, कर्म करंतां वर्ते धर्म; आत्म उपयोगे नहि वंच, प्रजा न थावे ब्यारे अंध.	३७

દર્શ કરે પણ હોય અવર્ષ, અર્થેદ રૂપોને છે કહે;	
અર્થવચનો હિતિ ટટે, મનામેં મુનઃકોને મટે.	૩૮
દર્શનજ્ઞાનપરણનો યોગ, ધોગ જ્ઞાં નહીં જે ધોગ;	
ચિત્તયોમાંથી નહિ મુગ્ધાપ, મનામેં, મધુરુર મુદ્ધાપ.	૩૯
પારમકારે મંપ અર્થેદ, જે યોદનું યાંત્રે વંદ;	
મુન આજ્ઞાપ દુષ્ટિ પાપ, માલોમાપ મનુ ધે જાપ.	૪૦
સ્વાધિકારે રિગા ત્યાગ, સ્વાધિકારે યદ્દ વેરાગ;	
સ્વાધિકારે પારે રહેમ, સ્વાધિકારે યોગને મેન.	૪૧
સર્વજીવોર જે રહેમ, મના મુદ્ધર્ષી પામે હેન;	
આત્મસમ જીવોર દટિ, મના પદવી સ્વર્ગની છટિ.	૪૨
પ્યક્તિ સનદિનું સ્વાતંત્ર્ય, તેના માલા સર્વે મંદ;	
માપારો મગટે ય્યાં વેષ, મના પદવી ભદ્રે ન વલેષ.	૪૩
ધર્મધર્મભેદે નહિ વલેષ, ધર્મભેદથી પૂદ્ધ ન લેષ;	
ધર્મવિભેદે ટલે ન મંપ, મના ભદ્રે તે ચરતી મેપ.	૪૪
પદ્મ સીમાને મેમે વહે, યદુના અપરાધો સહે;	
પદ્માત્માસમ ધેને રહે, મના પદવી મુજને ભદ્રે.	૪૫
દેશભેદથી પરે ન ભેદ, ચામદીરંગે પરે ન ભેદ;	
ધર્મનો ધદ્ધા પારે વેષ, ટાલે કુસંત્ર કનિયા વલેષ.	૪૬
આત્મસ્વરૂપે દેલે સર્વે, જીવોને નહિ પારે મર્વ;	
મૂલ્યાંને સ્વરાવી સ્વાય, તરડ્યાંઓને પાની પાય.	૪૭
નિરાશિતની લે સંભાલ, ક્રોધ કરે નહિ દે નહિ ગાલ;	
રોગીઓને ઔષધદાન, સંતોનું પારે સન્માન.	૪૮
સત્તાપનનું નહિ અભિમાન, આત્મજ્ઞાનો નિરભિમાન;	
ત્રેમાલ નરનારોરગ, મનમાં મગદાવે છે સ્વર્ગ.	૪૯

सापेक्षाए सर्वविचार, आचारो धरती हुशियार;	
सर्वव्यवस्थायी वर्ताय, प्रजा एहवी चढती पाय.	५०
दुःखीओने आपे स्हाय, अन्नापे लक्ष्मी नहि च्हाय;	
मैत्रीप्रमोदने करुणाभाव, मध्यस्थे धारे सद्भाव.	५१
विषयोमां मुंशाती नही, प्रजा पुष्टिने पामे सही;	
आत्मवादविषे मशगुल, जडप्रवादधी रहेती दूर.	५२
सापेक्षाए सर्वे धर्म, जाणे सापेक्षाए कर्म;	
सापेक्षाए दर्शनपन्थ, जाणी वहेती आत्मपन्थ.	५३
अल्पदोषने धर्म महान, करे कार्य एवुं हित जाण;	
धूम्राव्रत अग्निनी जेम, सदोष सर्व प्रवृत्ति तेंप.	५४
करे प्रवृत्ति फर्जधी जन, शुद्धात्ममां राखे मन;	
प्रजा एहवी ज्ञानी ज्यांय, शांतिमुखनिवृत्ति त्यांय.	५५
जीवे आत्मशुद्धिहेत, सापेक्षाए सहु संकेत;	
अनेकांत विचाराचार, माने निश्चयने व्यवहार.	५६
मात्रे असंख्ययोगे मुक्ति, असंख्यनयसापेक्षे युक्ति;	
जाणे ज्ञानी प्रजा गणाय, घट घट परमात्म परखाय.	५७
आत्म ते परमात्मसिद्ध, मोह टळ्याधी व्यक्तप्रसिद्ध;	
बाह्यराज्य साधन ते माट, साधे भूष प्रजा शिरसाट.	५८
बाह्यराज्य, साधन छे जाण, ब्रह्मराज्य साध्य ज छे मान;	
आत्मराज्यमां जीव्युं जाय, बाह्यराज्यमां शांति थाय.	६०
सापेक्षे ज्यां एवुं ज्ञान, पक्षापक्षी न ताणाताण;	
अंतरमां वर्ते समभाव, कार्य करे निर्द्वेषस्वभाव.	६१
प्रजा भली एवी ज्यां होय, राजा पण त्यां सारो जोय;	
प्रजासंघनुं मगटे जोर, मोहराननो थाय न शोर.	६२

मजा भजौ मुज बोधे याय, मुज बोधे बर्ते दुःख जाय;
 बाले मुज आश अनुसार, मजाभूर शुद्धि निषार.
 भूप मजामां बर्ते ऐक्य, प्रामाणिक वर्तननो टेक;
 अरसपरस उपकारी याय, आत्म ऐक्ये विश्व सुराय.
 योग्य सलाहें बर्ते बेश, देश जात धर्म नहि बलेश;
 सद्गुमां मुजने देखे भव्य, तेनां सफलतां छे कर्तव्य.
 मजावर्ग एवो ज्वां होय, परमात्मन त्यां जागतो जोय;
 श्रद्धां रूढो मारी ज्योत, मजानीवन मगटे ज्योत.
 दारुआदि व्यसन निषेध, मतभेदोधी याय न खेद;
 हिसायप्रवणो न मचार, तेह मजामां शांति अपार.
 मारुं शरण करी जे रहें, मुजजापे जीवन जे बहें;
 अटल धरे मारो विश्वास, तेह मजानी चढती खास.
 मारो शक्ति अपरंपार, कोइ न पाने मारो पार;
 मुजरूपे ये मुजने भजे, सत्यमजा मुजपदने सजे.
 दुर्गुण दोष त्यां पढती याय, निजनी भूछो नहि समजाय;
 सद्गुण त्यां प्रगति छे खास, पामे पूरण मुज विश्वास.
 नामरूपमां मोह न याय, स्वाधिकारें कार्य फराय;
 जानेंदे दिलसर उभराय, भक्तमजा मुजरूपने पाय.
 ध्यष्टि समष्टि आत्मवर्षार, आणी पावें योगी धार;
 अखुण शांको गुणने ग्रहें, भव्यमजा मुज पदने लहें.
 निदा लबरी विरुधा तजे, जेना तेना सद्गुण भजे;
 दोष कयानीं मागे माफ, मनने राखे सारुं साफ.
 राज्यवर्णी सद्गु नांति जाण, करे न राजानुं अपमान;
 दुष्ट अधर्मी भूपने दूर, कादी पाने शांतिपूर.

६५

६६

६७

६८

६९

७०

७१

७२

७३

७४

सांच न लेवे देवे कोय, राज्य कायदा पाळे सोय;	
न्यायधर्मी जांविफाटति, शुभ उपयोगे वाळे शक्ति.	७५
भण्यवना एवी ज्यां होय, आनंद शांति पामे सोय;	
वना स्वच्छंदी वारी थाय, दुःख अज्ञांति त्यां उभराय.	७६
धर्मधर्म्या अज्मी नाय, नास्तिरु पाप करी ह्यांय;	
साधु संतना रहाना पाय, देशवना तममां अथदाय.	७७
देवगुणे धर्मनो प्यार, पुण्य धर्म रुढा आचार;	
वना भूपमां वने त्यांय, देवीसंकट दुःख न त्यांय.	७८
केकी त्यागे सर्व पदार्थ, समने शाश्वतीना धारार्थ;	
सपदा देश धर्मविराद, वाळे अंतरना विराद.	७९
रत्नसमोगुणवृत्ति कर्म, तेथी न्यासी आत्मधर्म;	
मोहनी आदि कर्म विनाश, करस अंतरमां अभ्यास.	८०
ज्ञाना धर्म्य वना ज्यां एम, वने त्यां छे योगने धेय;	
हुंतु अंतर्या नहि होय, कर्म करे प्यरहारे नोय.	८१
भासकिरण कायों करे, शुद्धात्म निजपदने वरे;	
सर्वान्न निजमम देखाय, वनोन्नति स्वर्गाय गुराय.	८२
आत्म ते वामात्म थाय, आत्ममहारीर ध्वज नगाय;	
वने आध्यात्मिक साध्याय, स्वान्ध्रे वने न समान.	८३
दुष्ट कायदा गे न त्यांय, वनामय, नीतिमय ज्यांय;	
वना सरीखा कायदा दंड, ज्यां त्यां वने निद वस्रांद.	८४
कर्म वनामे मुक्त दुःख थाय, शुभाशुभ ए कर्मनो न्याय;	
कर्मवदो वाळे संसार, वना भूत मीं प्यरहार.	८५
वपोगे नहि कर्मनो वर, पाय न वपारे त्यांवे अर;	
आत्मज्ञाना अग्नि मवान, कांवे करे निज्यां वान.	८६

सर्वज्ञ ने त्यागी ज्यांप, आवनज्ञानी मगटे त्यांप;	८५
भूष मज्जाणां मानंद खेर, पाप न काळाकर्मनो खेर.	८६
नामरूपनो मोह न ज्यांप, मनुसना सहु लोको त्यांप;	८७
आत्मज्ञाननुं शिक्षण पाप, सात्त्विकभक्ष्यमना मगटाय.	८८
आत्म ज्ञानविना अंधेर, मनाभूषणांमोनां खेर;	८९
आत्मज्ञानी लोको ज्यांप, सुखाजावन बनें त्यांप.	९०
हिंसा चोरी पुढ न ज्यांप, मजासंपमां शांति त्यांप;	९१
दुष्टम्यसननो नहो मचार, मजा न कोथी पाने हार.	९२
राजाक्षय मज्जावृत्ति, मजाभूषमां धर्मनी नांति;	९३
एकात्मसत्य बनें दोष, भक्ति ज्ञान मगट त्यां जोय.	९४
कषायवृत्ति शोध क्षमाय, दोषो टाळवा सत्य ज्यांप;	९५
एकांगी एरी ज्यां मजा य, स्वर्गापनगति मगटाय.	९६
भूत मज्जाणां ऐक्यनो भार, दुष्टोनो चाले नहो दाव;	९७
नवद्वयभुमो हारी जाय, रविर्था तम वेगे विणचाय.	९८
धर्मोभोपर आवे धाड, तोषण नासे ते तत्काल;	९९
दया सत्यने आत्मभार, मगटे सारा बनें बनाव.	१००
सुमनां मन राखो नरनार, चढनी पापंतां निर्धार;	१०१
कर्मबंध नहो पाने भक्ष्य, अधिकारे करतां कर्तव्य.	१०२
युद्धात्म उपयोगी होय, नभवतु निर्लेपी ते जोय;	१०३
गळनें जांति पाप अकाल, जैनो पाने मंगलनाल;	१०४
इस्य त्यागी ब्रह्मस्वरूप-, जाणी यावे ब्रह्मस्वरूप;	१०५
रग्ये व्यवहार न थाय, जावनुक्तदधाने पाय.	१०६
बीजाने ठगे न लोक, पाडे नहो पापोनी पोक;	१०७
बीजाना साराहेन, जावनना बनें संकेत.	१०८

પ્રભુમહાવીરની દીવાળી સ્તવન.

ચેતનજી ચેતો કોઈના દુનિયામાં ત્હારું. ૧ રાગ.

પરમેશ્વરમહાવીર ત્હારી છે સત્ય દિવાળી;

દેશી પ્રગટી આતમમાંદિ લાલીરે.

પરમેશ્વર

જ્ઞાનને દર્શનચારિત્રકુદ્ધિ, અનંત અનંત ઉજવાળી;

પરમાત્મ પરબ્રહ્મ સનૂરા, શક્તિ અનંત અજવાળીરે. પરમેશ્વર

જન્મ મરણ આધિ વ્યાધિ ઉપાધિ, તેથી રહિત જપકારી;

શુદ્ધોપયોગે જોયું અંતર્માં, આનંદદીવાળી ખાળીરે. પરમેશ્વર

ૐ હૌં અર્હ મહાવીર જપતાં, વીર વન્યો સુખકારી;

બુદ્ધિસાગર તત્ત્વમસિ પ્રભુ, સોજ્ઞં સદા ઉપકારીરે. પરમેશ્વર

- सुखदुःखे धारे समभाव, ज्ञानानन्दनो लेता लहाव;
विश्वमनुष्यो एवा याय, कायदाबन्धनमुक्त सुहाय. ९९
- आत्मिक स्वतंत्रता प्रगटाय, भव्य प्रजा मुज पदने पाय;
मारामां तेषां नहीं भेद, वर्ते ज्ञानानन्द अभेद. १००
- स्वाधिकारे प्राप्त जे कर्म, करवामां नहि होय अधर्म;
उत्सर्ग अपवादे जाण, स्वाधिकारे कर्म प्रमाण. १०१
- जाणे एवुं प्रजा समाज, वर्ते त्यां आत्मिकसाम्राज्य;
दोष अल्पने धर्म महान्, पूर्णशुद्धिची छे निर्वाण. १०२
- कर्मातीतपणाने पाय, आयुःप्रांते सिद्ध सुहाय;
केइक भव्यो स्वर्ग जाय, केइक मानवभवने पाय. १०३
- पुण्ये शांति तुष्टि याय, द्रव्य भावथी पुष्टि पाय;
पापना पण्यो टळता जाय, मुज भक्तो मुज सरखा थाय. १०४
- क्षेत्रने काळादिक अनुसार, प्रजासंघना सह्य व्यवहार;
जाणी वर्ते नरनेनार, पामे परमानंद निर्धार. १०५
- जैनधर्म एवो मुज जाण, प्रजासंघकर्तव्य प्रमाण;
सापेक्षाए धर्मने जाण, निज अधिकारे वर्त !! सुजाण. १०६
- श्रेणिक !!! तुजने प्रजासमाज—, कर्तव्ये समजाव्युं राज्य;
त्यागीनुं आत्ममां राज्य, भूषोना पण ते महाराज. १०७
- तुं त्हाका अधिकारे चाल !!! शुद्धात्मनुं धारो व्हाल;
भव्यप्रजाकर्तव्य जणाव, आर्यपणाना लेवा लहाव. १०८
- श्रेणिस्त्रने दीधो उपदेश, प्रजा भूने हर्ष विशेष;
प्रभुने प्रेमे लागे पाय, क्षण क्षण प्रभु संपरी सुख पाय. १०९

मधु महावीर साधो बोध, भावरातां सट मोहनो रोध;
 परमानंद प्रगट ये जाय, जानंदयंगल यट उभराय.
 संसाणायां रचियो प्रन्य, भव्यो !! बजप्रो मुक्तिपंथ;
 बुद्धिमागरमंगलमाल, पामो परमानंद विद्वान.

११०

१११

प्रभु महावीर.

मायायां मनई मोपुं रे जागोने जो तुं. ए राग.

मधु महावीर नग भाभारारे, प्यारामां प्यारा;

मुन जावनजो नयकारारे, जगतारण हारा. ॥

मधु त्हारे घरणे आव्यो, मुन अंतरमां तुं भाव्यो;

तुनरुपे हुं रंगापोरे.

तुन आवमपीवि जागी, तुनपांदि लगनी लागी;

शुद्धात्मरंगनो रागीरे.

अंजाई गयो तुन देखी, मायानी शीत उपेखी;

तुन परमप्रभुता पेखीरे.

तुन स्वरूपय ये प्यावुं, पूरीभक्तिए गावुं;

तुमवण बीजुं नहि च्छावुंरे.

विदानंदरस रसियो, अंतरमां व्यक्त उद्दसियो;

बुद्धिमागर दिल बसियोरे.

प्यारामां० १

प्यारामां० २

प्यारामां० ३

प्यारामां० ४

प्यारामां० ५

प्रभुमहावीरनी दीवाळी स्तवन.

चेतनजी चेतो कोइना दुनियामां त्हां. ए राग.

परमेश्वरमहावीर त्हारी छे सत्य दिवाळी;

देखी मगटी आतममांहि लालीरे.

परमेश्वर. ॥

ज्ञानने दर्शनवारिवक्कद्धि, अनंत अनंत उजवाळी;

परमात्म परब्रह्म सनूरा, शक्ति अनंत अजवाळीरे. परमेश्वर० १

जन्म मरण आधि व्याधि उपाधि, तेथी रहित जयकारी;

शुद्धोपयोगे जोयुं अंतरमां, आनंददीवाळी भाळीरे. परमेश्वर० २

ॐ ह्रीं अर्ह महावीर जपतां, वीर वन्यो सुखकारी;

बुद्धिसागर तत्त्वमसि प्रभु, सोऽहं सदा उपकारीरे. परमेश्वर० ३

